

TIŠNOVSKÉ NOVINY

číslo
04
2020

zpravodaj města Tišnova a okolí

Koronavirus – informace

Ochrana seniorů a vzájemná solidarita

O vzniku a počátcích Tišnovských novin

Vzpomínka na Jana Lacinu

Na Velikonoce do jarní přírody

KDYŽ KULTUŘE NASTÁVÁ PŮST...

V tradičním pojetí 40 dní před Velikonocemi, tedy v době postní, platil zákaz tanečních zábav, příliš veselých hudebních či kulturních vystoupení (pochovávala se basa, vzpomínáte), nekonalý se svatby, jen pohřby, a lidé měli především usebraně odpočívat. Saxofonista Jeff Alkire se svým Quartetem a dávkou amerického jazzu, a po něm jeden z nejnadanějších operních pěvců nastupující generace Jan Hnyk, rozezněli hudební sály v Tišnově jako poslední. Najednou nastoupil půst. Všude, ve všem. Nejlépe je zůstat doma. Kéž nás tedy doba, ve které se naše město, svět i jeho kultura ocitly, alespoň naučí vzájemné solidaritě. (vv)

Foto: Michal Beneš, Josef Permedla, archiv Inspiro

OBSAH

Titulní strana:
Jaro přichází
Foto: Josef Permedla

Radnice informuje – speciál 4

Radnice informuje 10

Názory a polemiky 13

Za Janem Lacinou 14

Vzdělávání 16

Podnikání/Fejeton 23

Náš rozhovor 24

TIC 26

Tišnovsko 28

Spolkový život 32

Sociální péče 34

Historie 37

Příroda 40

Děti a mládež 43

Životní styl 45

TIŠNOVSKÉ NOVINY
ročník XXX.
vyšlo 2. 4. 2020

číslo 04 / duben 2020

Vedoucí střediska: Pavel Hanák

Editor: Vladimír Vecheta

Redaktoři: Václav Seyfert, Jiří Dvořák

Inzerce: Lenka Šebečková

Grafika/sazba: Kateřina Válková

Korektura: Bc. Ivana Velecká

Tisk: Tisk Centrum s. r. o.

Příští číslo 05–06/2020

MIMOŘÁDNĚ

vyjde 28. 5. 2020

uzávěrka textů 13. 5. 2020

uzávěrka inzerce 11. 5. 2020

Tišnovské noviny v elektronické verzi:

www.tisnovskenoviny.cz

SPOLEČNĚ SE NEDÁME!

Jiří Dospíšil, starosta města

Milí Tišnované, v době, kdy se k vám dostává toto vydání TN (vzhledem k mimořádné situaci je jeho rozsah 48 oproti běžným 64 stranám), uplynul právě měsíc od chvíle, kdy se v ČR objevil první případ nemoci COVID-19. „Neviditelný nepřítel“ – koronavirus – neklepe na dveře a neptá se, zda smí dál. Rychle se rozšířil a bohužel dorazil i k nám. Jisté je, že nás nebude chtít jen tak opustit. Je to protivník nový, silný a nebezpečný. Nepochybují o tom, že si to dnes již každý z nás uvědomuje.

Ani nevíte, jak moc bych si přál, aby to, o čem vám dnes píší, byl apríl...

Považuji za důležité vám sdělit, že v našem městě velmi dobře fungují orgány krizového řízení (bezpečnostní rada, krizový štáb, městský úřad). Učinili jsme spoustu rychlých rozhodnutí s cílem zabránit šíření koronaviru, a to některá z nich dokonce dříve, než je učinila vláda (např. uzavření MŠ, uzavření MěKS a zrušení akcí, omezení provozu úřadu apod.). Mimořádné nasazení prokazují klíčoví pracovníci úřadu, skvěle funguje odbor sociálních věcí a městská policie. O vývoji situace neustále informujeme na webu a Facebooku města, mobilním rozhlasem atd. Snažíme se vás chránit a pomáháme, jak jen to jde. Máme k tomu silný tým a budeme v tom pokračovat!

Děkuji všem za zodpovědné chování a dodržování stanovených opatření. Nikomu jistě není příjemné chodit s rouš-

kou na obličeji. Věc v našich končinách nevidaná se však velmi rychle ujala. A to je moc dobře. Můj obdiv patří všem, kteří se zapojili do šití roušek. A že vás je! Díky vaší pomoci se nám podařilo vybavit Centrum sociálních služeb, Domov sv. Alžběty v Žernůvce, charitu, úřad a také některé lékárny či obchody. Úžasné! Přihlášely se nám také desítky

dobrovolníků. Jejich pomoc je využívána ve prospěch těch, kteří ji potřebují. Nakupujeme, donášíme léky... A je tu také celá řada z vás, kteří jste třeba jen vyjádřili podporu. I to je velmi důležité. To vše nás totiž posiluje v boji proti společnému nepříteli. Je potěšitelné vědět, že si všichni pomáháme. Díky moc!

Milí Tišnované, disciplína a trpělivost budou i nadále nutností. Je zřejmé, že boj, ve kterém zatím lidstvo bohužel nedisponuje účinnými zbraněmi, se nebude počítat na dny či týdny. Proto je zapotřebí, abychom byli maximálně ukáznění a k sobě navzájem ohleduplní. Věřme, že se náš život zase vrátí do normálních kolejí. Že odložíme roušky a zase uvidíme úsměvy na tvářích, že se děti vrátí do školek a do škol a že se budeme moci setkat s přáteli a svobodně poklábosit. Jaká samozřejmost ještě před nedávnem...

Udržujme si proto dobrou náladu a neztrácejme naději.

Přeji vám do dalších dní hodně sil, víry a optimismu. Společně se nedáme!

TIŠNOVSKÉ NOVINY 04/2020. Ev. číslo: MK ČR E 10100. Periodický tisk územního samosprávného celku. Vychází měsíčně s výjimkou letního dvoučísla. Vydává město Tišnov, nám. Míru 111, 666 19 Tišnov, IČ: 00282707, výrobou je pověřeno Městské kulturní středisko Tišnov – Mlýnská 152. Zpravodaj je distribuován ZDARMA do všech domácností města. Tišnovské noviny lze také zakoupit za jednotnou cenu 20 Kč (včetně 10 % DPH) ve vybraných prodejnách. Za obsah odpovídá Komise pro komunikaci a média, předseda Michal Kadlec. **Příspěvky a podněty** lze podávat v úřední hodiny na **Městském kulturním středisku Tišnov**, Mlýnská 152, **PO a ST 8.00–12.00 a 12.30–15.00** editorovi Vladimíru Vechetovi, **tel. 777 706 714, noviny@kulturatishnov.cz**. **Inzerce** lze objednávat tamtéž ve stejných úředních hodinách u **Lenky Šebečkové, tel. 730 184 022, reklama@kulturatishnov.cz**. **Vzpomínky** lze podávat v **TIC Tišnov**, náměstí Míru 120, v čase otevírací doby. Rozsah příspěvků se řídí technickými parametry pro přípravu příspěvků. Redakce si vyhrazuje právo příspěvky podle potřeby zkrátit, případně upravit. Fotografie, u nichž není uveden autor, jsou ilustrační a pocházejí z volně šiřitelného zdroje. Plošná inzerce a jiné grafické prvky jsou přijímány pouze v obrazových formátech (pdf, jpg, png apod.) a dobré tiskové kvalitě dle technických parametrů pro přípravu inzerce – nebudou už redakcí nijak upravovány (možná individuální domluva s grafikem). Platit fakturou lze na základě písemné objednávky. Ceny inzerce se řídí platným ceníkem. Své příspěvky dodávejte včas a ideálně průběžně. V případě zaslání po uzavěrce nebudou přijaty a otištěny. Zájemci o **předplatné Tišnovských novin** se mohou přihlásit na **tel. 777 706 714** nebo na **noviny@kulturatishnov.cz**, případně prostřednictvím klasické pošty směřované na Městské kulturní středisko, Mlýnská 152, 666 01 Tišnov.

INFORMACE, KTERÉ POTŘEBUJETE

Kristýna Pekařová, Krizové řízení MěÚ Tišnov

Všude kolem nás slyšíme mnoho informací, které se týkají šíření nákazy koronavirem. Krizových opatření je tolik, že může být složité zorientovat se v tom, co se vlastně smí a které věci jsou zakázané. O to důležitější je v této krizové situaci čerpat informace z ověřených zdrojů. Nezatěžujte svoji mysl nepodlož-

nými fámami, které se ať omylem či záměrně vyskytují ve všech druzích komunikace. Doporučuji vám proto neděsit se toho, co slyšela kolegyně v práci, a neomdlávat z každého příspěvku, který na vás vyskočil na sociálních sítích. Zaměřte se na čerpání informací z důvěryhodných zdrojů, jejichž obsah je prověřen.

ZÁKLADNÍ INFORMACE

Jaké jsou příznaky?

- zvýšená teplota, kašel, dušnost, bolest svalů, únava

Základní informace ke koronaviru:

- nevycházejte mimo bydliště bez pokrývky nosu a úst
- svého praktického lékaře kontaktujte elektronicky nebo telefonicky, nechoďte za ním do ordinace bez předchozí domluvy!
- hodiny od 8.00 do 10.00 jsou vyhrazeny pro nákupy seniorů nad 65 let, ZTP a ZTP/P a jejich doprovod. Platí pro prodejny potravin a drogerie o rozloze nad 500 m²
- Česká pošta zavírá nejpozději v 16 hod. a ruší víkendový provoz
- provoz IDS JMK (Integrovaného dopravního systému) se řídí dle jízdních řádů platných o letních prázdninách

Je zakázán volný pohyb osob na území České republiky s výjimkou:

- cest do zaměstnání a výkonu podnikatelské nebo jiné obdobné činnosti
- nezbytných cest za rodinou nebo osobami blízkými
- cest nezbytně nutných k obstarání základních životních potřeb (např. nákup, pošta, banka, čerpací stanice)
- cest do zdravotnických zařízení včetně zajištění nezbytného doprovodu příbuzných a osob blízkých a zařízení veterinární péče
- cest za účelem vyřízení neodkladných úředních záležitostí
- pobytu v přírodě nebo parcích
- pohřbů

WEBOVÉ STRÁNKY

Ministerstvo zdravotnictví zřídilo stránky, kde najdete aktuální informace o vývoji nákazy v České republice. Kromě počtu provedených testů, nakažených a vyléčených pacientů se zde můžete seznámit také s počtem osob v karanténě a počtem nakažených v jednotlivých krajích, statistikou nakažených dle pohlaví nebo s množstvím nakoupeného a distribuovaného materiálu. Naleznete zde odpovědi na nejčastější otázky, zmapování vývoje událostí v čase a můžete se zde poradit s virtuální sestrou Anežkou. Chatbot slouží k odlehčení telefonním linkám. V případě, že Vám nebudou stačit Anežčiny odpovědi, přepojí Vás na živého operátora, a to prostřednictvím chatu, hlasového hovoru či videohovoru. Další věcí, která Vám umožní sledovat aktuální dění týkající se vývoje situace, je mobilní **infokarta**, která poskytuje aktuální informace z webu Ministerstva zdravotnictví do vašeho chytrého telefonu. Je dostupná ve verzi pro operační systémy Android i iPhone.

- Ministerstvo zdravotnictví
- Jihomoravský kraj
- Krajská hygienická stanice Jihomoravského kraje
- Státní zdravotní ústav ČR (SZÚ ČR)
- Město Tišnov

www.koronavirus.mzcr.cz

www.koronavirus.jmk.cz

www.khsbrno.cz

www.szu.cz

www.tisnov.cz

TELEVIZNÍ VYSÍLÁNÍ

Sledujte TV vysílání České televize:

- **ČT24** – zpravodajský servis
- **ČT3** – vysílá denně od 9 do 17.25 hodin. Nabízí seniorům všechny potřebné informace, a to formou přizpůsobenou právě pro ně. Programová nabídka se opírá o výběr ze zlatého televizního fondu, tematické magazíny i základní informační servis. ČT3 naladí diváci pouze v novém standardu DVB-T2.

Tišnovská televize TTV – do infosmyčky vkládáme formou obrázků aktuální informace a v rámci reportáží se snažíme reagovat na aktuální témata z Tišnova. Od září roku 2019 vysílá Tišnovská televize v digitálním formátu a kvalitě HD, o tom jsme vás mimo jiné informovali v Tišnovských novinách číslo 12/2019. Pokud máte problém s příjmem Tišnovské televize, vlastněte s největší pravděpodobností nevhodný TV přijímač.

TELEFONNÍ LINKY

Vedle internetové komunikace můžete pro získání rady či informace využít i telefonní linky, které jsou zřizovány různými subjekty. Je však třeba rozlišit, za jakým účelem je linka zřízena, a dle toho zvolit tu správnou.

- základní informace týkající se koronaviru **1212** (linka Ministerstva zdravotnictví)
- potřebujete poradit v souvislosti s koronavirem **724 810 106, 725 191 367, 725 191 370** (linky SZÚ ČR)
- máte příznaky koronaviru **773 768 994** (linka Krajské hygienické stanice Jihomoravského kraje)
- pokud potřebujete psychologickou pomoc či poradit, jak zvládnout samotu či stres **973 255 140, 973 255 141, 973 255 142** (Vojenské linky psychologické pomoci)

Linky pomoci pro tišnovské seniory
nebo Městské policie Tišnov

734 175 031, 734 175 032 (pracovní dny od 8 do 14 hod.)
603 577 252

Další důležité telefonické linky

• speciální infolinka Jihomoravského kraje	800 129 921	• Senior Point a Společně	840 111 122
• Linka seniorů	800 200 007	• Život 90	800 157 157

INFORMACE PRO TIŠNOVSKÉ SENIORY

Vážení senioři, potřebujete pomoci a nemáte se na koho obrátit?

OBRAŤTE SE O POMOC – Starší lidé patří mezi nejvíce ohrožené skupiny vzhledem k důsledkům možné nákazy. Senioři by nyní měli zůstat doma a vycházet zcela výjimečně. Starší osoby by měly poprosit o pomoc rodinu či známé. Pro ty seniory, kteří se nemají na koho obrátit s žádostí o pomoc, zřídilo město Tišnov linky pomoci pro tišnovské seniory: **734 175 031, 734 175 032** (od 8 do 14 hod. v pracovní dny), příp. e-mailem **seniori@tisnov.cz**. Volat můžete, pokud Vám nemá kdo nakoupit potraviny či vyzvednout léky, ale i v případě jiných potíží, se kterými si nevíte rady.

NECHTE SI POSLAT RECEPT – eRecepty mohou lékaři posílat e-mailem nebo na telefon, není třeba zbytečně chodit do ordinací. Pokud máte s eReceptem potíže, kontaktujte Linky pomoci pro tišnovské seniory: **734 175 031, 734 175 032** (od 8 do 14 hod. v pracovní dny), příp. e-mailem **seniori@tisnov.cz**.

NECHTE SI POSLAT JÍDLO – Nadále rozváží seniorům obědy pečovatelská služba Centra sociálních služeb Tišnov, příspěvková organizace, a to nově v jednorázových obalech. Změna je pouze v tom, že nyní z hygienických důvodů nejsou používány jídlonosiče, ale právě jednorázové obaly, ve kterých dostane klient polévku i hlavní jídlo. V současné době není zapotřebí čerpat další úkony pečovatelské služby, zájemci mohou využívat pouze rozvozu obědů. Pokud máte zájem o zajištění obědů přes Centrum sociálních služeb Tišnov, příspěvková organizace, můžete volat na tel. **549 410 312** nebo na e-mail: **pece@css-tisnov.cz**.

POKUD OPRAVDU MUSÍTE JÍT VEN – Pokud jste osoba starší 65 let a přes doporučení zůstat doma se chcete vydat na nákup potravin nebo drogerie do velkých obchodů (v Tišnově Tesco, Penny, Albert), využijte pro to dobu od 8 do 10 hodiny dopoledne, která je vyhrazena pouze pro seniory, ZTP, ZTP/P s doprovodem. Občanům starším 70 let je doporučeno nevycházet po dobu trvání nouzového stavu mimo svá obydlí, s výjimkou návštěvy zdravotnického zařízení za účelem zajištění neodkladné péče.

Nevycházejte bez roušky či pokrývek úst a nosu.

CO KDYŽ CHYBÍ ROUŠKY? – Pokud nemůžete sehnat standardní roušku, zkuste si vyrobit provizorní roušku z bavlněné tkaniny nebo šátku. Tu po použití vyvařte!

V případě nouze lze pro pomoc volat také Městskou policii Tišnov, tel. 603 577 252.

Kromě důkladného dodržování hygieny rukou, používání respirátoru, roušek či jiných improvizovaných ochranných prostředků a úst nezapomínejte také na svoje psychické zdraví, o které je v této vypjaté době také třeba pečovat. Čas, který trávíte doma, využijte k přečtení knihy, na kterou doposud nebyl čas, či maratónu oblíbeného seriálu. Nesnažte se obavy zapíjet nebo zajídat,

raději se o ně podělte se svými blízkými, byť jen telefonicky či prostřednictvím sociálních sítí. Buďte laskaví ke druhým, ale i k sobě samým.

Závěrem mi dovoluji ubezpečit vás, že orgány krizového řízení na úrovni ORP Tišnov dělají vše pro zvládnutí této situace.

Tyto informace jsou platné k 30. 3. 2020. Může dojít k jejich změně vlivem mimořádných opatření. Sledujte aktuální informace dle doporučených zdrojů.

PREVENCE ŠÍŘENÍ KORONAVIRU

JAK SI SPRÁVNĚ MÝT RUCE

Zpracováno s využitím publikace „SVĚTOVÁ ZDRAVOTNICKÁ ORGANIZACE: Směrnice SZO Hygiena rukou ve zdravotnictví: Souhrn. Praha: Ministerstvo zdravotnictví České republiky, 2011.“

1. Navlhčete si ruce pod tekoucí vodou.
2. Naneste dostatečné množství mýdla do dlaně.
3. Třete dlaní o dlaň krouživým pohybem.
4. Položte dlaň pravé ruky na hřbet levé ruky. Zaklesněte prsty. Třete pravou dlaní o hřbet levé ruky. Pak ruce vyměňte.
5. Dejte ruce k sobě dlaněmi. Zaklesněte prsty. Třete dlaněmi o sebe ze strany na stranu.
6. Zaklesněte ohnuté prsty do sebe. Třete hřbet prstů pravé ruky o dlaň ruky levé a naopak.
7. Třete krouživým pohybem levý palec v sevřené pravé dlani. Pak ruce vyměňte.
8. Třete dlaň levé ruky obousměrnými krouživými pohyby sevřených prstů pravé ruky. Pak ruce vyměňte.
9. Opláchněte ruce pod tekoucí vodou.
10. Ruce si pečlivě osušte. Jednorázový ručník použijte k zastavení kohoutku.

NOSTE ROUŠKY – NESTYĎTE SE!

MOJE ROUŠKA CHRÁNÍ TEBE A TVOJE ROUŠKA CHRÁNÍ MĚ!

Pokud roušku nemáte nebo si je neumíte vyrobit, použijte alespoň šátky nebo nákrčníky.

Noste ji všude! Společně to zvládneme!

VÝROBA ROUŠEK

Pavel Hanák

Nikdy mne nepřestane udivovat a překvapovat jedna z nej-cennějších vlastností tohoto národa, a to jak je český člověk vynalézavý a jak dokáže pružně reagovat a improvizovat. V dobách zlých má tato schopnost cenu zlata. Poté, co zcela selhalo vedení našeho státu v zajištění ochranných pomůcek, se na internetu vyrobil bezpočet návodů na výrobu ochranných roušek. A protože se nemusejí ke všem tyto návody dostat, přinášíme vám je v Tišnovských novinách.

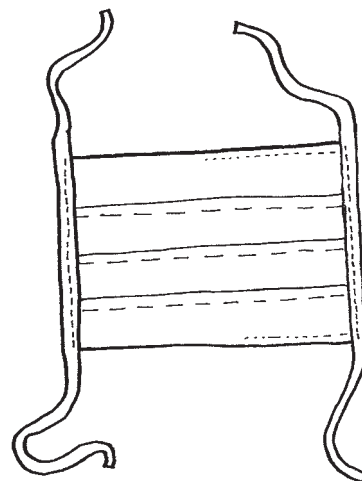
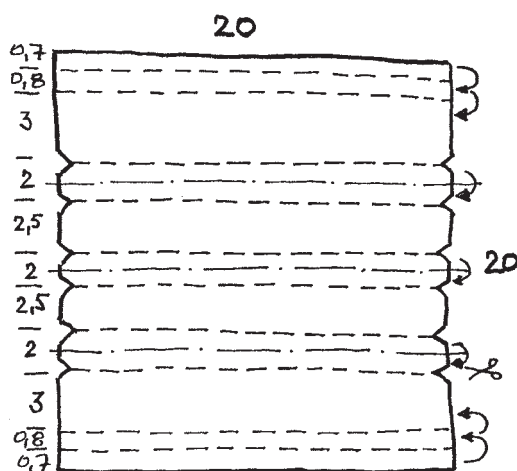
První návod, který uvádíme, mi doporučila ředitelka Inspira Ivana Kroutilová, která se svým týmem vyrobila bezpočet roušek pro naše CSS. Což ukazuje na další neuvěřitelně pozitivní vlastnost našeho národa – schopnost se semknout a zcela nezištně pomáhat jeden druhému v dobách zlých. Všem dobrovolníkům nejen z Inspira patří obrovský dík a uznání!

ŠITÁ Z LÁTKY (podle daya.cz)**Potřebujete:**

- novou bavlněnou látku o rozměrech 20 × 20 cm (můžete tuto roušku udělat i dvojitou, pak použijete dva čtverce)
- 2 kusy bavlněného pásku o rozměru 3,5 × 100 cm
- nit
- špendlíky
- šicí stroj
- nůžky
- žehličku

Postup:

1. Udělejte si papírovou šablonu dle přiloženého nákresu.
2. Začistěte horní a dolní okraj čtverce. Pokud vyrábíte dvojitou roušku – přiložte na sebe oba čtverce lícem a sešijte na dvou protilehlých stranách 1 cm od okraje.
3. Otočte na líc a zažehlete okraje.
4. Dle střihu si udělejte nástřihy, které vám usnadní tvorbu skladů, sklady zajistěte špendlíky a zažehlete.
5. Nyní vezměte pruhy a konce ohněte a zažehlete 1 cm. Okraje po celé délce zahněte cca 0,5–0,7 cm a zažehlete. Potom přeložte ještě po délce na půl a znovu zažehlete.
6. Do takto připravených proužků vložíme zažehlenou roušku, schováme do něj její nezačištěný okraj a zajistíme špendlíky.
7. Celé proužky prošijeme.

Rouška je hotová a před prvním použitím ji vyvařte nebo vyperte.

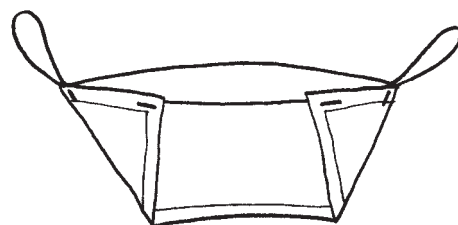
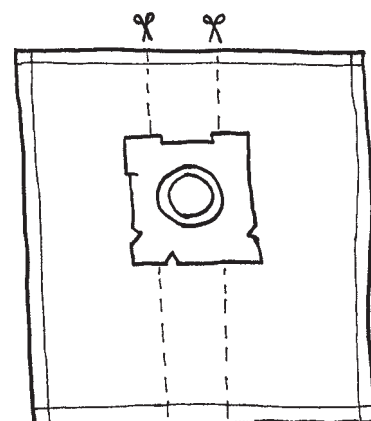
ZE SÁČKU OD VYSAVAČE (podle kupi.cz)**Potřebujete:**

- textilní sáček do vysavače
- nůžky
- gumičky
- kancelářskou sešívačku

Postup:

1. Uchopíme sáček od vysavače a co nejbližší za středovým otvorem jej podélně ustříhneme. To stejné uděláme z druhé strany. Vzniknou nám 2 kusy materiálu vhodného na výrobu roušky. Střední část s otvorem na vložení do vysavače vyhodíme.
2. Vzniklou kapsu lehce na kraji rozevřeme a roh šikmo přeložíme, pak jej prošijeme sešívačkou. To stejné uděláme na druhé straně. Vznikne nám taková „lodička“.
3. Vezmeme gumičku a zhruba v jedné třetině na ní uděláme dva uzly.
4. Gumičku vložíme do vnitřku špičky „lodičky“ a za uzlem sponkovačkou přišijeme k lodičce. To stejné uděláme na druhé straně.

Rouška je hotová a stačí si ji jen přiložit na obličej a gumičky dát za uši.

DOMÁCÍ ZÁSoby POTRAVIN NEPROPADEJTE PANICE A NAKUPOJTE S ROZMYSLEM

Pavla Hes
Pavel Hanák

V uplynulých dnech jsme se setkali s panikou a bezhlavými nákupy potravin. Je to lidsky pochopitelné. Taková panika většinou vzniká díky nedostatku informací a neznalosti lidí. Pokud budete hledat na webových stránkách našich ministerstev praktické rady, tak většinou narazíte na dlouhé texty, které popisují zejména organizační informace. O zásobách potravin, jejich složení či doporučených dávkách se nedozvíte skoro nic. A proto jsme se obrátili na Pavlu Hes, tišnovskou výživovou poradkyni, aby se skladbou potravin poradila.

Pokud jste se rozhodli udělat si zásoby, nakupujte chytře, tak abyste během krizové situace jedli zdravě a rozumně! Většinou z nás jde současně o to, abychom v průběhu nucené „nečinnosti“ nepřibrali a současně také zbytečně neutráceli. Pokud budeme chodit do práce a pak trávit většinu času doma, je potřeba se zamyslet nad tím, co skutečně potřebujeme.

Je toho totiž mnohem méně než v období, kdy můžeme volný čas trávit procházkami, sportem, cvičením či jinou pohybovou aktivitou.

Pro dobrou kondici a optimální nastavení imunitního systému tělo potřebuje především vodu (neslazenou) a optimální poměr bílkovin, sacharidů a mastných kyselin (tuků). K tomu je nezbytně nutné doplnit ještě vitamíny a minerály.

Bílkoviny jsou základním stavebním materiálem těla – jsou nezbytné pro růst, údržbu a opravu tělesných tkání, tvoří základní strukturu kostí, kůže, svalových vláken, enzymů a hormonů. Podle původu je dělíme na rostlinné a živočišné.

Sacharidy jsou rychlým zdrojem energie. To znamená, že kdykoli se naše tělo začne hýbat, potřebuje sacharidy pro okamžité doplnění energie, aby tuto zátěž vydrželo.

Tuky jsou pomalým zdrojem energie a ovlivňují spoustu hormonů v našem těle.

Mimo jiné se v nich rozpouští řada vitamínů, které se pro tělo stávají využitelnými. Jejich odbouráváním se získává energie například při dlouhodobé mírné zátěži.

Pokud však nemáme žádnou zátěž, energie z cukrů i tuků se začne ukládat do tělesných zásob. Je důležité si uvědomit, že nesportující člověk potřebuje:

- přibližně 1–1,5g **bílkovin** na kg váhy (aktivní hmotu). V praxi to znamená, že například průměrná žena potřebuje k obědu 100–120g kuřecích prsou (bílkovin), průměrný muž cca 140–160g
- pokud se týká potřeby **sacharidů**, třeba rýže k obědu, tak ženě stačí cca 30g a muži 60g (v suchém stavu) na jednu porci – to znamená, že jedno kilové balení nám vydrží minimálně na 10 porcí pro pár. Spotřeba jiného typu sacharidové přílohy (brambor) by pro ženu měla být do 200g a pro muže do 300g na porci.
- u **tuků** se denní dávka pohybuje u žen cca 45g a u mužů 65g

Pokud budeme tyto hodnoty delší dobu navyšovat, nebudeme o nic lépe schopni vzdorovat chorobám, ale budeme se muset pracně zbavovat nabytých kilogramů! Není tedy nutné vytvářet si obrovské zásoby trvanlivých potravin, ale spíš se zamyslet nad porcemi, které běžně konzumujeme.

Pro vyvážené zdravé stravování je důležitá orientace na čerstvé (případně mražené) zdroje bílkovin – maso, vejce, mléčné produkty. Z rostlinných zdrojů bílkovin jsou to luštěniny (fazole, hrách, čočka, soja). Větší část každé porce hlavního chodu, ale i svačiny by měla tvořit zelenina – nezbytný zdroj vlákniny a vitamínů. Místo sladkostí a zákusků si dopřejme ovoce a jako zdravé zdroje tuků použijeme ořechy, mandle, olivový olej nebo máslo v odpovídajícím množství.

Nesmírně důležitý je správný pitný režim, který by měl činit kolem 2,5 až 3 litrů tekutin denně – nejlépe vody – v žádném případě ne slazených nápojů.

Vypusťte dále ze stravy průmyslově zpracovaná jídla, jako jsou například obložené bagety, smažené dobroty a hotová jídla, a dejte se do vaření a přípravy salátů. Je to nejen zdravější, ale také kreativní a zábavnější. Při respektování těchto jednoduchých zásad by se mělo podařit překlenout období s omezenou možností pohybu ve zdraví, bez nepříjemného přírůstku na váze a vyhozených peněz.

Na závěr uvádíme jednoduchý nákupní seznam potravin, který by s využitím těchto rad měl vydržet 4 týdny standardní rodině, složené ze 2 dospělých a 2 dětí:

- těstoviny, rýže, Quinoa (merlík čilský), 5kg
- brambory atd. 3kg
- trvanlivé mléko 3l
- mléčné produkty (pokud nejste alergičtí na laktózu) 3kg
- mražené maso 3kg
- luštěniny (jsou dobrým zdrojem bílkovin) 5kg
- zelenina 5kg
- dále se bude hodit olej, sůl, cukr a základní koření
- pokud doma pečete, nakupte žitnou, špaldovou či celozrnnou pšeničnou mouku a upečte si čerstvý zdravý domácí chléb (porce pro ženu cca 40g, muž 70g).

Využijme čas k odpočinku, regeneraci, přípravě kvalitních pokrmů a věnujme se svým blízkým.

Výše uvedené rady samozřejmě platí pro situaci, kdy jsou obchody standardně zásobovány. V krizových situacích potom zpravidla může nastat panika, a tak se nakupuje všechno možné. Nejsme na takový stav připraveni. Ve Švýcarsku existuje zákon, podle kterého je každý občan povinen mít doma zásobu potravin na 10 dní. Tento zákon byl vymyšlen jako preventivní opatření pro případ krizové situace, kterou může být nejen epidemie, ale i povodeň či blackout. V naší zemi se v manuálech k řešení připravenosti domácností na krizové situace dozvíme to, že by nám měla zásoba potravin vydržet cca 5 dnů a měla by obsahovat trvanlivé potraviny s dobou expirace 18 měsíců, jako jsou například konzervy či instantní polévky. Jedná se o velmi obecný výčet, ve kterém se nedočtete o tom, kolik a čeho je dobré koupit a co skutečně potřebujete.

Je jasné, že v krizové situaci může dojít k tomu, že čerstvé potraviny nebude možné koupit a že bude člověk odkázán na své domácí zásoby, ale i v tom případě platí, že by měl být člověk rozumný a měl by myslet na to, co skutečně potřebuje a co má pro něj užitek. Pokud vyjdeme z rady, kterou nám dala Pavla Hes, tak si už dokážeme mnohem lépe představit, co je dobré nakoupit. Takže nepropadejte panice, a než vyrazíte na nákupy, zamyslete se a jděte na to s rozvahou.

PREVENTIVNÍ OPATŘENÍ V CSS

Zlata Ptáčková

Zvýšená dezinfekce prostor, speciální letáčky, služba navíc v podobě možnosti každodenního zatelefonování a zjištění aktuálního zdravotního stavu klienta či pořízení přístroje na balení potravin. To jsou jen některá z opatření, ke kterým přistoupilo v březnu vedení Centra sociálních služeb (CSS) Tišnov. Opatření v souvislosti s prevencí šíření nákazy nemoci Covid-19.

„Začali jsme tím, že se zvýšila dezinfekce všech prostor, ploch, podlah, madel i klik. Rovněž jsme se snažili klienty informovat o tom, jak si správně umývat ruce anebo jaké jsou základní příznaky nemoci. Apelovali jsme na používání ochranných pomůcek, třeba i šál a šátků. Dále jsme zrušili společné stravování. Velikou investicí, ale myslím si, že velice dobrou, bylo pořízení stroje na balení potravin,“ uvedla ředitelka CSS Tišnov Jana Hutařová. Obědy tedy již ne v esusech, ale v jednorázových obalech.

„Sice se tím trošičku navýší cena pro zákazníky, ale věříme, že se to vyplatí,“ podotkla v polovině minulého měsíce Hutařová.

Ani penzion K Čimperku, ani Králova nelze uzavřít pro návštěvy. Dle vysvětlení ředitelky se totiž jedná o byty zvláštního určení, v nichž funguje stejný režim jako v jakémkoliv jiném paneláku. V tomto případě tedy nemohou být nastolena jiná opatření než zodpovědnost ze strany jak samotných obyvatel, tak návštěvníků.

Kontrola přímo v bytě

Nový koronavirus Covid-19 má nejtěžší dopad na starší a nemocné seniory. Vedení centra tak přišlo s novou službou. „V případě zájmu můžeme klientům zavolat každý den a zeptat se jich na aktuální zdravotní stav a zda něco nepotřebují. Pokud by měli špatný pocit, můžeme situaci rozebrat, poradit a popřípadě kontaktovat další

místa. Nabízíme i tu možnost, že kdyby se případně cítili hodně nekomfortně, že k nim některá z pečovatelek zajde, například s teploměrem. V nejhorším případě nám mohou dát svolení, že můžeme vstoupit do jejich bytu, což není běžná praxe. Můžeme je tak zkontrolovat přímo u nich doma,“ představila novinku ředitelka Hutařová.

V polovině března mělo CSS Tišnov relativní dostatek dezinfekčních prostředků, naopak postrádalo dezinfekce na ruce. Nedostatkovým zbožím byly rovněž jednorázové ochranné pomůcky jako respirátory a roušky, jejichž dodávka byla přislíbena Jihomoravským krajem. Pomoc ovšem nabídlo také Inspiro, zaměstnanci byli ochotni bavlněné roušky penzionu ušít, či vedení města coby zřizovatel. „V okamžiku, kdy se v penzionu nějaké podezření na nákazu objeví, budeme nedostatkem účinných ochranných pomůcek limitováni. Takže čím později se tady cokoliv vyskytne, tím lépe. Proto tedy znovu apelují na to zůstat v bytech, zbytečně nerisikovat, dodržovat hygienu a odstupy od jiných obyvatel domu. Senioři to zatím berou dost lehkově,“ řekla Jana Hutařová. ☺

NEMOCNICE: ZÁKAZ NÁVŠTĚV I UZAVŘENÍ AMBULANCÍ

Zlata Ptáčková

Z preventivních důvodů v souvislosti s možností šíření nákazy koronavirem je v Nemocnici Tišnov na základě doporučení hygienické stanice až do odvolání zákaz návštěv. Až do odvolání byly též s účinností **od pondělí 16. března uzavřeny všechny její ambulance včetně rehabilitace a radiodiagnostického oddělení.** A uzavřen byl také areál zdravotnického zařízení.

V provozu zůstalo pouze oddělení klinické biochemie včetně svozu vzorků.

Bezpečnost pacientů

Podle Bořka Semráda, ředitele tišnovské nemocnice, jejímž zřizovatelem je Jihomoravský kraj, je primárně povinností se postarat o bezpečnost pacientů nemocnice. „Jsme léčebna dlouhodobě nemocných a rehabilitační ústav, naši pacienti jsou přesně v té nejvíce ohrožené skupině. Veškerá opatření jim do jisté míry zkomplikují kontakt s jejich blízkými, ale chápou, že toto opatření je především kvůli nim, kvůli jejich bezpečí,“ sdělil Semrád.

Ambulance jsou uzavřeny pro přímý kontakt s pacientem. Jak Semrád v polovině března uvedl, na druhou stranu je ve všech ambulancích personál, takže pacienti, kteří zavolají, mohou svůj zdravotní stav zkontrolovat.

Výjimkou je chirurgická ambulance. „Pacienti objednaní na kontroly, například na vytažení stehů, přijdou na vrátnici. Vrátný je následně telefonicky spojí se sestrou na chirurgické ambulanci, která provede základní anamnézu po telefonu, tzn. zeptá se na veškeré kontakty, a následně pacienta na vrátnici vyzvedne, doprovodí do ambulance, kde bude ošetřen,“ upřesnil postup ředitel Nemocnice Tišnov.

S lékaři se lidé rovněž mohou domluvit na zaslání elektronického receptu na mobilní telefon nebo na mail. Pokud nemají ani mail, ani mobilní telefon, který by toto umožňoval, mohou si nechat poslat lékařský předpis do jimi vybrané lékárny. „Chtěl bych požádat všechny naše ambulantní pacienty a obecně občany z Tišnova, aby

si uvědomili, že tato situace je opravdu velice vážná, a že všechna opatření nejsou proto, abychom izolovali nemocnici od pacientů, ale proto, aby pacienti naopak v rámci běžné návštěvy na ambulanci neonemocněli, aby nedošlo k dalšímu rozšiřování koronaviru v rámci populace Tišnovska,“ řekl Bořek Semrád.

Roušky darem

Co se týká dezinfekce, její objednávka a dodávka jsou prozatím pokryty tak, jak nemocnice potřebuje. Naopak mají velký nedostatek, stejně jako všechny ostatní nemocnice, ochranných pomůcek. O vylepšení tohoto stavu se ve středu 18. března postaral jeden brněnský oděvní salon. Do tišnovské nemocnice dodal darem sto kusů látkových ochranných roušek.

„Znovu apelují na všechny obyvatele, aby chápali tato mimořádná opatření, protože pokud dojde ke zhroucení zdravotnických služeb, budou ohroženi všichni pacienti bez výjimky. Děkuji,“ dodal ředitel tišnovského zdravotnického zařízení. ☺

PODNIKATELSKÝ SERVIS

Aleš Navrátil – radní, Živnostenský úřad

Vážení podnikatelé, živnostníci, rád bych vás touto cestou seznámil s novou rubrikou Podnikatelský servis, kterou město Tišnov bude pravidelně připravovat v Tišnovských novinách. Přinášet budeme důležité informace spojené se změnami legislativy, často dotazovanými postupy i články s tématem ochrany spotřebitelů. Proto pokud budete mít zájem se podělit o svůj názor, postřeh či dotaz – budeme rádi. Pište nám na e-mail podnikani@tisnov.cz, můžete také volat na tel. **603 803 786** (Aleš Navrátil).

Věřím, že se nám podaří společnými silami vytvořit z této rubriky komunikační kanál, kterým k vám budou proudit aktuální a hlavně rychlé informace pro podnikatelský sektor. Sám podnikám od roku 1997, a vím tedy, jak důležité jsou pro naši práci rychlé informace.

Krásné a prosluněné jarní dny přeje Aleš Navrátil – radní, garant města Tišnova za oblast podnikání a zaměstnanost.

EET BUDE POZASTAVENA NA DOBU NOUZE A TŘI MĚSÍCE K TOMU

Vláda ČR v pondělí 23. 3. jednomyslně schválila pozastavit elektronickou evidenci tržeb (EET) po dobu trvání nouzového stavu a následujících třech měsíců. Znamená to, že žádný poplatník nebude muset evidovat své tržby a tato povinnost nebude nikterak kontrolována.

Ministerstvo financí ČR již dříve plánovalo fakticky odložit start třetí a čtvrté fáze EET tím, že by neprovádělo kontroly. To byl ale podle resortu krok, který vycházel z aktuální situace a jeho cílem bylo omezit návštěvy finančních úřadů.

EET začala platit 1. 12. 2016 pro restaurace a ubytovací zařízení. Od března 2017 je povinná pro podnikatele ve velkoobchodu

a maloobchodu. EET je zaměřena na přijímání plateb v hotovosti. Podle dostupných informací je aktuálně do EET zapojeno téměř 200 tisíc podnikatelů, kteří dosud evidovali 13,7 miliardy účtenek.

REALITNÍ ZPROSTŘEDKOVÁNÍ JE NYNÍ VÁZANOU ŽIVNOSTÍ

Dne 3. 3. 2020 nabyt účinnosti zákon č. 39/2020 Sb., o realitním zprostředkování a o změně souvisejících zákonů (zákon o realitním zprostředkování). Podnikatel, který byl před tímto dnem oprávněn poskytovat realitní zprostředkování v rámci živnosti ohlašovací volné „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“ a hodlá v poskytování realitního zprostředkování pokračovat, je povinen před uplynutím doby 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, tj. do 3. 9. 2020 ohlásit živnostenskému úřadu vázanou živnost „Realitní zprostředkování“ a doložit doklady prokazující splnění podmínky odborné způsobilosti pro provozování této vázané živnosti, jinak uplynutím této doby jeho oprávnění k poskytování realitního zprostředkování v rámci výše uvedené živnosti ohlašovací volné zaniká. Úkony provedené podle věty první nepodléhají správnímu poplatku. Podání lze učinit u kteréhokoli obecního živnostenského úřadu.

Realitní zprostředkovatel je povinen zajistit splnění povinností stanovených v § 7 odst. 6 zákona č. 455/1991 Sb., ve znění zákona č. 356/1999 Sb., zákona č. 167/2004 Sb., zákona č. 130/2008 Sb. a zákona č. 289/2017 Sb., nejpozději do 2 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

**Příjem HD vysílání
Tišnovská televize**

Společnost Selfnet na podzim zrušila analogové vysílání a současně přešla na formát HD. HD vysílání Tišnovské televize se zákazníkům zobrazí automaticky, není potřeba nic ladit ani nastavovat, a to jak u služby Digitální televize (vysílání DVB-T i DVB-C), tak i u Selfnet TV (IPTV vysílání přes internet). V případě DVB-C standardu probíhá vysílání Tišnovské televize kódovaně, sledování je tedy možné pouze s použitím dekódovacího zařízení – set-top-boxu nebo CA modulu.

Kanál Tišnovská televize se nemusí zobrazit na starších typech kabelových set-top-boxů, které nepodporují HD rozlišení (např. set-top-boxy Handan CV5000 a Kaon KCF-ES270). Tišnovskou televizi můžete naladit také v DVB-T standardu, opět však platí, že přijímací zařízení musí podporovat HD rozlišení, což dnes umí většina těchto zařízení.

Máte-li stále potíže s naladěním lokálního infokanálu, obraťte se na naši **Zákaznickou linku Selfnet** na telefonním čísle **533 383 335**, funguje nepřetržitě a kolegové jsou schopni i na dálku vám s nastavením vašeho zařízení pomoci.

selfnet

TIŠNOVSKÉ NOVINY

**Příští číslo Tišnovských
novin bude
dvojčíslo 05–06/2020**

Vzhledem k současné situaci dojde ke spojení původně plánovaného čísla 5, které mělo vyjít 30. 4. 2020 s číslem 6.

Dvojčíslo Tišnovských novin 05/06 vyjde v termínu **28. 5. 2020**.

Termíny uzávěrek avíza, inzerce i textů se budou řídit termíny platnými pro číslo 6.

Děkujeme za pochopení.

ZMĚNY, KTERÉ NÁS NETĚŠÍ

**MĚSTSKÉ
KULTURNÍ
STŘEDISKO
TIŠNOV**

Pavel Hanák

Vážení příznivci kulturního života v Tišnově, jak jsme informovali prostřednictvím on-line médií, byli jsme nuceni od 12. 3. 2020 uzavřít provoz MěKS. To znamená, že nepracujeme na přípravě kulturních akcí a na mnoha aktivitách, které s naší prací souvisejí. Vývoj nynější situace si bohužel vyžádal změny v organizaci a programech plánovaných akcí, které vám souhrnně přinášíme.

• DIVADLO, HUDBA, KULTURNÍ AKCE

Byli jsme nuceni zrušit divadelní představení **Růže pro Algerion** (17. 3.) a **Cavewoman** (21. 4.). V tomto okamžiku jednáme s divadelními spolky o přesunu těchto představení na pozdější termín. Proto si, prosím, uschovejte vstupenky na tato představení. To stejné platí pro poslední koncert Kruhu přátel hudby v podání **Tišnovského komorního orchestru** (13. 5.) nebo pro **Velikonoční trhovou slavnost** (5. 4.). Bohatý program **Tišnovského kulturního léta** máme připraven a zveřejníme jej ihned, jakmile situace dovolí jeho uskutečnění.

• KINO SVRATKA

Ačkoliv je to nemilé, je teď mnoho filmů, na které již máte zakoupené lístky. Ty nevyhazujte, ale uschovejte. Budou platné na odsunuté premiéry i další promítání; v případě potřeby je bude možné vyměnit za volné vstupenky na jiná filmová představení.

• UZAVŘENÍ KNIHOVNY

Vážení čtenáři, v souvislosti s vývojem situace v České republice bude knihovna až do odvolání zcela uzavřena. Nebudou se konat žádné vzdělávací ani kulturní akce. O znovuotevření knihovny vás budeme informovat.

• GALERIE JOSEFA JAMBORA

Vzhledem k současným událostem jsme se rozhodli upravit náš výstavní program, a to tak, že výstavu malíře **Pavla Hayeka** přesouváme na říjen–listopad 2020, na výstavu připravenou docentem Janem Lacinou – **Vcházení do obrazů Josefa Jambora II.** se můžete těšit od 5. 12. 2020 do 28. 2. 2021. Termíny výstav **Martina Skalického – Tanec v temnotách** (23. 5. – 2. 8.) a **Jana Karpíška – Vývěr ze sbírek** (8. 8. – 27. 9.) zůstávají prozatím beze změn. Ve venkovním prostoru galerie připravujeme instalaci sochařského díla **Veroniky Psotkové – Spojenci** plánované letos na 16. května, která však může být odložena.

• MUZEUM MĚSTA TIŠNOVA

Všechny plánované výstavy pro letošní rok budeme po domluvě se spoluautory přesouvat na pozdější termíny.

ZŮSTAŇTE S NÁMI V KONTAKTU

O přesunutých termínech koncertů, divadel, výstav a akcí vás budeme informovat všemi dostupnými prostředky. Prosíme, sledujte oficiální webové stránky MěKS a facebookové profily jednotlivých středisek. Děkujeme za pochopení a trpělivost. Přejeme vám všem mnoho sil a především pevné zdraví! Budeme se těšit, až se s vámi se všemi opět setkáme.

VELIKONOČNÍ BOHOSLUŽBY V TIŠNOVĚ

Vážení spoluobčané, v těchto dnech nedokážeme říci, jak bude situace vypadat o Velikonocích, a proto podáváme předběžné informace k velikonočním bohoslužbám v Tišnově. Pokud to epidemiologická situace dovolí, budou se velikonoční bohoslužby v uvedených termínech konat.

Římskokatolická církev:

Za stávajících omezení budeme bohoslužby přenášet z tišnovského kostela sv. Václava. Aktuální časy a odkaz na přenos najdete na www.farnosttisnov.wz.cz. V těchto dnech se na nás můžete obrátit individuálně. Pokud omezení pomínou, časy velikonočních bohoslužeb pro Tišnov i Předklášteří najdete také na farních stránkách.

Kontakty: Josef Rybecký tel. 776 765 401
Jiří Landa tel. 721 544 182

Českobratrská církev evangelická

(kaple CSS, Králova 1742, Tišnov)

10. dubna (Velký pátek) 10.30 Tišnov
11. dubna (Velikonoční neděle) 10.30 Tišnov

Kontakty: Martin Horák, blahoslavak.cz,
martin.horak@evangnet.cz

Církev československá husitská

(Sbor dr. K. Farského, Farského 349, Kuřim)

5. dubna (Květná neděle)	9.00 Kuřim
9. dubna (Zelený čtvrtek)	18.30 Kuřim
10. dubna (Velký pátek)	18.30 Kuřim
11. dubna (Bílá sobota)	21.00 Kuřim
12. dubna (Boží hod velikonoční)	14.00 Kuřim

Kontakty: Petr Šandera, petr.sandera@volny.cz,
tel. 604 946 086, www.husitekurim.cz

Církev adventistů sedmého dne

Ze stejných a pochopitelných důvodů, kvůli kterým se v současné době ruší všechny veřejné akce, se plánovaná velikonoční bohoslužba v sobotu 11. dubna 2020 (11.00) v modlitebně CASD nebude konat. Bude-li to však jen trochu možné, bude přenášena on-line z prázdného sálu této modlitebny.

Aktuální informace k tomuto najdete na www.strankach:https://sbory.casd.cz/tisnov. Děkujeme za pochopení.
Vladimír Kaleta – kazatel Sboru CASD Tišnov

**Každý den se ve 20.00 modlíme za odvrácení epidemie.
Zveme Vás, abyste se také připojili.**

75. VÝROČÍ KONCE II. SVĚTOVÉ VÁLKY

Vladimír Vecheta

Tišnovsko spolu s celým severním okolím Brna patřilo před 75 lety, na jaře roku 1945, k posledním bojištím II. světové války v Evropě. Ústup zbytků oddílů německých vojsk se měnil „v desorganizovaný úprk před postupujícími Rusy“, jak zaznamenávali pamětníci v kronikách. Přesto zde válečné operace probíhaly až do kapitulace, nezřídka i po ní. Dramatická doba si tak vybrala i řadu posledních obětí války, a to nezřídka mezi civilním obyvatelstvem. A bohužel i ze zbraní osvoboditelů, jak to pocítil i Tišnov sám. Připomínka 75. výročí konce II. sv. války tak v Tišnově zahrne především uctění obětí a osob odboje a chvíle specifické pro město samo.

Dne 18. 4. 2020 od 9.00 do 17.00 se v areálu **hasičské zbrojnice** oslavy otevrou **akcí „Flying Rumor“**. Připomene sestřelení amerického zásobovacího bombardéru B-24H-30-CF Liberator, mezi vojáky nazývaného FLYING RUMOR, který měl za úkol shoz zásob pro partyzánské

skupiny. V průběhu dne bude možnost shlédnout vojenskou historickou techniku, dobový tábor americké armády a doplňující výstavu o letecké bitvě nad Bílými Karpaty. Akci zaštiťuje Historical Military Club, z. s., ve spolupráci s profesionálními i dobrovolnými hasiči (HZS JMK a SDH Tišnov) a městem Tišnovem. Komorní instalace k 75. výročí ukončení II. světové války s exponáty z trosk letadla bude k vidění **od 17. 4. do 28. 6. 2020** v prostorách **Podhoráckého muzea**.

O posledním dubnovém víkendu **25. až 26. 4. 2020** otevře opět ČSS ZO 6-07 Tišnovský kras dveře do **Královny jeskyň** na Květnici. Návštěvníci budou k prohlídce vítáni v sobotu od 9.00 do 17.00 hod., v neděli od 9.00 do 16.00 hod.

Ve čtvrtek **30. 4. 2020** proběhne v režii města Tišnova **odhalení pamětních desek odbojářů** na ulicích, která nesou jejich jména. Půjde o ulice **Hanákova (9.00), Wagnerova (9.30), Smíškova**

(10.00), Parolkova (13.00), Ráboňova (13.30) a Halouzkova (14.00).

Konečně ve čtvrtek **7. 5. 2020 od 10.00** proběhne **vzpomínková akce u tišnovských pomníků** organizovaná městem Tišnovem. Na ni naváže v 15.30 od radnice vycházka se spolkem Continuum vitae **Po stopách náletů na Tišnov** z 25. dubna 1945, která bude zakončena v 17.00 na ulici Hřbitovní 622 **odhalením památníku obětem leteckého útoku na Tišnov 25. 4. 1945**. Od 18.00 v Kině Svratka uzavře den **Promítání vzpomínek** pamětníků z odboje a konce války s historickými záběry 1944–1945 na Tišnovsku.

Na státní svátek **8. 5. 2020** se konečně můžete vydat na tradiční sokolský **Pochod župou Pernštejnskou**. Prezentace a start pro pěší a cyklotrasy 7.00–10.00 v tišnovské sokolovně.

Realizace všech plánovaných akcí závisí na aktuálním stavu vývoje pandemie koronaviru a v té souvislosti platných omezení. V nepříznivých podmínkách budou akce odloženy na pozdější termíny. Pro aktuální informace sledujte webové portály a sociální síť. ☺

VITAE
CONTINUUM

PŘIPOMÍNKA POSLEDNÍCH OBĚTÍ VÁLKY

Miloš Sysel, spolek Continuum vitae

8. května uplyne 75 let od konce II. světové války. I když byl Tišnov mimo hlavní bojovou linii, dopady války na město a jeho obyvatele byly obrovské. Z Tišnova navždy zmizeli občané židovské a romské národnosti. Svým životem za účast v odboji zaplatili sokolové, skauti, členové partyzánských skupin i občané, kteří se odboje zúčastnili, byť jen drobnou pomocí, poskytnutím úkrytu nebo jídla.

Na tyto všechny mrtvé bylo v minulých letech mnohokrát vzpomínáno. Ale je tu ještě jedna početná skupina lidí, která o život přišla při leteckém útoku letadel Rudé armády 25. dubna 1945. Tohoto dne Tišnov poznal, co znamená peklo bombardování.

Na rozdíl od letadel spojenců, kteří podnikali bombové útoky hluboko v týle, sovětská letadla bombardovala těsně za frontovou linií, bez ohledu na civilní ztráty. Bombardování Tišnova bylo sou-

částí bojů o Brno, které bylo z velké části 26. dubna sovětskými vojsky dobyto.

Sovětská letadla v několika po sobě jdoucích vlnách shodila na Tišnov bomby různé velikosti a ničivého účinku. Některé domy byly zcela zničeny, jiné těžce poškozeny. V troskách a na ulicích zůstalo po tomto bombardování osmnáct mrtvých. Byli mezi nimi obyvatelé Brna, kteří se v Tišnově před postupující frontou chtěli skrýt, ale mnozí z nich zde našli smrt.

Nejtragičtější byl zásah domků rodin Smejkalů a Chlupů na Hřbitovní ulici u dolní hřbitovní brány. Příčný zásah vzal život sedmi lidem. Nejmladší z nich byla dvouletá holčička Ivanka.

Náš spolek Continuum vitae se již při 70. výročí před pěti lety zabýval myšlenkou nějaké trvalé připomínky na tyto oběti. Letos jsme se rozhodli do těchto míst umístit malý pomníček na připomínku posledních obětí války v Tišnově.

Proto na 7. května plánujeme akce, které by připomněly tragické bombardování Tišnova. ☺

Redakčně kráceno

Foto: archiv Podhoráckého muzea

JSME TRANSPARENTNÍ, ALE ZAPLAŤTE SI

David Vávra, občan města Tišnova

„Nesouhlasíme s opatřeními, která ze Studie odtokových poměrů vyplývají, a proto ji nechceme zveřejňovat.“ Slova obdobného významu vyslovil starosta Jiří Dospíšil na únorovém zasedání zastupitelstva (viz záznam z jednání zastupitelstva; čas 4:54:24). Napsat o názoru vládnoucí koalice (starosta hovořil v plurálu) jsem se rozhodl proto, že uvedený názor nepovažuji za správný. Zároveň se předmětnou studii snažím téměř půl roku (!) od města získat na základě zákona o svobodném přístupu k informacím.

Studii odtokových poměrů si město pořídilo z veřejných peněz. Výše nákladů činila cca 850 000 Kč; významnou část nákladů pokryla dotace. Jsem přesvědčen, že občané mají právo vědět, jak obec nebo stát naložily s jejich prostředky. Sama vládnoucí koalice deklaruje v programovém prohlášení svou transparentnost a otevřenost: „[ú]řad bude nadále

otevřený a vstřícný občanům, budeme zveřejňovat maximum materiálů a online přenosy z jednání zastupitelstva.“ Před zveřejněním studie by se město mělo zabývat pouze otázkou, zda neporuší nějakou povinnost. Argument vládnoucí koalice, že se závěry studie nesouhlasí, pro mě není dostatečný.

Jelikož město studii nezveřejnilo, požádal jsem o její kopii podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Pokud by mi studii město poskytlo, jednalo by se v zásadě o všem přístupnou informaci. Po pětiměsíčním vyřizování žádosti město dospělo k závěru, že úplnému poskytnutí studie brání pouze ochrana osobních údajů; studie jich je prý plná. Město mi ji může poskytnout až potom, co provede tzv. anonymizaci a osobní údaje odstraní. Zákon o svobodném přístupu k informacím umožňuje požadovat úhradu nákladů vynaložených na odstranění osobních

údajů; náklady hradí osoba, která o informaci požádala, tedy já. V daném případě činí úhrada cca 5 000 Kč. Fakticky to znamená, že si zaplatím tři a půl dne práce zaměstnance městského úřadu, který bude osobní údaje odstraňovat. Nevadí mi platit náklady na získání informace, vadí mi, že město po mně požaduje úhradu za něco, o čem si myslím, že by mělo provést samo.

Shrnu-li řečené, vládní koalice odmítá studii zpřístupnit, protože s jejími výsledky nesouhlasí. Občane, máš-li zájem vědět, co si město za veřejné peníze pořídilo, zaplať si. Podmiňováním poskytnutí dokumentů úhradou ve výši několik tisíc korun se staví hráz mezi občanem a požadovanou informací; z okruhu žadatelů pak vypadávají ti, kteří si nemohou úhradu nákladů dovolit. Takhle si zveřejňování maxima materiálů nepředstavuji! ☹

NENÍ ZVEŘEJNIT JAKO ZVEŘEJNIT

Jiří Dospíšil, starosta města

Ve věci „protipovodňové studie“ bylo v TN napsáno již mnoho, aktuálně všichni řešíme úplně jiné problémy, přesto si dovoluji reagovat:

- Myslím, že je dobře, že se po dlouhých letech vedení města začalo zabývat protipovodňovou ochranou města a nechalo zpracovat tuto studii (jednou za čas ta velká voda prostě může přijít...).
- Studie má velmi kvalitní analytickou část, vč. podrobných hydrologických a hydrotechnických analýz a modelů chování vody při různých úrovních povodňové vlny v řešeném území.
- Pozitivní je jistě i fakt, že studie stála město minimum prostředků a většinu nákladů pokryla dotace.
- Některá navrhovaná opatření nejsou v souladu s názorem vedení města (vycházíme přitom také z odborného názoru městské architektky a některých

komisí, které jsme si v této věci nechali předložit), což jsme x-krát veřejně deklarovali. Zjednodušeně – dovedeme si představit opatření více přírodě blízká. **Nebudeme tedy o své vůli zveřejňovat něco, co nehodláme v této podobě realizovat.** Je to stejné jako s jakýmkoli jiným projektem týkajícím se městské investice. Pokud nám projektant odevzdá něco, s čím úplně nesouzníme, necháme to nejprve upravit. A až to bude podle našich představ, rádi s tím seznámíme veřejnost. Pokud to někdo nechápe, je mi to líto...

- Žádosti o informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím jsou však věc úplně jiná! Tyto žádosti řeší příslušní úředníci, přičemž postupují dle ustanovení tohoto zákona a ZCELA NEZÁVISLE na názoru vedení města (pozn. autora: jakožto starosta nemám informace o podaných žá-

dostech a do procesu jejich vyřizování nemám oprávnění vstupovat). V těchto případech vážně nezáleží na názoru vedení či koalice, zda něco chce nebo nechce zveřejnit! Předpokládám, že autor článku je v této věci dostatečně znalý. S ohledem na to se mi tedy spojení slov uvedených v článku, že „vládní koalice odmítá studii zpřístupnit“, v kontextu se zákonem o svobodném přístupu k informacím jeví jako nepřilíživé povedené.

- Přesto děkuji za příležitost k zamyšlení nad otázkou otevřenosti a transparentnosti. Opět jsem se ujistil, že tyto aspekty jsou velmi důležité. A dovoluji si tvrdit, že vedení města v této oblasti činí maximum!
- Závěrem přeji všem čtenářům TN méně formálních právních polemik a především pevné zdraví a co nejrychlejší návrat k „normálnímu“ životu. ☹

ZA JANEM LACINOU

Václav Seyfert

V sobotu 21. března 2020 zemřel **doc. Ing. Jan Lacina, CSc. (*1944)**, lesní inženýr, krajinný ekolog a geobiocenolog, jedna z nejcharismatictějších osobností současného Tišnova, držitel Ceny města Tišnova a dlouholetý spolupracovník Tišnovské televize i Tišnovských novin. Svůj poslední příspěvek právě do tohoto čísla odevzdal doslova jen pár dnů před svým úmrtím.

Absolvent zdejšího gymnázia vystudoval v roce 1966 brněnskou lesnickou fakultu a následně se věnoval průzkumu lesů v různých částech republiky. Od roku 1974 působil na pracovištích Akademie věd, ať už to byl nejprve krajinnovědný Geografický ústav nebo později Ústav geoniky. V Brně přednášel na Masarykově i Mendelově univerzitě, spoluzakládal tamní časopis ochránců přírody Veronica. Úzce spolupracoval s Českým rozhlasem, v němž natočil i pětidílný životopisný seriál Osudy, vydal několik knih. Na rodném Tišnovsku inicioval vyhlášení řady chráněných území. Byl nominován na prestižní cenu Josefa Vavrouška za rok 2018 v kategorii „dlouhodobý přínos v oblasti životního prostředí a udržitelného rozvoje“. Nelze zapomenout ani na jeho výrazný přesah do oblasti umění, zejména výtvarného.

Takto na Jana Lacinu vzpomíná jeho celoživotní kamarád Mgr. Jaroslav Komprš...

NĚKOLIK VZPOMÍNEK NA KAMARÁDA A PŘÍTELE

Jaroslav Komprš

Byli jsme tři nerozluční kamarádi a přátelé od dětských let. Jan Lacina (Jen), Aleš Sigmund (Alda) a já (Jaroslav – Baťka). Zažili jsme spolu bezpočet krásných chvil, veselých příhod, často jsme poseděli v milé hospůdce nebo bezbřeze do ranního kupření u Jena na zahrádce u dobrého vína.

Poznal jsem Jena při činnosti, která byla pro něj příznačná. Chodil jsem do první třídy a jednou při cestě ze školy uviděl u hřbitovní zdi kluka, jak něco sbírá. Projevil jsem o jeho počínání zájem a on mi vysvětlil, že hledá semena jasanu do své sbírky semen, a ukázal, jak semena plachtí vzduchem k zemi a přitom se otáčejí, to aby dolétly co nejdál od stromu. Do první třídy jsme spolu nechodili, ale od druhé do páté ano. Spolu jsme ale ještě moc nekamarádili. Já bydlel na Trnci, Jen v ulici Hybešova a každý měl svou místní partu.

Ke sblížení došlo až v 8. třídě. Jen docházel po celý 2. stupeň ZŠ do třídy A, já do B. Často jsem chodil ze školy domů lesem přes Klucaninu a někdy v únoru tam došlo k našemu setkání. Při řeči jsme se dostali i k našim zálibám a kupodivu jsme se shodli, že oba zajímá příroda, mě určitě díky vlivu paní učitelky Mrázkové. Jen mě pak doprovodil až na Trnec. A již o Velikonocích jsme se spolu vypravili k prameni potoka Lubě. Naše výprava však brzy skončila, protože při skákání přes potok Jenovi podklouzly nohy a on skončil po pás ve studené vodě. Rychle jsme

se přes Klucaninu vraceli a cestou učinili velký objev. V seči nad cihelnami jsme spatřili krásného datla černého a našli i strom, v jehož dutině měl hnízdo. Do té doby žádný z nás datla černého neviděl, a zvláště Jen měl z tohoto objevu obrovskou radost.

To už jsme byli trojice. Aleš s Jenem chodil do stejné třídy, bydleli blízko a kamarádili se. V té době začínaly být v oblíbené orientační závody a my tři se jich, jako tříčlenná hlídka, rádi účastnili. Dařilo se nám. Zvítězili jsme v místním kole a následně i v kole okresním. Velký podíl na výhrách měl právě Jen, neboť během pochodu podle mapy hravě zvládal otázky ze znalosti rostlin na stanovištích. Byl už tenkrát výborným botanikem a uměl pracovat s botanickým klíčem. Deset dnů o prázdninách mezi osmou a devátou třídou jsme společně trávili na putovním táboře na Malé Fatře organizovaném Smíškovou školou. Z dědinky Štefanová jsme každý den vyráželi na celodenní túry do hor v okolí. Po několika dnech jsme se za vydatného lijáku přemístili na chatu Pod Chlebem a po dalších dvou dnech ukončili pobyt dvoudenním pochodem hřebenovkou do Strečna. Byli jsme okouzleni krásou hor a nádhrou přírody. Jen horlivě botanizoval a cestou i potom večer nás seznamoval s horskou květenou.

Jan Lacina při slavnostním otevření Jamborova domu v roce 1996.

Foto: archiv Podhoráckého muzea

Po prázdninách nás čekala „jedenáctiletka“ v Tišnově a my tajně doufali, že budeme všichni tři chodit do jedné třídy. Leč zklamali nás, Jen chodil do třídy A, já s Alešem do třídy B. Ale přestávky byly „naše“ a také hodně času po vyučování jsme trávili společně. Třeba na hřišti u sokolovny nebo u ZŠ Smíškova. Jen vynikal ve skocích, do dálky skákal hodně přes pět metrů a do výšky kolem 160 cm, a to stylem „nůžky“. Společně jsme chodili do kina, na výstavy, do večerního cvičení v sokolovně, toulali se po Květnici a Klucanině nebo si dlouze povídali na cestě ze školy a při vzájemných návštěvách. Debatovali jsme o všem, co nás zajímalo. Jen už tehdy vynikal v botanice a hodně se zajímal o ornitologii, Aleš maloval a seznamoval nás s dějinami umění – tehdy nás okouzlovali impresionisté a půjčovali jsme si o nich různé publikace, já pak bájil o jaderných reakcích.

Spoustu krásných zážitků v nás zanechaly školní brigády, např. chmelová v Očihově nebo senná ve Slavkově v podhůří Šumavy. Tam už jsme měli „estrádní skupinu“ a jezdili s programem po okolních dědinách. Program sestával z různých scének, ze zdramatizovaných vtipů, Jan z paměti přednášel dlouhý úryvek z knihy „Bylo nás pět“ a vše bylo prokládáno písničkami

Jan Lacina při „Vstupování do Jamborových obrazů“ na podzim 2018.
Foto: www.josefjambor.cz

s doprovodem Alešovy kytary. Jen byl výborný recitátor a každoročně vítězil ve školním i okresním kole recitačních soutěží mládeže. Ve škole jsme byli všeobecně známá veselá trojice a hodně se smáli, což naše vyučující někdy rozčilovalo, neboť si mysleli, že se smějeme jim. Tak to ale nebylo. Smáli jsme se některým, podle nás směšným situacím, a jakmile jsme jednou začali, smáli jsme se potom jeden druhému a nemohli přestat. To nám zůstalo až do stáří, a když jsme se sešli u Lacinů, paní Yvona nad námi často jen kroutila hlavou.

V té době už Jen psával články do různých novin o událostech v Tišnově nebo ve škole a jeho nepatrné honoráře jsme „projíždali“ v hotelu Květnice. Pro sebe si pořizoval zápisky z pozorování přírody a některé také uveřejňoval, říkal jim črty z přírody. Jeho

vzorem mu byli M. Příšvin a J. Tomeček. Své literární nadání uplatnil na vysoké škole – založil fakultní časopis „LEF“ a později spoluzakládal časopis o ochraně přírody „Veronika“, který dosud vychází.

V roce 1960 jsme cvičili na II. celostátní spartakiádě v Praze a konec prázdnin si užívali stanováním v mém rodišti Veselí nad Dalečínem. Po maturitě v r. 1961 jsme se rozešli na vysoké školy, Jen na vytouženou „Lesárnu“ do Brna. Studium byl nadšený a brzy si našel spoustu kamarádů mezi studenty i asistenty. Byl stále literárně činný a osobně se znal s J. Tomečkem, s básníky J. Skácelem a O. Mikuláškem a sedával s nimi v kavárně. Jak to bylo možné, stále jsme se scházeli a zejména o prázdninách podnikali výlety na naši milou Vysočinu.

Jan se po studiu věnoval oboru geobiocenologie, což zhruba znamená, že z výskytu různých druhů lesních bylin, z půdních rozborů a výškových stupňů krajiny navrhoval druh lesa, jaký by se měl v daných podmínkách vysazovat. Od počátku své praxe prosazoval na základě svých výzkumů výsadbu listnatých a smíšených lesů, které se nejlépe hodí na většinu území naší republiky. Byl velice zklamaný, že se navzdory vědeckým poznatkům tak děje jen velmi nedostatečně. Těžce nesl současnou křivcovou kalamitu do značné míry způsobenou špatnou skladbou lesů. Na Klucanině se však díky Jenovi daří postupně les obnovovat podle současných poznatků.

Naše přátelství pokračovalo i v našich rodinách. Jan byl mým svědkem na mé svatbě a je kmotrem syna Tomáše, já zase kmotrem jeho syna Ondřeje.

Všichni jsme šťastní, že nás Jan obohatil krásnými publikacemi o přírodě Květnice a Tišnovska, o Klucanině i přírodními pořady v Tišnovské televizi. O přírodě byl vždy ochoten přednášet, vedl četné přírodovědné vycházky, byl konzultantem mnoha doktorandů a na mnoha obrazových vernisážích hlavním řečníkem. Byl totiž velkým znalcem děl malířů, zejména krajinářů, a to jak tišnovských, tak i krajinářů z Vysočiny.

Moji milí kamarádi, touláte se mi už po hvězdách. Až se naplní čas, připojím se k vám.

Dagmar Dvořáková,
tajemnice
Komise pro občanské
záležitosti
Rady města Tišnova

Blahopřejeme

BŘEZEN

Dovolujeme si Vám představit občany města Tišnova, kteří oslavili svá životní jubilea.

80 let – Marie Kunstová, Eleonóra Šimšová, Božena Kytnerová, Josef Horák, Růžena Křivánková, Jaroslav Zemánek, Jaroslav Hudec, Stanislav Čech

85 let – Zdenka Prokešová, Juliana Posnerová, Josef Procházka

90 let – Marie Bednářová

92 let – Jiřinka Jeřábková, Blažena Juříčková

95 let – Lubomír Vítkovič

97 let – Anna Šudáková

Oslavencům přejeme vše nejlepší, hodně štěstí, zdraví, dobré nálady a optimismu.

100 let GYMNÁZIA TIŠNOV

8. díl

1991–2000

Václav Seyfert

GYMNÁZIUM V KRONICE MĚSTA TIŠNOVA

1991 – 13. března uplynulo 100 roků od narození malíře Josefa Zeithammela–Zahořanského, který... byl také vynikajícím pedagogem, profesorem gymnázia.

1992 – Ředitelem gymnázia se stal Karel Švábenský.

1993 – V budově zrušené základní školy Riegrova byly třídy nacházející se ve druhém patře pronajaty Gymnázium Tišnov.

1995 – V červnu oslavilo Gymnázium Tišnov 75. výročí svého vzniku. Oslavy se uskutečnily ve dvou termínech. 17. června se sešli abiturienti maturující do roku 1970, 24. června potom absolventi následujících ročníků.

10. října navštívil Tišnov ministr školství Ing. Ivan Pilip. Po setkání s městskou radou zavítal na gymnázium a základní uměleckou školu. Odpoledne se sešel s pedagogickou veřejností v obřadní síni radnice.

2000 – Tři tišnovská hřiště – u gymnázia, u ZŠ Riegrova a běžecká dráha ZŠ Smíškova – získala nový povrch, umělou travu s křemičitým vsypem. Akce byla financována městem za příspěvní gymnázia a ZŠ Smíškova... Hřiště byla nově otevřena na Den Tišnováků 10. června.

Téhož dne proběhla oslava 80. výročí založení Gymnázia Tišnov – po celý den probíhal den otevřených dveří, hlavní částí programu byla školní akademie, která vykazala vysokou úroveň v předvedených vystoupeních, večer setkání absolventů a profesorů.

Jednou z hlavních částí oslav byl studentský majáles 12. května. O hudební doprovod se celý den starala studentská skupina Jam Company. Dopoledne probíhala na půdě gymnázia volba prince a princezny majálesu z nižšího stupně gymnázia, tituly získali Ladislav Pařil a Eva Brázdová. Poté museli kandidáti z vyššího gymnázia zvládnout několik disciplín v boji o titul krále gymnázia – nejlépe se jich zhostil a králem se stal Petr Křižan. Odpoledne prošel průvod studentů v kostýmech městem až na náměstí, kde byla zvolena královna majálesu, tou se stala Hana Zemánová. Den zakončila večerní diskotéka v sokolovně.

ŘEDITELÉ

V roce 1992 se stal novým ředitelem gymnázia **Mgr. Karel Švábenský** (*1953), profesor matematiky a tělesné výchovy, který na škole působil již od roku 1977. Ve funkci vydržel více než 26 let, do léta roku 2018, a stal se tak v průběhu prvního století existence školy mezi všemi kolegy řediteli jednoznačným rekordmanem. Curriculum vitae Karla Švábenského si necháme do příštího pokračování, dnes jen připomeňme, že o sobě dal v Tišnově vědět i mimo učitelskou profesi. Býval aktivním fotbalistou tišnovského klubu, stal se pak i sportovním funkcionářem a od roku 2005 je předsedou Sdružení sportovních klubů Tišnov. Léta patřil k předním představitelům zdejší organizace Občanské demokra-

tické strany (z níž ovšem před časem vystoupil) a v jejích barvách byl plných pět volebních období městským zastupitelem, opakovaně i radním a místostarostou města.

TŘI VÝZNAMNÍ PROFESOŘI

Ladislav Lorenc – matematika, fyzika, 1981–dosud
Narozen v roce 1956, základní školu a gymnázium navštěvoval ve svém bydlišti v Hodoníně. V roce 1980 absolvoval Přírodovědeckou fakultu tehdejší Univerzity Jana Evangelisty Purkyně (UJEP) v Brně, obor matematika–fyzika, učitelství pro střední školy. Před nástupem na vojnu zvažoval i vědeckou kariéru, ale protože dostal nabídku nastoupit na tišnovské gymnázium, jehož absolventem byl i jeho otec, zvolil dráhu pedagoga a v Tišnově působí od 1. září 1981 až dodnes. S nástupem výpočetní techniky se stal v tomto novém oboru krajským lektorem výuky pro učitele základních a středních škol. Pečuje i o školní fyzikální sbírky, odbornou učebnu a laboratoř.

Mgr. Hana Švábenská – matematika, chemie, 1987–dosud
Pochází z nedalekých Kalů, na základní školu chodila v Dolních Loučkách. Maturovala v roce 1979 na tišnovském gymnázium, poté vystudovala obor matematika–chemie na brněnské UJEP. Na zdejší gymnázium pracovní nastoupila v roce 1987 a také ona po celou svoji pedagogickou dráhu působí výhradně v Tišnově. Vedle svých předmětů učila i informatiku a výpočetní techniku, je předsedkyní předmětové komise matematiky. Již posedmě je třídní učitelkou některého z ročníků, často a ráda působí rovněž jako instruktor školního lyžování. Je držitelkou certifikátu Rater přijímacích i maturitních zkoušek z matematiky.

Mgr. Jitka Juříčková

– čeština, ruština, francouzština, němčina, 1994–dosud
Narodila se v Brně, do základní školy chodila postupně v Tišnově, Brně–Žabovřeskách a Deblíně, v roce 1975 absolvovala tišnovské gymnázium. Na Pedagogické fakultě UJEP vystudovala ruštinu a francouzštinu, od roku 1979 učila nejprve 14 let na tišnovské Základní škole Smíškova, poté na Rodinné škole Lomnice, od roku 1994 působí na gymnázium, a to až dodnes, přestože je od října 2019 již ve starobním důchodu. Na škole bývala i třídní profesorkou, předsedkyní předmětové komise cizích jazyků či organizátorkou poznávacích zájezdů do Francie.

ABSOLVENT HODNÝ POZORNOSTI

Prof. PhDr. Michal Miovský, Ph.D. (*1975)

– maturita 1994, třídní profesorka Mária Štemberová
Absolvent jednooborové psychologie na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně a postgraduálního studia na Palackého univerzitě v Olomouci, kde byl v roce 2005 habilitován v oboru klinická psychologie. O sedm let později se v témže oboru stal profesorem Karlovy univerzity v Praze. Pracoval nejprve v Psychologickém ústavu Akademie věd ČR, na olomoucké univerzitě se pak věnoval především metodologii výzkumu, léčbě a prevenci problémů způsobených užíváním návykových látek. Nyní je na pražské lékařské fakultě přednostou Kliniky adiktologie a současně proděkanem pro nelékařské studijní programy. V roce 2017 byl zvolen historicky prvním prezidentem Mezinárodní asociace univerzit vzdělávajících adiktology (ICUDDR). Je autorem řady odborných publikací (Drogy už anebo ještě, LSD a jiné halucinogeny, Prevence rizikového chování ve školství aj.).

MODERNÍ DĚJINY NA TIŠNOVSKÉM GYMNÁZIU

Jiří Urbánek

V jednom z nedávných vydání Tišnovských novin uveřejnily kolegyně dějepisárky ze Základní školy Tišnov, nám. 28. října, brilantní článek, kterak se dovedou popasovat s problematikou výuky moderních dějin (TN 01/2020, s. 14). Abych v mnohém neopakoval již řečené, dovolím si na několika řádcích doplnit, jakými aktivitami se v dané oblasti kromě standardní výuky aktuálně zabýváme na gymnáziu.

Jak je dobře známo, naše škola v tomto roce slaví sté výročí existence. K takovým příležitostem jsou obvykle připravovány nejrůznější historické exkurzy, v nichž podstatnou roli hrají významné osobnosti z řad vyučujících i studentů. Mezi ně bezpochyby náleží František Pařil. Narozen ve Vidoníně počátkem roku 1911, vystudoval tišnovské gymnázium a katolickou teologii, načež byl roku 1937 vysvěcen na kněze. Coby kaplan a administrátor působil v několika moravských farnostech, až se mu osudným stal pobyt v Horním Újezdě. V souvislosti s tzv. babickými událostmi, kdy došlo při jednání MNV k dosud ne zcela vyjasněnému zastřelení tří komunistických funkcionářů, byl jedním z několika zatčených kněží, z nichž tři byli v roce 1951 po vykonstruovaném soudním procesu popraveni. Jednalo se o Jana Bulu, Václava Drbolu a právě Františka Pařila, jehož jméno leckdy zůstává za prvními dvěma poněkud skryto. Důsledkem toho je mj. skutečnost, že Bula s Drbolou na rozdíl od Pařila již procházejí procesem beatifikace, což je nejčastěji vysvětlováno nejistotou, zda Pařil zemřel doložitelně pro svoji víru, jak je tomu v prvních dvou případech. Je zde ovšem dlužno dodat, že Pařil je z mnoha důvodů širší veřejnosti, prostě řečeno, méně znám.

Proto jsem neváhal, když mi jednoho podzimního večera zavolal pan Miroslav Kasáček, zakladatel Občanského sdružení Paměť, člověk komunistickým režimem perzekvovaný a v současnosti společně s Ludkem Navarou autor mnoha popularizačně orientovaných publikací na tato témata, s nabídkou zpracovat se studenty život a smrt Františka Pařila mj. jako příspěvek k výročí školy. Projekt byl určen pro dějepisný seminář ve třetím ročníku, do jehož obsahu patří vedle jiných právě i téma zpracování odborného textu. Studenti byli rozděleni do několika pracovních skupin v čele s vedoucími a bylo jim rozděleno k prostudování nemalé množství již existující literatury i archivních pramenů. Po zachycení veškerých informací týkajících se Františka Pařila a událostí s jeho osobou souvisejících budou nyní zaměřeni týmy a získané informace přerozděleny tak, aby každý zpracoval konkrétní část jeho života, resp. zasadil jej do obecnějšího kontextu dějin, a to zejména přelomu čtyřicátých a padesátých let. Přestože se jedná o činnost časově i duševně velmi náročnou, studenti se projektu ujali s velkým elánem a zaujetím. Věřím proto, že výsledky jejich práce – menší brožovaná publikace a soustava panelů k výstavě včetně fotografií – splní očekávání a přispějí

František Pařil.

Foto: archiv Gymnázia Tišnov

k lepšímu obeznámení s životem jednoho z našich výrazných absolventů.

Naše bádání o Františku Pařilovi se následně stalo jedním z témat setkání učitelů dějepisu ze základních a středních škol Tišnovska, které proběhlo jako součást aktivit MAP na našem gymnáziu v březnu tohoto roku. Již zmíněný novinář a spisovatel Luděk Navara seznámil přítomné s činností Občanského sdružení Paměť a nabídl nemalé množství způsobů, jak školy mohou jeho podněty využívat při výuce. Jedná se ve smyslu výše nastíněného projektu zejména o sondáže do životů konkrétních lidí zasažených nedemokratickými režimy, což je podpořeno velkým množstvím vydaných publikací, výstav, návštěv historických míst apod. V další části setkání se mezi zúčastněnými učiteli rozběhla velmi zajímavá a místy i ostrá diskuse na téma problémů, které výuku moderních dějin nejrůznějším způsobem omezují a komplikují. Takové debaty pova-

žuji za zcela zásadní, neboť z nich může vzejít mnoho vzájemné inspirace a též efektivnější koordinace výuky mezi základními a středními školami. Je však zapotřebí, aby nastolená témata byla diskutována i při dalších příležitostech a aby na tomto základě bylo možné promlouvat do připravovaných změn, kterými má v dohledné době projít Rámcový vzdělávací program a s ním celé dosavadní nastavení a množství učiva ve školách.

Přes různé aktivity, které lze v oblasti moderních dějin učinit, je však nezbytné dodat, že pouhé primární zaměření se na tuto časovou periodu, do značné míry z důvodu splnění momentální společenské poptávky, nestačí. Nejdůležitějším úkolem dějepisáře není toliko předat základní informace o nedávných dějinách, naučit znát důležitá výročí (jichž se tak rády chytají různé průzkumy, obzvláště blížili se zvýšení platů ve školství) či seznámit s dílčími příběhy konkrétních lidí. Toto vše má smysl, je-li začleněno do širšího rámce vývoje lidstva od samotných počátků. Jednotlivé epochy nelze od sebe oddělit ani „zatemnit“, když se někomu nelíbí nebo se zdají na první pohled zbytečné. V každé z nich žili lidé a vždy došlo k nějakému společenskému posunu, jehož výsledkem je dnešní svět. A právě to by měl absolvent dějepisného vzdělávání vnímat především. Nejdůležitější část moderních dějin jej totiž nikdo nenaučí. Jsou to ty dějiny, které teprve sám zažije. Bude-li mít v hlavě sice přehlednou, přesto jen snůšku dílčích informací o událostech posledních let, těžko dovede své přítomnosti porozumět. Teprve tehdy, až bude chápat svoji současnost jako součást a prozatímní vyvrcholení celospolečenského vývoje, má šanci rozpoznat v ní důležité dějinné trajektorie a interpretovat, byť jistě ne vždy přesně, události, jejichž svědkem se stává on sám. To je pak základním předpokladem jeho cesty k plnohodnotnému občanství. ☺

MLADÍ PŘÍRODOVĚDCI A CHEMICI

Barbora Kulhánková

Třída s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů není na naší škole žádnou novinkou. Již leta se žáci druhého stupně ucházejí o zařazení do této třídy, ve které je výuka jmenovaných předmětů posílena v rámci týdenní hodinové dotace. Děti tak mají možnost věnovat se do větší hloubky studiu přírodovědných oborů. Svoje znalosti mohou zúročit nejen v návazném studiu na zvolené střední škole, ale často a rády se také zapojují do přírodovědných kroužků, kterých na škole pracuje hned několik.

Pro žáky prvního stupně, tedy konkrétně 2.–5. ročníku, nabízíme Badatelský přírodovědný kroužek zaměřený na zkoumání a poznávání přírody. V kroužku jsou pod vedením paní učitelky Dufkové hojně využívány možnosti, které nabízí venkovní výuka a badatelsky orientované učení. Rádi bychom venkovní výuku více zařadili i do běžných hodin přírodovědy, a proto prošly dvě učitelky přírodních věd celou metodikou této formy vyučování. Nově nabyté vědomosti pak následně vyzkou-

šely se žáky 5. ročníku. Nutno podotknout, že děti v jinak vedených hodinách pracovaly s nadšením a velmi pěkně se zapojovaly do připravovaných aktivit, které si samy mohly vybrat z předem připravené nabídky. Někteří zkoumali drobné bezobratlé živočichy v půdě, jiní si vybrali pozorování a zkoumání stromů.

Starší žáci pracují pod vedením paní učitelky Kovařikové v biologickém a chemickém kroužku, jejichž náplní je také příprava k účasti v olympiádách a jiných soutěžích. Zejména v oblasti chemie se jim tentokrát dařilo. Žáci 9. ročníku se pravidelně zapojují do soutěže Mladý chemik, která je určena jen pro základní školy, a do chemické olympiády, kde srovnávají svoje znalosti i se žáky z nižších gymnázií. V Mladém chemikovi reprezentovali naši školu Tadeáš Špaček, Martin Urbánek a Jan Hájek. Všichni tři si vedli velmi dobře a díky nim naše škola obsadila ve velké konkurenci 83 dalších základních škol velmi pěkné 6. místo. Z 280 soutěžících pak Jan Hájek obsadil 7. místo. Postoupil tak do dalšího kola, kde mezi žáky v rámci celého Jihomoravského kraje obsadil velmi pěkné 8. místo.

Na začátku měsíce března proběhlo také okresní kolo chemické olympiády, ve kterém naši žáci dobře obstáli ve tvrdé konkurenci žáků z gymnázií a stejně jak v předešlých ročnících jsme se díky nim stali nejlepší základní školou v okrese Brno-venkov. V umístění jednotlivců se v první desítce soutěžících objevila hned tři jména žáků z naší 9. A třídy. Iveta Košinárová vybojovala 7. místo, Jakub Šír se umístil jako šestý a Martin Urbánek na nešťastném bramborovém, ale pro něj samotného bezesporu velmi úspěšném čtvrtém místě.

Geologické vědy, se kterými se žáci v rámci přírodopisu na základní škole také seznámí, nebývají mezi nimi oblíbeným oborem. O to větším úspěchem je umístění Tomáše Holuba z 8. A třídy na první příčce okresního kola geologické olympiády. Nutno podotknout, že na olympiádu se Tomáš připravoval úplně sám. Možná, že se s některým z těchto jmen v budoucnu znovu na stránkách Tišnovských novin setkáme, abychom mohli představit jejich následné úspěchy v profesním životě.

Všem žákům děkujeme za vzornou reprezentaci školy. Paní učitelce Kovařikové děkujeme nejen za výbornou přípravu žáků, ale také za dlouholeté vedení chemického a biologického kroužku. ☺

ŠKOLA, PO KTERÉ SE DĚTEM STÝSKÁ

Irena Janíková, průvodkyně ve škole CoLibri

Aktuální situace s koronavirem přinesla spoustu nečekaných opatření, mj. i zavírání škol. Když jsme tuto informaci oznámili dětem v naší škole, byly nešťastné a ptaly se, kdy se zase uvidíme.

O jaké škole tu píšou?

O škole CoLibri, která je nyní třídou ZŠ ZaHRada a od 1. září tohoto roku bude fungovat v Předklášteří jako samostatná základní škola.

Čím to, že se u nás dětem tak líbí, ptáte se?

Inu, funguje to u nás dost jinak, než je běžné. V naší škole uplatňujeme princip sebeřízeného vzdělávání. To znamená,

že děti si samy řídí obsah a tempo svého učení. Jsme přesvědčeni, že i šestileté dítě má právo žít svůj život podle sebe, rozhodovat o něm a nést následky svých rozhodnutí. Každý člen školy, dítě či dospělý, si určuje sám, čím naplní svůj čas.

Současné mají děti vliv na to, co se ve škole děje, a pomocí sněmu školu spolurídí. Na sněmech, které se konají dvakrát týdně, může kdokoli navrhnout nové pravidlo fungování či aktivitu, kterou by rád podnikl. O daném návrhu poté diskutujeme a hledáme řešení vhodné pro všechny. Hlas dítěte má stejnou váhu jako hlas dospělého.

Každý den mne překvapuje, jak děti uvažují a diskutují. Jak se umí postarat

o sebe navzájem i si hlídat své osobní hranice. Jak jsou neuvěřitelně kreativní a v mnoha ohledech soběstačné. Děti jsou dospělým rovnocennými partnery, když jim k tomu dáme prostor a důvěru. Každý den se od nich učím a jsem poctěna, že mohu být součástí takového projektu.

Chcete-li o nás vědět více, mrkněte na náš web www.skolacolibri.cz či náš Facebook Škola CoLibri. ☺

Foto: Matouš Bárta

FORMATIVNÍ HODNOCENÍ V ZŠ DEBLÍN

Iveta Štamberová (dříve Kosová)

Formativní hodnocení? Ve škole? Co-pak nestačí známky? Co to vlastně je?

Poslední dobou je ve školním prostředí čím dál častěji slyšet termín formativní hodnocení. Je náročné popsat v krátkosti, co to vlastně znamená. Stručně řečeno, jde o takový přístup učitele, který nejen pomáhá každému jednotlivému dítěti v dalším vzdělávání, ale pomůže mu přemýšlet i o tom, proč a co se vlastně učí, jak si s vědomostmi stojí a kde je třeba zabrat. Pedagogovi toto zjištění napoví, jak na tom dítě je, a tak může následně nastavit výuku pro žákův nejlepší další posun.

Formativní hodnocení je velice rozsáhlé téma shrnuté v těchto pěti strategiích:

- **Porozumění cílům učení** – učitel na začátku hodiny objasní žákům cíl lekce, aby opravdu porozuměli, co se mají učit a proč, co budou vlastně na konci této hodiny umět. Také jim může ukázat různé kvalitní výsledné práce a společně s dětmi popřemýšlet, proč jsou nebo nejsou kvalitní – nastaví tak s dětmi kritéria dobré práce. Ty jim pomohou se takové práci přiblížit, nebo ji dokonce ještě vylepšit.
- **Důkazy o učení** – jak zjistí učitel, co se dnes kdo naučil, a jak to pozná samo dítě? Uměl by žák k novému tématu pokládat otázky? Nebo zvolí pedagog test či dotazník, nakolik to děti pochopily? Test je možné napsat ne pro rozdání známek, ale aby učitel zjistil, co děti zvládly a co ještě ne, a následně tomu přizpůsobil výuku.
- **Užitečná zpětná vazba od učitele** – jejím cílem je snažit se ne rozdávat známky, ale popsat dítěti, kde lze vidět pokrok, v čem se může zlepšit a hlavně jakým způsobem. K tomu přispěje popisné slovní hodnocení udělené namís-

to známek nebo jako komentář dodaný ke známce. Podstatou je také vést děti k tomu, aby si hledaly chyby samy.

- **Žáci jako zdroj učení pro sebe navzájem** – děti spolupracují ve skupinách, mimo jiné také s cílem požádat o pomoc spolužáka a učit se od něj. Pedagog vede děti k získání dovedností dávat si efektivní zpětnou vazbu navzájem.
- **Každý je vlastník svého učení** – děti se učí pracovat se sebehodnocením, zaznamenávají si vlastní pokrok, tvoří portfolio a do něj zakládají důkazy o svém učení. Neúspěch považují za běžný, často dokonce i nutný. Učitel se dětí ptá na průběh výuky, co jim vyhovovalo a jak by mohl hodiny zlepšit.

Každá strategie obnáší propracované a vyzkoušené doporučení, aktivity a nápady do výuky. Je to komplex dovedností pedagoga, který je velmi rozsáhlý, těžko ho tedy v celkové šíři obsáhnout. Nicméně považujeme za velice důležité se k němu přibližovat. Někteří učitelé samozřejmě používají formativní přístupy, aniž o tom přemýšlí. Například do vzdělávacího programu *Začít spolu* (mezinárodní označení *Step by Step*), který je v Deblíně a v některých dalších

školách na Tišnovsku, mnohé prvky už z principu patří.

Tento styl práce s dětmi pomáhá zlepšit motivaci žáků a převádí na ně velký díl odpovědnosti. A všichni víme, že především na druhém stupni motivace u většiny „dětí“ výrazně klesá. (Tedy vlastně spíše se jejich zájem obrací jinam – na kamarády a dostatečně módní účes či oděv, což je vlastně v tomto věku v pořádku.)

Učitelé naší školy v Deblíně se snaží formativnímu hodnocení přiblížovat již delší dobu a nyní jsou druhým rokem zapojeni do projektu, díky němuž mají možnost se tomuto tématu věnovat naplno. Probíhají pravidelná setkávání a školení pedagogů, sdílení, komu se co a jak daří, co se komu osvědčilo... Vzájemně si tak předávají svoje zkušenosti, a to i s jinými školami – probíhají společné konference a vzájemné návštěvy, nahlížení do hodin kolegů. Do naší školy přijíždí pravidelně mentorky, které chodí do výuky a pomáhají pedagogům hledat cesty k rozvoji formativních přístupů.

Je fajn slyšet od dětí zážitky, jak probíraly svůj průběh pololetí s učitelem a zapisovaly si jej do portfolio nebo jak se jich učitel zeptal, co jim dnes v hodině vlastně doopravdy pomohlo.

Víme, že formativní hodnocení se pomalu prodírá již do všech škol a učí se na pedagogických fakultách. Věříme, že pomůže všem našim dětem k větší odpovědnosti a také radosti z vlastního učení. A to nejen na základní škole, ale nejlépe po celý život.

Foto: archiv ZŠ a MŠ Deblín

JARO V INSPIRU

Monika Chlupová Fruhwirtová

„Všechno kvete, děti si hrají, velcí chodí do práce, všechno je úžasné“. V Inspiro by běžně probíhaly kroužky pro děti i dospělé, vzdělávací programy pro školy, pronájmy, dílničky a mnohé další.

Všichni stále někam spěcháme, něco děláme a snažíme se o aktivity, aby náhodou nebylo něčeho málo, něco nechybělo a podobně. Úspěch, bohatství, závist. Můžeme si vzpomenout na pohádku o Nesmrtelné tetě, co všechno umí. Na zdraví své i ostatních nedbáme, zapomínáme na místo, kde žijeme a budou??? žít naše děti.

Letošní jaro je však zcela jiné. Nastal čas pro všechny lidi ať v Inspiro, v Tišnově či na celém světě, aby se zastavili, přemýšleli o svém jednání, proč se spousta věcí děje. Slavnou větu z Rozmarného léta Vladislava Vančury: „Tento způsob léta zdá se mi poněkud nešťastným...“ můžeme v době klimatických změn na Zemi vlastně použít již teď na jaře.

Co by se mělo dít při změně ročního období v přírodě, známe ze školy a vlastní zkušenosti. V posledních desetiletích se nám všem však vrací naše bezohledné zacházení s přírodou v podobě klimatických změn, různých nemocí a katastrof. Pokud neudělá každý z nás razantní obrat ve svých zvyklostech, tak naše děti a jejich potomci spláchnou nad výdělkem.

Nepodléhejme však chmurám a zůstaňme optimisty, spojme své síly a pojďme na to, vše souvisí se vším.

Bude-li osud příznivý, můžeme se společně setkat **v pátek 17. 4. na Dni Země:**

PRO ŠKOLY: 9.00–12.00 a 13.00–17.00

- workshop – projektový den pro 2. stupeň ZŠ a SŠ

od organizace Greenpeace

(přihlášení na chlupova@svcinspiro.cz)

Ekologická kampaň

Máte nápady a chcete je rozšířit do povědomí ostatních? Zúčastněte se projektu, kde si společně ukážeme, jak vést vlastní kampaň. Vymyslíme cíle, strategii i design. V kampani můžete sami pokračovat vytvořením webové stránky, profilu na sociálních sítích nebo uspořádáním veřejné akce. Součástí bude sítotisk vlastního hesla nebo designu kampaně. Přineste si tričko, tašku nebo jiný textil, který si chcete sítotiskem potisknout.

#zerowaste #fastfashion #zelenaenergie #Greenpeace

PRO VEŘEJNOST: 14.00–17.00

- Enviro aktivity pro malé i velké
- Adaptace na změnu klimatu – máte nápad, jak „oživit“ město?
- Dílnička – hmyzí hotel

Spolupracují: Inspiro – středisko volného času Tišnov, Ekoporadna na Tišovsku, ZŠ ZaHRAda, Lesní rodinný klub na Tišovsku – Kalužníček.

Při nepříznivém počasí a nečekaných událostech se akce přesouvá na jiný termín.

LESNÍ RODINNÝ KLUB KALUŽNÍČEK

Adéla Nešporová, koordinátorka

SETKÁVÁNÍ PRO RODIČE A DĚTI

LRKT Kalužníček nabízí pravidelná setkávání určená pro rodiče a děti, kteří rádi tráví čas venku, rádi tvoří sami i s dětmi, chtějí se seznámit a sdílet čas s dalšími rodinami, případně přemýšlejí o následném zapojení dítěte do LRKT Kalužníček a je jim blízká filozofie lesních mateřských škol. Pobytem venku se děti otužují, fyzicky, psychomotoricky i esteticky rozvíjejí. Přírodní prostředí nabízí dostatečné množství přímých plnohodnotných zážitků spojených s děním v přírodě, je dost pestré a prostorné pro rozličné aktivity dětí i rodičů, pro rozvíjení fantazie, tvořivosti i spolupráce s ostatními, pro posilování důvěry ve vlastní síly a vnímání vlastních hranic. Zažijeme prožitkové učení v souladu s přírodou, spontánní a přitom bezpečný pohyb v přírodě, výpravy do přírody, spo-

lečné vaření na ohni. Děti si mohou hrát společně i každý po svém, s přírodninami, příp. i hračkami. Setkávání budou probíhat **každou středu od 9.30 do 13 hod.** v zázemí LRKT Kalužníček v **Lomničce č.p. 101**, kde je k dispozici jurta, zahrada, potok a příroda kolem. Pro rodiče a děti bude vždy připravený program, který děti a rodiče mohou využít, nebo jen tak mohou být se skupinkou. Začínáme 1. 4. a končíme 24. 6. Pro plynulé a příjemné setkávání je kapacita omezená. Cena je 1 250 Kč za 5 setkání (tzn. 250 Kč za jedno setkání za rodinu), případně 300 Kč za jednorázový vstup za rodinu.

LETNÍ PŘÍMĚSTSKÉ TÁBORY

Tábory probíhají v zázemí LRKT Kalužníček v Lomničce, v malém kolektivu 15 dětí od pondělí do pátku od 8 do 16 hod. Tábory probíhají dle principů LRKT Kalužníček v atraktivním prostředí – jurta, zahradní kuchyňka, potok, rybník

a příroda všude kolem. Cena 1 600 Kč + 300 Kč za oběd a odpolední svačinu.

• **13.–17. 6. Summer elements.** Hřejivý vítr ve vlasech, kvetoucí louky, osvěžující rybník i příjemně ochlazující vodu v potoce budeme s dětmi prozkoumávat všemi smysly. Budeme tančit a zpívat, vyrábět z přírodních materiálů, společně si uvaříme. Na děti budeme mluvit hlavně anglicky, aby jazyk v co nejvyšší míře vstřebaly a samy zkoušely mluvit. K přihlášení děti nepotřebují žádné základy angličtiny, vše, co budou chtít, se naučí. Pro děti ve věku 3–8 let (maximální počet dětí do 4 let: 5).

• **20.–24. 7. Co skrývá velká čínská zeď.** Cestovatelé nahlédnou do nejlidnatější země světa. Budou vyrábět čínské draky, vějíře, deskové hry, ochutnají čínské jídlo. Pro děti ve věku 5–10 let, v případě zájmu možno i mladší, prostě jak to kdo bude potřebovat.

• **27.–31. 7. Říše zvířat.** Pojďte s námi nahlédnout do tajuplné říše zvířat. Čekají nás dobrodružné hry, vaření na ohni, výtvarné a rukodělné dílny a mnoho dalšího. Pro děti ve věku 6–13 let.

Pro více informací sledujte web <http://lesniklub.tisnovsko.eu>, FB či kontaktujte na nesporova.adela@gmail.com.

PÉČE O DĚTI V RC STUDÁNKA

VE ŠKOLNÍM ROCE 2020/2021

Kateřina Hromčíková

DĚTSKÁ SKUPINA POTŮČEK

Potůček je určen pro tišnovské děti, které se z kapacitních důvodů nedostanou do MŠ. Jeho zřizovatelem je RC Studánka, je provozován v souladu se zákonem 247/2014 Sb. o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině, hygienickou vyhláškou č. 410/2005 Sb. a je řádně registrován Ministerstvem práce a sociálních věcí v registru dětských skupin. Kapacita dětské skupiny je 23 míst a na financování jejího provozu se podílí MAS Brána Vysočiny a město Tišnov.

Kde: Květnická 821, Tišnov; k dispozici jsou dvě propojené místnosti a oplocené venkovní hřiště

Otevírací doba: 6.30–16.00 (každý všední den kromě vánočních prázdnin)

Strava: celodenní včetně pitného režimu (je zajištěna dovozem obědů z MŠ U Humpolky, svačinky připravujeme v Potůčku)

Cena: za pobyt dítěte v Potůčku rodiče hradí „příspěvek na stravovací služby“, částka se při nepřítomnosti dítěte nevrací a nebude ji možno odečítat z daně z příjmu – jedná se o příspěvek na zajištění stravy, a nikoli o „školkovné“.

docházka 4–5 dní v týdnu: 1 500 Kč

docházka 2–3 dny v týdnu: 1 200 Kč

Principy péče: Dětem jsou nabízeny věku přiměřené aktivity (výtvarné, hudební, sportovní a didaktické), které jsou tematicky propojeny týdenním a měsíčním výchovným plánem. Využíváme také Montessori pomůcky a jsme zapojeni do projektu výchova ke ctnostem, zaměřeným na vnímání sebe i vztahy mezi dětmi. O děti pečují kvalifikované pečovatelky, dále zde pracuje školnice (stará se o přípravu svačinek, výdej obědů a o úklid).

Jak se přihlásit: Přijímací řízení bude probíhat až po ukončení přijímacího řízení do tišnovských MŠ, v době 1.–12. 6. 2020.

V 1. kole přijímacího řízení budou přijímány pouze děti, které

1. mají trvalý pobyt v Tišnově
2. budou do nástupu do dětské skupiny řádně očkované
3. dosáhnou věku tří let do 30. 4. 2021

4. prošly přijímacím řízením do alespoň jedné z tišnovských MŠ a do žádné z jimi vybraných tišnovských školek nebyly přijaty

Karneval v Potůčku.

Foto: Zdeňka Navrátilová

ty (můžete nahlásit dítě pouze do jedné mateřské školy a donést rozhodnutí o nepřijetí z této jedné mateřské školy. Pokud se rozhodnete přihlásit dítě do více mateřských škol, musíte donést rozhodnutí o nepřijetí ze všech, do kterých jste své dítě hlásili).

Děti, které splní tyto podmínky, budou přijímány podle věku (starší mají přednost). Podrobněji k přijímacímu řízení na našich webových stránkách www.studanka-tisnov.cz (záložka Péče o děti) a v příštích Tišnovských novinách.

Kontakt: Kateřina Hromčíková, studanka.potucek@gmail.com, 777 706 723

PÉČE O DĚTI JEZÍRKO

Jezírko je zařízení školkového typu pro děti od 2 do 4 let, které RC Studánka provozuje již od roku 2012. Je provozováno na základě vázané živnosti „Péče o děti do tří let věku v denním režimu“. Naším cílem je co nejvíce vyjít vstříc poptávce rodičů a zajistit flexibilní péči o jejich děti. Můžete proto přihlásit děti na každodenní, pravidelnou (např. 2 nebo 3 dny v týdnu), nepravidelnou, nebo též polodenní docházku. Po domluvě je možné přijmout i děti mladší 2 let. Podmínkou je individuální péče (viz níže). Přijímáme děti bez ohledu na trvalé bydliště a zaměstnanost rodičů až do naplnění kapacity. Péče o děti je plně hrazena rodiči.

Kde: Riegrova 318, Tišnov (přímo v budově RC Studánka);

K dispozici je také uzavřené dětské hřiště.

Otevírací doba: 7.00–16.00 (každý všední den kromě vánočních prázdnin)

Strava: celodenní včetně pitného režimu (obědy dovážíme od externího dodavatele, svačinky připravují pečovatelky přímo v Jezírku)

Cena: skládá se ze stravného a „školkovného“. Školkovné lze uplatnit jako slevu na dani (za rok 2020 až do výše 14 600 Kč)

Strava celodenní 55 Kč/den

polodenní 45 Kč/den

Školkovné – jeho výše na školní rok 2020/2021 bude ještě upřesněna. Ve školním roce 2019/2020 činilo školkovné při celodenní docházce 6 000 Kč, školkovné při dvoudenní dopolední docházce 2 000 Kč. Péče o děti mladší 2 let formou individuální péče byla 800 Kč za celý den a 500 Kč za dopoledne.

Individuální péče – dítě má pro sebe ve třídě jednu pečovatelku, která se stará pouze o něj. Pro děti mladší 2 let je povinná, pro děti okolo dvou let dle individuální potřeby každého dítěte.

Principy péče: Nabízíme péči s pravidelným denním programem a aktivitami vedoucími k rozvoji dětí po všech stránkách. Důraz klademe na individuální přístup k dětem, známé, bezpečné a laskavé prostředí. O děti pečují stálý tým zkušených certifikovaných pečovatelek, Jezírkovou „normou“ je 1 pečovatelka na 5 dětí.

Jak se přihlásit: Je možno přihlásit se již nyní, o přijetí rozhoduje pořadí při podání přihlášky.

Kontakt: Blanka Mahelová, studanka.jezirko@gmail.com, 775 050 558, www.studanka-tisnov.cz (záložka Péče o děti)

ČINNOST MAP

VZDĚLÁVÁNÍ TIŠNOVSKA

Barbora Gottwaldová

Jak vypadalo 1. čtvrtletí roku v MAP vzdělávání Tišnovska? Nepolevili jsme ani na chvíli. I nadále se scházely pracovní skupiny a řešily celou řadu odborných, ale i praktických záležitostí týkajících se vzdělávání naší mladé populace na Tišnovsku. Pracovní skupině **Čtenářská gramotnost** se podařilo získat do knihovny dotaci na kreativní dílnu ve výši 253 000 Kč na 3D tiskárnu, mikroboty, digitální mikroskop, řezačku, laminovačku, vazačku, 3D brýle, software, hardware a také s tím spojené vzdělávání (ve výši 40 000 Kč na 10 workshopů). V listopadu se plánuje **mini knižní veletrh** v Tišnově, na který oslovíme zajímavá nakladatelství i osobnosti, abychom nalákali širokou veřejnost.

Pracovní skupina **Matematická gramotnost** byla na sdílení zkušeností v ZŠ Labyrinth v Brně.

Pracovní skupina **Rovné příležitosti** řešila Etický kodex a jeho promítnutí do ŠVP na všech školách na Tišnovsku. V rámci inkluzivního šetření pak některé školy získaly certifikát Férová škola – Doubravník, Deblín, Nedvědice, Olší a další označení Škola v kondici – Lomnice, Drásov a Smíškova.

Pracovní skupina **Financování** sdílí zkušenosti s finanční gramotností na školách, dále zpracovává informace o možných dotacích, aktualitách ohledně veřejných zakázek a legislativy.

Pracovní skupina **Cizí jazyky** řešila podání žádosti o dotaci pro 7 základních škol do Erasmus + na výjezdy učitelů a také soutěže v anglické konverzaci pro 1. a 2. stupeň ZŠ.

Pracovní skupina **Kariéroví poradci** navštěvuje firmy na Tišnovsku a podílí se na organizaci veletrhu zaměstnavatelů i veletrhu středních škol na podzim letošního roku.

Pracovní skupina **EVVO** řeší mimo jiné katalog vycházek na Tišnovsku včetně metodiky.

Pracovní skupina vychovatelé družin se sešla v autentickém prostředí družiny ZŠ Smíškova, kde proběhlo aktivní sdílení témat z legislativy i osvědčených příkladů z praxe.

Nadále se setkávají neziskové organizace Tišnovska, řeší i výstupy z jarmarku neziskovek, který se konal 28. 9. 2019.

Náplní setkání pracovní skupiny Výchova k demokracii byla tentokrát mimo jiné prezentace sdružení Paměť.

Na ZŠ Smíškova, na Gymnáziu Tišnov a ZŠ Lomnice právě probíhá vzdělávací projekt **Příběhy našich sousedů** pod projektem Post Bellum pro žáky 8. a 9. tříd základních škol a tercií a kvart víceletých gymnázií. Mají za úkol pod vedením svého učitele a za podpory koordinátora vyzpovídat pamětníka, natočit jeho celoživotní vzpomínky, digitalizovat fotografie, prozkoumat archivy a nakonec vytvořit rozhlasovou, televizní nebo psanou reportáž či dokument.

Někteří podle příběhu kreslí komiks, jiní tvoří prezentaci pro spolužáky, další se vydají do Českého rozhlasu, kde jim redaktori pomohou sestříhat nahrávku do rozhlasového dokumentu. Děti se také mohou zúčastnit video workshopu, kde se naučí základům práce s kamerou i tomu, jak natočený materiál sestříhat. Nakonec vystoupí před publikem a výsledky své práce představí veřejnosti a odborné porotě.

Prezentace proběhne v první polovině června. Celá akce probíhá za finanční podpory obcí/kraje a MAP vzdělávání Tišnovska. Od září se chystáme tento projekt rozjet i na dalších školách v regionu.

Workshopy v tomto období byly neméně zajímavé a úspěšné.

Diagnostika dětí předškolního věku

Cílem programu bylo blíže seznámit pedagogy s jednotlivými fázemi vývoje předškolního dítěte, s diagnostikou dílčích funkcí jako východiskem pro vytváření individuálního programu rozvoje předškolního dítěte.

Aktuální novely právních předpisů ve školství od 1. 1. 2020

Řešila se především tato témata – odložené novely školského zákona, novely prováděcích vyhlášek k PHmax a nová pravidla PHAmax, vyhl. č. 161/2018 Sb. – vykazování změn pedagog. práce od 1. 9. 2020, financování žáků podle

§ 41 a § 38 školského zákona, normativní rozpis provozních zaměstnanců škol, zařazování ředitelů škol a školských zařízení do platových tříd, novela vyhl. č. 27/2016 Sb. o speciálních vzdělávacích potřebách, novela ZP a hrazení dočasné pracovní neschopnosti zaměstnanců, nová úprava ochrany osobních údajů, úpravy webových stránek a další.

Projekt **LOKOMOC** se snaží vrátit do školek pohyb. Cílem je zlepšit pohybovou úroveň naší populace již od nejmenšího dětského věku.

Vycházka ke Dni holocaustu po Stolpersteinech

Smysl projektu Stolpersteine spočívá zejména v uctění památky obětí nacistické genocidy za druhé světové války. Při vycházce po Tišnově vzpomínal tyto občany pan Miloš Sysel ze spolku Continuum vitae. Během vycházky očistili žáci ze ZŠ Smíškova tyto pamětní kameny, o které člověk zapomene.

Kreativita v hudbě, cesta ke svému hlasu, k vnitřní písni a hudbě v nás

Prostřednictvím hry hledali účastníci hudebního workshopu – v přátelské atmosféře zvuků, rytmů a ticha – svůj hlas, svou vnitřní píseň.

Jak se dělají komiksy

Workshop pod vedením Jiřího Walker Procházky představil komiks jako atraktivní umělecké médium, které lze ve výuce využít k podpoře čtenářství a rozvíjení vizuální gramotnosti. Cílem bylo propojit důležitá témata současného světa s komiksovým příběhem, prohloubit řemeslné dovednosti účastníků v oblasti komiksové tvorby a vybavit je tipy, jak vzdělávat žáky prostřednictvím komiksů, které sami navrhnu a vytvoří.

„Na čem záleží..., když mám strach“

Program, který se zabývá oblastí osobnostního růstu – jak pracovat se strachem.

Výchova kluků: jak vychovávat kluky a nepřijít o rozum v RC Studánka

Na semináři se řešilo a diskutovalo následující: co se děje v klučích testosteronovém mozku a co je u kluků vlastně všechno normální. Zjistili také, jak pracovat s klučími agresivitou, aby kluci svou vnitřní dynamiku uměli ovládat, a jak je možné zařídit, aby vás vaši kluci vůbec uslyšeli.

OPRAVME ČESKO

Jan Charvát, Miroslav Pálka

Vadí vám, že se výrobky často po uplynutí záruční doby rozbijí a nedají opravit?

Opravářů a servisů stále ubývá a současně nastavená ekonomika nás nutí koupit nový výrobek. Ten starý končí zbytečně na skládce a my abychom kupovali další. Třeba na „super výhodné splátky“. A třeba opět nekvalitní. Proto jsme se rozhodli to změnit. Cílem spolku **Opravme Česko** je sdružovat partnery s cíli prevence vzniku odpadu a přechod na cirkulární ekonomiku. Chceme, aby výrobky vydržely co nejdéle, tedy aby se opravovaly. A pokud už doslouží, aby byly odevzdány k odborné recyklaci. Chceme, aby se prodávaly a vyráběly především kvalitní a opravitelné výrobky, bojujeme tak proti masové produkci šmejdů na jedno použití. Tím šetříme cenné nerostné suroviny a přírodu chráníme od skládek a uživatelskou kapsu od zbytečných výdajů. **Všechno záleží na nás, spotřebitelích.** Buď si necháme líbit, že musíme měnit výrobky každé dva

roky, nebo to změníme. Nekupujme výrobky, které jsou neopravitelné! Vyrábět a prodávat šmejdů prostě není v pořádku.

Opravárna

– nevyhazujeme, opravujeme

Pokud se výrobek přeci jen rozbije, pokusme se ho opravit. Na webu je spousta návodů. Pokud si na to netroufnete, zkuste využít **www.opravar.cz**. Najdete opraváře v blízkém okolí za nejnižší cenu. Momentálně obsahuje 1 580 zaregistrovaných opravářů a servisů po celé republice. Hobby opraváři si hravě poradí téměř se vším, co už odborné servisy nechtějí dělat. Například se starším elektrem, kuchyňskými spotřebiči apod. Odborné servisy zase v krátké době opraví mobilní telefony, počítače, tablety atd. Zákazník dostane většinou více nabídek na opravu, takže si může na základě hodnocení od ostatních zákazníků a nabídnuté ceny vybrat nejvýhodnější nabídku. Aplikace dokáže najít opravu téměř na cokoli, co

opravit lze. Sít se navíc neustále rozšiřuje o nové opraváře a servisy.

A když už opravdu výrobek nelze opravit, měl by se recyklovat. Mapu červených kontejnerů na sběr elektroodpadu najdete na **www.cervenekontejnery.cz**.

Jste opravář/ka či servis?

Zaregistrujte se zdarma na:

www.opravar.cz.

Při registraci si vyberte kategorii, co všechno umíte opravit. Budeme vám posílat do mailu nabídky oprav. Za tuto základní službu neplatíte žádnou provizi. Připlatit si můžete za zviditelnění vašich nabídek.

KDY ZAČNEME BRÁT VAROVÁNÍ VÁŽNĚ?

Jan Modrák

Ledovce tají rychlostí, kterou ani pesimisté nečekali. Lesy umírají nezadržitelně, studny už jen vzpomínají na obvyklý sloupec vody. Lidé bývali šťastní na výletě s dětmi za město. A vděční za dovolenou v chatě u rybníka s večerním ohýnkem a písničkou. Nyní se tváříme, že považujeme za normální, přečteme-li si, že naši maličkou zemičku přeletí za pouhý rok skoro milion boeingů. Nu přece – máme právo mrknout se na týden do Karibiku, na hokej do Montrealu. Italské Alpy jsou blízko... Je třeba ukázat tanga v Thajsku... Neustálé navyšování výroby, růst DPH, nesmyslná globalizace, zisk, bezbřehý konzum... Konzumismus je bezpochyby rozchechtaná tvář ďábla! Vznikají miliardy nepotřebných výrobků s dovedně zabudovanými „kazítky“... Je třeba navýšit, zrychlit, zintenzivnit! HDP přece musí každoročně růst! Ale

kam až a proč? Orné půdy si trestuhodně nevážíme a nevratně ji ničíme. Gretě se vysmíváme – ale s nedobrym svědomím...

Ovšem: Vyšší moc, matka příroda (či sám Bůh?) nás zaskočili varováním. Světovou epidemií. Nepatrným virem. Nelze jej zabít, vždyť ani není živý. Nemá metabolismus, antibiotikům se tudíž směje. Je to jen kousek ribonukleové kyseliny (RNA). Naráz jsme vyděšeni. Právem. Matematici, lékaři a statistici stanovují nemilosrdné prognózy nárůstu postižených, systémy se blíží zhroucení. Oběti budou obrovské. Na životech, na výrobních a ekonomických vztazích. Na životní úrovni. Všem asi už dochází, jak nesmírně vratká a křehká je naše báječná světová konzumní civilizace. Stačí malé zrunko písku zapadlé do přešlechtěného soukolí nepřirozených výrobních a obchodních vztahů a vazeb – a stavba se hroutí.

Skuteční odborníci se domnívají, že relativní uklidnění pandemie by mohlo nastat snad až někdy v srpnu. Do té doby onemocní postupně prý snad 50 až 70 % lidí. S velmi nejasným výsledkem. To je dost dlouhá doba na přemýšlení, na poskládání si hodnot a priorit. Na posouzení, co je přirozené a co nikoliv, co je v životě zbytné a co nezbytné. Bude to též časový prostor pro boj a utkání se každého z nás s pýchou. Totiž s pocitem, že vše smíme, že na vše máme právo. Nemáme, není tomu tak... Každý člověk na světě by si snad měl uvědomit, že naše konání by nemělo řídit chladní a bezohlední ekonomové, obchodníci, naftaři či zbrojaři. Že duchovní centrum, kterým se máme nechat řídit, je zcela někde jinde...

JAK SE PŘED PADESÁTI LETY ZRODILY NAŠE NOVINY S JUBILANTY MIROSLAVEM PAVLÍKEM A JOSEFEM ONDROUŠKEM O POČÁTCÍCH NAŠEHO TIŠNOVSKA

Václav Seyfert

Pánové, s nimiž si budeme v tomto čísle povídat, mají mnoho společného. V těchto dnech slaví oba významné životní jubileum – Josefu Ondrouškovi bylo koncem března 75 let, Miroslav Pavlík bude mít za pár dnů rovných osmdesát. Oba jsou držiteli prestižní Ceny města Tišnova. A oba stáli v roce 1970 u prvních krůčků měsíčníku Naše Tišnovsko, z něhož se časem vyvinuly dnešní Tišnovské noviny. Právě o jejich vzniku jsme si těsně před tím, než protivirová opatření uzavřela všechny hospody, vyprávěli v restauraci Krček. Ale začít jsem musel otázkou z poněkud jiného soudku.

Vy jste od sebe věkově vzdáleni pět let, takže ze školních lavic se na rozdíl od ryzích vrstevníků znát nemůžete. Kdy a jak jste vlastně začali jeden o druhém vědět?

Miroslav Pavlík (MP): To je jednoduché. Naši otcové byli chovatelé zvířectva, sdružovali se a pořádali různé výstavy. My jsme jim tam jako kluci pomáhali – třeba stavět klece – a tam jsme se poznali.

Josef Ondroušek (JO): A potom jsme byli něco jako chovatelský dorost.

Pane Pavlíku, vy jste vnímán jako „duchovní otec“ myšlenky na vydávání pravidelného tišnovského měsíčníku...
MP: To je pravda.

Jak to tehdy vlastně všechno začalo?

MP: To byla doba, kdy se skoro nic nesmělo. Já jsem se obracel se svým nápadem formou dopisů na městský národní výbor, kde byl předsedou Jiří Jobánek. Oni to nakonec schválili, protože asi netušili, co z toho vzejde. Když se to prosadilo, pozval jsem kamarády a vytvořili jsme redakční kolektiv. K lednu 1970 vyšlo první číslo, stálo korunu a my jsme s ním chodili po hospodách. Každý z nás dostal třeba 50 kusů a kolportoval je, já jsem je nosil na sídliště do hospody a chodil s nimi stůl od stolu. Jana Vavřínová to pak jako pokladní po té jedné koruně všechno vyúčtovala.

JO: A přes Honzu Vrzala se pak prosadilo, že se to prodávalo i v obchodech – třeba v potravinách a samozřejmě v trafikách.

Prvního šéfredaktora Ladislava Štejgerleho si jmenovalo město?

MP: Konala se volba, já jsem to z nějakých politických důvodů nemohl být, tak byl zvolen doktor Štejgerle, který se tím připojil víceméně k hotovému.

JO: On byl tehdy předsedou kulturní komise, což ve volbě sehrálo svoji roli. Patřil mezi přední logopedy v republice a působil v Olomouci na univerzitě; měli jsme třeba v šest večer redakční radu a on spěchal už v osm na vlak, aby se přes Brno ještě večer do té Olomouce dostal.

Prý se uvažovalo, že by časopis měl větší formát a byly v něm i barevné fotografie...

MP: Je pravda, že jsme to chtěli mít více nóbl, ale pak byly skromnější podmínky, tak z toho vyšel ten malý formát, který byl poměrně praktický.

JO: My jsme si dokonce museli sami zajišťovat příděl papíru, který se dodával do tiskárny v Dolních Kounicích.

MP: V každém čísle se objevovaly medailonky o lidech, o nichž se do té doby skoro vůbec nevědělo. Pepa psal o sousedních vesnicích, Václav Borek popisoval různé vycházky, já o kultuře. Obsahově to bylo perfektní.

Jak se tehdy každé číslo vytvářelo? Předpokládám, že víceméně „na koleně“.

MP: Měli jsme připravené stránky o dvou sloupečcích, články se v širše sloupce nahrubo vytiskly a já jsem pak dělal grafickou úpravu. Natištěné články jsem musel rozstříhat a vlepoval jsem je do těch sloupců stránku po stránce. Pak jsme se nad tím společně scházeli, třeba u nás na Jungmannce v kuchyni nebo později na radnici v kanceláři Jany Vavřínové, což byla taková naše dobrá duše.

Měli jste v redakčním kolektivu nějak rozděleny úkoly?

JO: Když vyšlo číslo, tak jsme se sešli, trochu se to zhodnotilo a pak spontánně každý řekl, co má připraveno do příštího vydání. Po čtrnácti dnech byla další schůze, kam už se příspěvky přinesly hotové. Poté to bylo komplikovanější v tom,

Miroslav Pavlík (* 9. 4. 1940)

Po absolvování místního gymnázia vystudoval v Brně filozofickou fakultu a celý profesní život pak strávil na Střední zdravotnické škole v Brně na Jaselské, kde byl posledních 13 let ředitelem. Během studií působil externě v brněnském televizním studiu, spolupracoval s rozhlasem, psal a kreslil do různých novin a časopisů. Večerně studoval na Škole uměleckých řemesel v ateliéru profesora Zeminy.

V roce 1978 založil v Tišnově Klub přátel výtvarného umění, v jehož čele stojí dodnes – za léta trvání klubu se podílel na organizaci zhruba 300 výstav mnohdy velmi výjimečných umělců (Jaroslav Kotas, Bohumil Matal, Miroslav Horníček, Jiří Suchý, Josef Liesler, Ladislav M. Wagner, Vladimír Renčín). Jako ilustrátor spolupracoval na více než 40 knihách, otištěných kreseb má dosud na 26 tisíc. V roce 1997 se přestěhoval z Tišnova do Železného, kde založil tradici letních výtvarných výstav či vánočních koncertů, za což před pěti lety obdržel od starosty obce Ocenění za dlouholetý přínos v oblasti kultury. V témže roce převzal i Pamětní list od Rady seniorů ČR.

Vydal několik vlastních literárních prací: brožuru Miroslavu Horníčkovi s láskou, rozsáhlou knihu Marie Pavlíkové (věnovanou své tetě, tišnovské rodačce a brněnské herečce), slovník výtvarných umělců Od Veveří k Pernštejnu, monografii František Štěpán, grafika-kresbama a nedávno publikaci Akademický malíř Norbert Pokorný a jeho rod. K vydání je připravena další kniha Pověsti a pohádky z Tišnovska.

Josef Ondroušek (* 28. 3. 1945)

Po maturitě na tišnovském gymnáziu krátce studoval Vysokou školu dopravní v Žilině a absolvoval tříletý Institut výchovy bezpečnosti práce v Brně. Pracoval nejprve ve Svazarmu a poté plných 34 let v oblasti bezpečnosti práce u vodovodů a kanalizací, přičemž v posledních letech profesní kariéry působil nejen v Brně, ale vždy jeden den v týdnu i ve Žďáře, Jihlavě, Třebíči či Znojmě. Ve svém oboru byl autorem či spoluautorem šestnácti odborných publikací včetně jedné vysokoškolské učebnice a podílel se jako scenárista a odborný spolupracovník na třech filmech. Vloni na podzim, plných 10 let po odchodu do důchodu, byl v Plzni vyznamenán titulem Osobnost SOVAK (Sdružení odboru vodovodů a kanalizací).

Ve volném čase byl a stále je aktivní v celé řadě spolků a sdružení. Působil v tišnovském Radioklubu, přičemž současně byl členem České ústřední rady radioamatérů a rozhodčím I. třídy radiového orientačního běhu. S tišnovským Sokolem kolem roku 2000 cvičil při výjezdech do Košic či Kroměříže. Funkcionář i v turistice; v Doubravníku, odkud pochází jeho manželka, spoluzakládal dnes již tradiční pochod, jehož organizaci po něm převzala jeho dcera. Zúčastnil se i turistických akcí v Dánsku či Lucembursku a od světové organizace IML (International Marching League) obdržel titul „Evropský chodec“. Pracoval ve výboru tišnovských včelařů a především zahrádkářů, které dnes vede jako předseda zdejší základní organizace Českého zahrádkářského svazu.

že tisk byl sice v Kounicích, ale fotky se v podobě štočků dělaly v Brně na Cejlu, kde byla zinkografie. Z Kounic se to pak ještě posílalo zpátky ke korektuře a občas se stalo, že jsme to tam ke konečnému tisku vezli narychlo autobusem nebo dělali korekturu až na místě a sazeč pan Havránek nám ji bral rovnou zpod ruky.

Jak moc vám město zasahovalo do obsahu časopisu?

MP: Zpočátku to bylo v klidu, ale když to mělo úspěch, začali se do toho soudruzi montovat, věci se řešily i na městském výboru a mne to po čase našťvalo, takže v roce 1975 jsem od toho odešel pryč.

Původní název Naše Tišnovsko vydržel jen tři roky. Proč se pak z časopisu stal Tišnovský kulturní zpravodaj?

JO: Ministerstvo kultury tehdy vydalo závazné regule a ta tiskovina se musela vejít do příslušné škatulky. Proto se ten název změnil.

MP: To, že Tišnovsko je „naše“, jim do toho prostě nezapadalo.

Pokud vím, v původním redakčním složení ještě Josef Ondroušek nefiguroval. Jak to tedy bylo?

JO: Na úplném počátku jsem opravdu nebyl. První fotku i texty jsem měl až v dubnovém čísle – já jsem se totiž mezi ně tak trochu vnulil.

MP: Já myslím, že jsme tě spíš sami oslovili...

JO: Psal jsem o různých věcech, rád jsem dělal zejména tzv. pohlednice z okolních obcí – ze Železného, z Drásova...

A pak z toho byla po dvaceti letech nakrátko i pozice šéfredaktora...

JO: Na přelomu období 1989–90 nebyl nikdo, kdo by dělal šéfredaktora. Karel Fic měl pocit, že to dělat nemůže, protože má politický škraloup, tak jsem to vzal. Jenže on se pak spojil na radnici s Marií Sendlarovou a já jsem začal nabývat dojmů, že mne tam už nechtějí, tak jsem to zabalil.

MP: Já to doplním. Byl jsem tehdy zvolen do zastupitelstva, jednali jsme v sále pod kinem a Pepa tam přišel kvůli Tišnovským novinám. Stál jako chudák mezi dveřmi, oni ho zpovídali a tepali do něho. Takže se nedivím, že s tím skončil.

Na co z počátečních časů nejraději vzpomínáte?

MP: Já jsem hlavně rád, že to vůbec vzniklo. Že to začalo hezky a že to přes všechny časy přetrvalo až do dnešních dob.

JO: Vzpomínám na setkání s panem učitelem Vrabcem. Psal jsem tehdy o pile včetně její historie a jeho jsem pak potkal na poliklinice cestou k zubaři. Vyšel jako pacient z ordinace a říká mi, „tys to pěkně napsal“. To pro mne bylo největší vyznamenání.

MP: Míval jsem podobně dobrý pocit, když jsem prodával ta první čísla u stolů v hospodě a najednou se podařilo udat třeba dvacet výtisků. Nic jsme z toho tehdy neměli – ale když se pak našim novinám předávalo ocenění, přebírali je samozřejmě za nás soudruzi.

JO: To bylo u příležitosti dne tisku. Předseda zdejší partaje Roháček si šel v Brně

tu cenu převzít. Vidím ho ještě dnes, jak kráčí sálem a usmívá se, přitom s tím neměl vůbec nic společného. Ale vzpomínám ještě na docenta A. B. Krále z Kuřimi, manžela tišnovské zpěvačky Květy Smrkalové. Byl vedoucím odboru kultury na okrese a musel vždycky podepsat, že číslo může jít do tisku. Střídal se v tom se svou podřízenou, inspektorkou kultury Láznickovou, se kterou byly ovšem potíže, protože všechno kontrolovala, zatímco Král, když věděl, že jde o Tišnov, to ani nečetl a rovnou to podepsal...

MP: To byl vzácný člověk, pamatuju ho, jak vždycky našel řešení, když jsme třeba vydávali katalogy k výstavám, které byly na tu dobu problematické. Jednou dokázal prosadit konání vernisáže i v době, kdy byl kvůli úmrtí Brežněva vydán zákaz akcí.

JO: ... zatímco s Láznickovou měli problém při vydávání svých pamětí i zdejší hasiči. Ona totiž kdysi schválila nějaký text, kde se psalo, že místní hasiči se hráli za války fotbalový duel s mužstvem luftwaffe, byla za to pokárána a od té doby si všechno moc hlídala.

Co říkáte na dnešní podobu Tišnovských novin?

MP: Je to čtivé, je tam hodně materiálů, mně se to líbí. Je to dobře graficky uděláno, i když občas je něco méně čitelné, třeba popisky u fotek. Některé věci by tam sice nemusely být, ovšem teď je zkrátka taková doba, jako že učitelky řeknou dětem: „pište, děti, bude to v novinách“. Podobné věci bych oželel. Pěkné jsou materiály o přírodě nebo ze zdejší historie – tu by měli i noví lidé, kteří tu bydlí, určitě znát. Že je tam i plno věcí z vedení města, je samozřejmě zcela logické.

JO: Pro mne je to až moc obsáhlé, já to ani nestačím za měsíc přečíst. Ale kdo chce, tak si tam určitě to svoje vybere.

Úsměvná zdravotice Miroslava Pavlíka k padesátým narozeninám Tišnovských novin.

ROZHLEDY TIŠNOVSKA

VÝLETY NA VYHLÍDKY DO KRAJE

Vladimír Vecheta

Rozmanitost a členitost krajiny Tišnovska, a především její poloha na okraji Českomoravské vrchoviny, předurčují naše možnosti pořádně se v ní rozhlédnout. Odlesněná temena kopců s pastvinami odkrývají na řadě míst Tišnovska velmi široké obzory. Region je ovšem bohatý i na vyhlídky na konkrétní místo pod sebou. Odtud namísto jednotvárně nekonečného obzoru můžeme pozorovat život obce nebo města z perspektivy ptáků. Přijměte pozvání výšlapu na vyhlídky teď, dříve než nám kus obrazu skryjí houštiny listů.

Jesenická vyhlídka Kozárov

Výchozí a cílové místo: **Kozárov / Kunčina Ves / Bedřichov**

Délka trasy: **4,5 km**

Jeden z nejlepších rozhledů celého Tišnovska skýtá obec Kozárov. Chochol stromů nad jinak odlesněným pásmem na hřebetě nad vesnicí, doplněný červenobílou špicí telekomunikační věže, to je vrchol **Babylon** (657 m n. m.). Umístění vysílače v roce 2000 obohatilo Kozárov o jednu z prvních rozhleden tohoto typu v regionu, protože podmínkou jeho umístění bylo právě doplnění o **vyhlídkovou plošinu**. Tím Kozárov obnovil tradici dřevěné rozhledny, která na Babyloně stávala do II. světové války. Z výšky 24 m nad zemí je velmi dobře přehlédnutelné celé okolí, a pro mne je vždy nejpůsobivější pohled na moře kopců a hřebetů, které se prostírají jižním směrem až k Brnu. Krajina Tišnovska je odtud ne nepodobná karpatským mořím lesů někde na Slovensku. K tomu přispívá i fakt, že odtud ani při nejlepší vůli neuvídíme typickou siluetu jiho-moravské Pálavy, kterou zakrývá nedařlý zalesněný hřeben Vrankového lesa.

Poloha vrcholku na nejvýchodnějším okraji Českomoravské vrchoviny samozřejmě otevírá výhled východním směrem, kde máme jako na dlani za širokou krajinou úvalu Boskovické brázdy celé pásmo **Drahanské vrchoviny** s velkými větrníky u Protivanova a jehlou televizní věže **Kojál**. Zejména z jara se však za jasného počasí vznášá na severovýchodě jako přeludy nad zelenou krajinou bílé hřebeny **Hrubého Jeseníku a Králícké-**

Kozárov.

ho Sněžníku. Tento pohled sem přivádí řadu výletníků, protože ho jinde na Tišnovsku neuvidíte.

Rozhledny na Babylonu můžete dosáhnout autem nebo na kole, protože až k patě rozhledny vede asfaltová silnice, najdete tu parkoviště i příjemné turistické občerstvení, čímž obec Kozárov předvedla příkladnou péči o návštěvníky. Nezůstanete-li jen u jednorázového rozhledu, okolní krajina nabízí příjemný **4,5 km** turistický (nebo cyklistický) okruh z **Kozárova přes Kunčinu Ves a Bedřichov zpět k rozhledně**. Vedle toho, že projdete krajinou, kudy vedla prastará obchodní stezka z východních Čech do Brna, narazíte i na další místa dalekých výhledů. Jedním je kopeček nad Kozárovem, dnes osazený i informační tabulí, kde se silnice od Bedřichova lomí prudce dolů a odkud je to jižní moře kopců pod vámi snad vůbec nejlépe viditelné.

Alpská vyhlídka Synalov

Výchozí a cílové místo: **Synalov**

Délka trasy: **4 km**

Polohou pod jižním odlesněným hřebenem Sýkoře je **Synalov** předurčen skýtat nejlepší místa k dalekým výhledům k jihu. Ostatní směry stíní okolní lesní hřebeny, jižní obzor ale klesá do Tišnovské kotliny tak, že pohledu přes celou

jižní Moravu brání máloco. Snad jen zase přerůstající stromy.

Nejlepší rozhledové místo nad vesnicí skýtají Kopaniny, což je osada 1 km nad samotným Synalovem. Nejsnáze se tam dostaneme pěšky vzhůru ostře stoupající silnicí. Pohodlnějším typům doporučíme zaparkovat u nového hřiště pod domy samotných Kopanin. Výš už nevyjíždějte, intenzivní kůrovcová těžba a podmáčené louky neumožňují pak ani už kde se otočit. Od hřiště i při průchodu Kopaninami se před zraky otevírá pohled do údolí Besénku směrem k **Tišnovu**, kde vystupuje – paradoxně hluboko pod námi – jako bílý jehlan **rozhledna na Klucanině**, nad městem, které odtud působí jako v hlubokém horském údolí sevřené středisko.

Odpočívka nad Kopaninami bývala dobrým výhledovým místem, vzrůst stromů ji však tohle privilegium vzal, a tak je lepší vyjít ještě kousek do horního cípu louky, odkud je pod lesem nejširší rozhled. Jižní obzor představuje čáru **Kuřimských kopců a Podkomorských lesů**, za kterými je rozpoznatelný např. trychtýř vodojemu v brněnských Kohoutovicích nebo vysílač na Hádech. Samotné Brno je skryté, takže jižnímu obzoru zpravidla dominuje silueta **Pavlovských vrchů**. Za velmi jasného počasí vystupují JJV směrem vrcholy **Bílých Karpat**. Starousedlíci si pamatují, že z Kopanin bývaly tak jednou ročně vidět i **Alpy**.

Pustíme-li se z Kopanin žlutě značenou trasou směrem k Lomnici, cesta nám poskytne dlouhý malebný rozhled na široké obzory nad horním údolím Besénku, kotlinu s lomnickým zámekem i jižní hřebeny kopců. Posledním výhledovým mís-

Bařiny u Synalova.

tem je polní hřbet **Bařiny**, kudy se silnicí vracíme do Synalova a máme před sebou údolí od Lomnice po Tišnov jako na dlani.

Veselský chlum a Brusná

Výchozí a cílové místo: **Lomnice**

Délka trasy: **9 km**

Trasa: **Lomnice – Veselí – Veselský chlum – Veselská lada – Brusná – Lomnice**

Na Tišnovsku je každá vyhlídka specifická tím, kterým směrem je obrácená. Zatím nám chyběl výhled na západ. Tak to se vydejme do Veselí u Lomnice, na tamní proslulá návrší **Veselský chlum** a **Veselská lada**.

Synalovské Kopaniny.

Opět je možné se dostat autem téměř až k vrcholu Veselského chluumu, resp. k vysílači na něm postaveném. I zde je ale lepší nechat auto ve vesnici **Veselí**, pokud si ovšem netroufnete vyšlápnout na vrcholek po zelené tur. značce až z Lomnice. Samotný vrcholek **Veselského chluumu** (578 m n. m.) je přírodní památkou, takže i když k vysílači dojdeme po asfaltce, k odpočívce na rozhledovém vrcholu projdeme příjemnou stepní pastvinou s kamennými zídkami a balvany. Výhled jihozápadním směrem zabírá plošší krajinu centrální Vysočiny – Křižanovské vrchoviny a Bítešských hor. V dalekém panoramatu však nepřehlédneme skupiny chladicích věží jaderné elektrárny Dukovany.

Při sestupu do sedla po žluté tur. značce se ovšem vpravo západním směrem otevře monumentální výhled do členitosti lesů a hřbetů hlubokých údolí Svratky, Loučky a Libochůvky. Toto panorama nás provází i na pastviny **Veselské lady**, které jsou všechny obrácené k západu do údolí hluboko pod námi.

Místo návratu do Veselí můžeme po hřebeni s dalšími výhledy pokračovat po žluté tur. značce až na sedla nad **Brusnou**, kde se otevře výhled i směrem východním. Mozaika pastvin a lesů v kop-

covité krajině Lomnicka si panoramaty nezádá s Valašskem. V sedle s vodojemem opustíme tur. cestu a sejdemo do Brusné, odkud se podél dolní hranice lesa po naší levé ruce vine stará cesta do **Lomnice**. Z této strany pocházejí i nejznámější záběry tohoto městečka malebně posazeného ve věnci mohutných kopců nad údolím potoků. Pohled, který bude krásně korunovat váš výlet krajinou Vysočiny.

Svratecká vyhlídka Kalský Babylon

Výchozí a cílové místo: **Kaly**

Délka okruhu: **3 km**

Návrší **Babylon nad obcí Kaly**, pro odlišení od jiných obdobně nazvaných vrcholů s přízviskem „Kalský“, sice už pár let původní dřevěná rozhledna nezdobí, přesto nelze tento vrchol ze seznamu skvělých krajinných rozhledů vyškrtnout. Na rozdíl od dosud zmiňovaných vyhlídek skýtá pohled směrem, který jsme ještě nepokryli – sever a severozápad.

Travnaté návrší je částí víceméně odlesněného hřebene Nedvědicke vrchoviny, které tvoří střechu nad paralelními hlubokými zlomovými údolími Loučky na jihozápadě a Svratky a Nedvědičky na východě a severovýchodě. Strategicky výhodného hřebene si všimli i císařští inženýři, když tudy vedli dodnes užívanou silnici z Brna přes Porta coeli do Nového Města. Spíše však šli ve stopách staré kupecké stezky, která vysoko položený hřeben po staletí využívala a upřednostňovala před hlubokými a úzkými soutěskami obou údolí.

Babylon sám umožňuje až překvapivě detailní výhled na celý **přírodní park Svratecká hornatina**, reprezentovaný především členitým kaňonem Svratky a horskými scenériemi v okolí Nedvědice. Na tmavé hmotě pozadí kopců se odrážejí střechy **hradu Pernštejna**, z tohoto pohledu ukrytého hluboko v údolí. Na siluetě kopce nad ním je dobře rozpoznatelná stavba **zřícenin hradu Zubštejna**. A severnímu obzoru samozřejmě nechybí ani štíhlý prst teleko-

Veselský chlum.

Kalský Babylon.

munikační věže na Horním lese, nejvyšším bodu Svratecké hornatiny.

Z obce Kaly se na výhledový vrchol dostaneme nejlépe pěšky. Pro auta je cesta nesjízdna, na kole ji vyšlapou jen bikeři. Výstup je totiž až překvapivě vysoký. Na okraji osady Zahrada v sousedství Kalů začíná žlutá tur. značka strmou kamenitou cestou na náhorní pastviny, které skýtají řidší výhled jižním směrem. Samotný vrcholek je pak rozlehlou pastvinou a pohled okouzlený dalekými severními obzory až ke Žďárským vrchům můžeme upírat po celý sestup severním a posléze západním směrem zpět do obce.

Rozhledový trip

Výchozí místo: **Kozárov**

Cílové místo: **Kaly**

Délka trasy: **cca 20 km**

Průběh trasy: **Kozárov – Strhaře – Žleby – Synalov – Kopaniny – Ochoz – Veselí – nad Brusnou – Borač – Babylon – Kaly**

Všechny představené vyhlídky je možné absolvovat v jediném dni. Pro zkušenější turisty lze tuhle vyhlídkovou trasu dokonce doporučit jako velmi atraktivní celodenní výšlap. V jeho rámci navštívíme postupně Babylon u Kozárova, Synalovské Kopaniny, Veselský chlum a ladu a nakonec i Kalský Babylon. K relativně „krátké“ vzdálenosti mezi cíli je však třeba připočíst nutnost překonání 2 hlubokých údolí – Besénku ve Žlebech a Svratky v Borači. Vezmeme-li v úvahu, že absolutní výškové rozdíly mezi vrcholky kopců a dny údolí činí 200 m u Besénku a v případě Svratky až 300 m, představuje tato trasa krásný horský trek, a to přímo za tišnovskými humny. Nelze nepodotknout, že trasu lze i velmi dobře absolvovat na horském kole, nicméně je třeba čekat, že kvalitně prověří fyzickou kondici. ☺

Foto: Vladimír Vecheta

Zdroje a další inspirace:

<http://www.kozarov.cz/rozhledna>

LOMNICE

Marie Brázdová, starostka městyse

Městys Lomnice se nachází 7 km severně od Tišnova v nadmořské výšce 368 m n. m. Lomnice se rozkládá na rozhraní Boskovické brázdy a Hornosvratecké vrchoviny, na mírné vyvýšenině v údolí potoka Besénku. Od roku 1995 má Lomnice další tři místní části **Brusná, Řepka a Veselí**. Aktuální počet obyvatel k 1. 1. 2020 je 1 460 obyvatel a celková katastrální výměra Lomnice tvoří 762 ha, Brusná 393 ha, Řepka 124 ha a Veselí 174 ha.

Z historie i současnosti

První ověřená zmínka o obci se datuje do roku 1281 v souvislosti se Vzrátou z Lomnice a jeho synem Tasem, představiteli šlechtického rodu „**pánů z Lomnice**“, který patřil mezi nejvlivnější rody Moravy. První zmínka o městečku pochází z roku 1504. Po nabytí panství uherským rodem Serenyiů v roce 1662 začala pro Lomnici éra zcela mimořádného rozkvětu. Městečko získává unikátní koncepci s rozlehlým náměstím s hlavní dominantou, raně barokním **chrámem Navštívení Panny Marie**. Kromě **zámku** zde stojí budovy barokní **radnice, pan-**

Lomnické hody.

ského hostince, fary, pivovaru a morový sloup. Ojedinelá je zámecká oranžerie spojená s původní hrncírnou. Silnou atmosféru místa dotváří **židovská čtvrť** s náměstím, bývalým rabinátem, synagogou a tajuplným židovským hřbitovem. **Městskou památkovou zónu** tvoří 15 kulturních památek, mezi nimi i česká rarita – zřejmě jediná **socha krále piva Gambrina** v ČR.

Okolí městyse se vyznačuje zachovalou harmonickou krajinou tvořenou mozaikou lesů, luk, pastvin, polí a sadů. Přírodně cenné lokality jsou chráněny

Barokní chrám Navštívení Panny Marie.

jako přírodní památky Veselský chlum, Veselská lada, Klášterce, Luzichová a Zámecký les. Nejvyšším místem je Veselský chlum (587 m n. m.). Lomnice je křižovatkou několika turistických, naučných a cyklistických tras. **Nejznámější je naučná stezka** neznámého českého genia **Járy Cimrmana**, která vede po žluté turistické značce z lomnického náměstí směrem k Synalovu a končí u myslivny pod vrcholem Sýkoř (702 m n. m.). Další naučnou stezkou Lomnice je **naučná stezka Obora Lomnice** údolím Besénku.

Městys Lomnice je zřizovatelem ZŠ, ZUŠ a MŠ s kapacitou pro 350 žáků. V současnosti je využito 222 míst ZŠ a plně využito 70 míst MŠ, 60 míst ZUŠ, škola disponuje tělocvičnou a bazénem a využívá multifunkční hřiště. JMK je zři-

Židovský hřbitov.

zovatelem střední odborné školy Fortika zaměřené na hotelnictví a turismus.

Občanům Lomnice poskytuje poměrně širokou škálu občanské vybavenosti: ordinace všeobecných lékařek, zubní ordinace, lékárna, cukrárna s dětským koutkem (turistické informační centrum Lomnice), květinářství, kadeřnictví, pošta, pivovar a několik restaurací a penzionů. Prostory synagogy, sokolovny, knihovny a orlovný jsou využívány k pořádání rozmanitých kulturních akcí – výstavy, plesy, koncerty apod. Pro sportovní vyžití je možno využívat multifunkční hřiště u ZŠ a travnaté hřiště v Oboře. Aktivními spolky jsou především SDH Lomnice, Orel jednoty Lomnice, OSLO, TJ Sokol a další.

Lomnická synagoga.

Připravujeme a plánujeme

Do budoucnosti se městys hodlá zaměřit na zajištění zdroje pitné vody v místní části Veselí, **revitalizaci vodní nádrže** u bývalého zemědělského družstva, přestavbu bývalého internátu na bytový dům, dokončení oprav povrchů místních komunikací, přípravu **celkové rekonstrukce nám. Palackého**. Radostí je pořádání společenských a kulturních akcí pro obohacení společenského života při aktivním zapojení organizací a spolků a v součinnosti s osadními výbory všech místních částí. Na Vaši návštěvu u nás se těší starostka Mgr. Marie Brázdová, Ph.D. ☺

Foto: archiv městyse Lomnice

BRUSNÁ, ŘEPKA A VESELÍ

Marie Brázdová

Tři osady situované pod západním hřebenem Lomnického oválu od Veselského chlumu po Jahodnou tvořily v minulosti střídavě obec samostatnou nebo byly místními částmi městyse Lomnice. Posledním obdobím samosprávnosti byly roky 1990–1996, kdy obecní úřad sídlil v Brusné, odkud spravoval i Veselí a Řepku. V roce 1996 se celá obec přičlenila znovu k Lomnici (jako před rokem 1990), a v současnosti tak tvoří její tři místní části.

BRUSNÁ

Brusná je nejen největší ze tří místních částí, ale je střediskem bohatého kulturního života daleko předčící okolní obce. První písemná zmínka o vsi je už z roku 1390. Nachází se asi 1,5 km na jihozápad od Lomnice a v současné době zde žije 76 obyvatel. Katastrální území tvoří 393 ha a většinu osady obklopují rozsáhlé farmářsky využívané pastviny. Přestože je malou vesnicí, nachází se zde jedna **kaple zasvěcená sv. Janu Nepomuckému** a dvě menší **kapličky**, v případě druhé spíše boží muka, zasvěcené **Panně Marii**. Každoročně jsou tak zde slouženy **dvě poutní mše svaté**. Zvláštností obou kaplí Panny Marie jsou důvody jejich založení. Tzv. Zvěřinova kaple se nachází u pramene, který býval považován za léčivý. Druhou novou mariánskou „boží muku“ zase nechal před 5 lety vztyčit Řád křesťanského rytířství Blahoslavené Panny Marie a svatého Michaela (Ordo militiae christianae) na odlehle pastvině nad obcí.

Farmaření v Brusné.

Brusná – Tuplákofest.

Kromě poutí vyznačujících se srdečnou sousedskou pohostinností vyniká Brusná v pořádání již tradičního hudebního **Brusnáčkofestu** v polovině letních prázdnin a pivní slavnosti **Tuplákofest** v měsíci září, kdy si na své přijdou všichni milovníci dobré rockové muziky a zlatavého moku. Nezapomíná se ani na nejmenší obyvatele, pro které jsou pořádány nejruznější akce jako **Dětský den** a **Dra-kiáda**. Akce jsou hojně navštěvovány nejenom obyvateli Brusné a Lomnice, ale i z celého širokého okolí.

Řepka – kaple Panny Marie Pomocnice.

ŘEPKA

První písemná zmínka o vsi je z roku 1531. Nachází se asi 2 km jižně od Lomnice a v současné době zde žije 61 obyvatel. Katastrální území s rozlohou 124 ha obklopují listnaté lesní porosty panoramatických kopců Jahodná, Lysá a Luzichová s výskytem medvědího česneku

a dalších chráněných rostlin. Protéká zde potůček Brusná, který napájí soukromý rybník Rákosník. Nově opravená **kaple** je zasvěcena **Panně Marii Pomocnici** a v posledním desetiletí zde byla nově založena tradice květnové farní pouti. Pro nejmenší bylo vybudováno dětské hřiště a tradicí je i mikulášská nadílka. Výstavba chodníků zvýšila bezpečnost občanů a právě probíhají další úpravy místní komunikace v obci.

VESELÍ

Osada **Veselí**, kde v současnosti žije 44 občanů, se nachází asi 2 km západně od Lomnice a má rozlohu 173 ha. První písemná zmínka o vsi je z roku 1367, kdy ležela na křižovatce starých obchodních cest. Veselí korunuje **Veselský chlum** (587 m n. m.), který je zároveň ekologicky a krajinářsky významným bodem a chráněným územím (přírodní památka), stejně jakou sousední pastvina **Veselská lada**. Z obou míst se navíc otevírá jedinečný panoramatický výhled západním a jihozápadním směrem do krajiny přírodního parku Svratecké hornatiny a na Bítešskou Vysočinu. Ve vesnici stojí kaple **Panny Marie Karmelské**, tradiční pout se pořádá druhou neděli v červenci. Na Velký pátek se již více jak deset roků koná **křížová cesta**, vycházející z kostela Navštívení Panny Marie v Lomnici a končící ve Veselí. Přes Veselí vedou dvě turistické trasy, a to Borač–Lomnice a Štěpánovice–Ochoz u Tišnova. Místní obyvatelé využívají prostor místního „Výletišť“ k pořádání společenských akcí, oslav, zábav atd.

Všechny tři osady skýtají jedinečné malebné prostředí pro vycházky do přírody Lomnicka a zvou hosty k návštěvě na poutní i další kulturní akce kdykoliv během roku.

Foto: archiv městyse a farnosti Lomnice

Veselská lada.

MOBILNÍ ROZHLAS TIŠNOV

Důležité zprávy z Tišnova přímo do Vašeho mobilu

((Krizové informace))
 ((Odstávky energií))
 ((Důležité informace z úřadu))
 ((Dopravní omezení))
 ((Policejní výzvy a varování))
 ((Zprávy pro seniory))
 ((Pozvánky na kulturu a sport))
 ((Splatnosti poplatků))
 ((Pozvánky na veřejná jednání))

Zaregistrujte se RYCHLE a ZDARMA na tisnov.mobilnirozhlas.cz

CHCETE LÉPE PODNIKAT?
levný nájem, moderní hala

Nabízíme **pronájem skladové haly** o velikosti 600 m² v obci **Křoví u Velké Bíteše** (5 km od D1) za velmi dobrou cenu!

Možno pronajmout celou halu nebo i část skladu. Součástí haly je i 6 kanceláří a 2x sociální zázemí.

- perfektní dostupnost
- vysoký standard haly
- nízké náklady
- podlahové topení
- LED osvětlení
- k dispozici regály i VZV

BORFO INVEST s. r. o., ☎ 776 630 750, borfoinvest@seznam.cz

ZRYCHLUJEME NA TIŠNOVSKU

500 Mbit nebo 50 Mbit internetového pásma

Přidej se k nám!

BAZ INTERNET **YC Net**

www.ycnet.cz tel.: 515 539 800

doctor optic Moravia

VYŠETŘENÍ ZRAKU ZDARMA + JEDINEČNÁ AKCE:

KOMPLETNÍ SLUNEČNÍ DIOPTRICKÉ BRÝLE

POUZE 1790 Kč

POUŽITY KVALITNÍ ČESKÉ BRÝLOVÉ ČOČKY

DR. OPTIK MORAVIA
Brněnská 185, TIŠNOV tel.: 774 732 713, email: tisnov@droptik.cz
www.doctoroptic.cz

- KPP truhlářství -
Pavel Rozčínský

Zakázkové vyrobíme:
- okna, dveře, výkladoe
- schodiště
- nábytek
- kuchyně
- celá interiéry
- výstavní expozice

Prodej sušeného řeziva a půjčovna
Čebín 569, tel.: 607 717 411

Tel.: 601 366 686, tel.: 602 710 942 www.kpptruhlarstvi.cz

CENÍK PŮJČOVNÉHO
Čebín 569, horní areál Zemědělského družstva

Ceny jsou uvedeny bez DPH v Kč	Kauce vratná	Cena za den	Cena za 6 hod.
Přívěsný vozík bez plachty valník, 2420x1140mm, 400kg - nebrzděný	2.000,-	300,-	200,-
Přívěsný vozík bez plachty valník, 2520x1268mm, 500kg - nebrzděný	2.000,-	350,-	250,-
Přívěsný vozík s plachtou valník, 3150x1520mm, 700kg - brzděný	2.000,-	750,-	450,-
Lešení mobilní s kolečky pracovní výška 9m - rozměr podlažky 1900x600mm	20.000,-	550,-	x
Lešení mobilní s kolečky pracovní výška 9m - rozměr podlažky 2080x600mm	20.000,-	550,-	x
Lešení mobilní s kolečky pracovní výška 6m - rozměr podlažky 1580x580mm	20.000,-	350,-	x
Kladkostroj manuální (kočka) nosnost 500kg - řetěz 11m	5.000,-	100,-	x
Montážní vrátek ALP-LIFT 750 (ruční), nosnost 300kg - zdvih 7,5m	20.000,-	950,-	x

Podmínky půjčení:
Stačí předložit občanský průkaz a fidičský průkaz nebo jiný doklad, zaplatit půjčovné a případnou vratnou kauci dle vzájemné dohody.

Upečte si na Velikonoce mazanec s minimem cukru

Kdo drží tradice a peče každý rok oblíbené velikonoční dobroty, pro toho máme skvělý tip. Chcete snížit množství cukru a tím i kalorií ve vašem mazanci či beránku? Sáhnete po sladidlech Irbis, které pro vás vyrábíme přímo v tišnovském areálu VITARu a které se hodí i na pečení.

Sladidla jsou dobrými pomocníky pro všechny, kteří chtějí omezit příjem cukru ve svém jídelníčku, ale přitom se nevzdát chuti na sladké. Třeba lžička populárního rostlinného sladidla ze stévie osladí v případě sypké směsi Irbis stejně jako 4 lžičky cukru, ale o 82 % méně kaloricky. A protože je ve formě prášku a teplotně stabilní, hodí se výborně právě na pečení, ale i zavařování nebo přípravu nápojů.

Vyberte si ze sladidel Irbis podle svého Irbis ze stévie je jen jedním z mnoha druhů sladidel vyráběných u nás ve VITARu. Kromě sypké formy nabízíme i tabletovou, například pro slazení kávy nebo čaje. A kromě stévie připravujeme sladidla i na bázi sacharinu, sukralózy nebo aspartamu. Všechny seženete na našem e-shopu www.nasevitaminy.cz a vyzvednout si je můžete osobně v podnikové prodejně na vrátnici výrobního závodu VITARu.

Nevíte, jak sladidla Irbis použít a zapracovat do vašeho receptu? Nevadí, máme pro vás i recept – na velikonoční mazanec!

Recept na velikonoční mazanec

Suroviny: 230 g pšeničná mouka hladká, 150 g pšeničná mouka hrubá, 40 g Irbis Stévie, 30 g droždí, 40 g vepřové sádlo, 150–200 ml mléka, sůl, loupáné sekané mandle, rozinky, vejce na potření.

Postup: Mouky promícháme a prosijeme sítkem. Vсыпeme do mísy a vyrobíme důlek, do kterého rozdrobíme droždí. Mléko zahřejeme na teplotu cca 30 °C a malou částí (100 ml) zalijeme droždí v míse. S malým množstvím mouky si v důlku pomocí vidličky vyrobíme velmi řídké těsto – omládek. Takto připravený omládek necháme v teplém prostředí vykynout (až svůj původní objem zvětší na dvojnásobek).

Ve zbylém mléce rozpustíme sladidlo Irbis Stévie, přidáme žloutek, olej, sádlo, sůl a směs znovu zahřejeme na původní teplotu. Zalijeme do mísy s vyzrálým omládkem a hnětením vypracujeme hladké, nelepivé těsto. Mísu přikryjeme utěrkou a necháme v teplém prostředí vykynout (zvětší svůj původní objem opět minimálně na dvojnásobek). Nejlépe uděláme, když těsto po vykynutí opět promícháme a znovu necháme vykynout.

Pro výrobu mazanců hotové těsto rozdělíme na dvě poloviny a ty stočíme do tvaru bochánku. Položíme na tukem zlehka namazaný plech a potřeme rozšlehaným vejcem. Natvarované výrobky necháme vykynout v teplém prostředí asi 20–30 minut a poté pečeme při teplotě cca 180 °C.

VITAR, s. r. o. Výrobní závod Tišnov
TEL.: +420 549 121 811

Přidejte se k nám!

Od 1. 9. jsme navýšili nástupní mzdy o 25 %

Aktuálně obsazujeme pozice:

- ✱ **operátor/ka výroby** (do třísměnného a nepřetržitého provozu), nástup až 21 000 Kč
- ✱ **mechanik, elektromechanik** nástup až 27 500 Kč
- ✱ **pracovník/pracovnice laboratoře** (do třísměnného a nepřetržitého provozu), nástup až 23 500 Kč
- ✱ **skladník** (do dvousměnného a nepřetržitého provozu)

Proč pracovat ve VITARu:

- ✱ výrazně jsme navýšili nástupní mzdu
- ✱ mzda operátora výroby po 3 měsících až 23 000 Kč
- ✱ další nárůst mzdy po zaučení zaručen
- ✱ finanční i nefinanční benefity
- ✱ po jednom roce smlouva na dobu neurčitou

Pracujte v blízkosti vašeho bydliště, neztrácejte čas dojížděním.

Staňte se součástí našeho týmu

www.vitar.cz/kariera | tel.: 577 644 709 | e-mail: krhankova.hana@vitar.cz

ČIŠTĚNÍ MÍSTNÍCH VODNÍCH TOKŮ NA DEN ZEMĚ

Tereza Karasová

Den Země slavíme v České republice od roku 1990 spolu s dalšími asi 190 státy po celém světě jako mezinárodní den, kdy si připomínáme ekologické otázky a dopady činnosti člověka na životní prostředí.

Spolek Za sebevědomé Tišnovsko a Ekoporadna v roce 2007 uspořádaly jako součást oslav Dne Země své první čištění místního vodního toku – Svratky, a tato akce se stala jejich každoroční tradicí. Kromě Svratky se čištění soustředilo také na další nejbližší toky Tišnova jako Besének, Závistka nebo Lubě. Dobrovolníci z řad milovníků přírody, dětí z dětského domova či škol i samotných členů spolku nasbírají i pár desítek velkých pytlů na odpadky na jednom toku. Mnozí si Čištění vodních toků v Tišnově pořádají Ekoporadnou pletou s mezinárodní akcí Uklidme Česko, ale na rozdíl od ní je pořádáno již více než deset let a stalo se každoroční aktivitou v brzkých jarních dnech.

A jak moc jsou místní toky v současnosti znečištěny? Hlavním tokem protékajícím Tišnovem je řeka Svratka, která se dle posledních záznamů z let 2017 a 2018 určených na základě několika parametrů (organické znečištění, obsah dusíku, fosforu, saprobní index makrozoobentosu) řadí do III. kategorie čili „znečištěná voda“. Směrem k Brnu je však Svratka postupně čistší. Do stejné kategorie byl zařazen i potok Besének. Potok Lubě bohužel spadl až do V. kategorie jako „velmi silně znečištěná voda“. O Závistce záznamy nejsou. I přesto jsou v okolí tišnovských vodních toků k vidění mnohé zajímavosti z fauny i flory. Ze vzácnějších ptáků můžeme na Svratce i Besénku vidět ledňáčky, čápa černého nebo skorce vodního. Dle stromových okusů se zde zdržuje i bobr. I přes nepříliš čistou vodu stále najdeme v zoobentosu na dně toků blešivce, chrostíky nebo splešťule. Zajímavostí je výskyt ohroženého velevruba tupého v Lubi. Navzdory znečištění tohoto potoka a také pokusům o jeho vytrávení u Drásova se díky složitému vývojovému cyklu s několika stádií výše proti proudu nadále vyskytuje. Jarní břehy rozkvétají blatouchy, kosatci, krivatici i orseji, u Besénku najdeme i vzácnější podbílek šupinatý. Uklízení těchto toků minimálně přispívá k estetickému dojmu z jarní květeny rostoucí na březích, i když jejich znečištění bohužel poukazuje i na značnou antropogenní činnost a také na nezodpovědnost některých občanů.

Několik otázek o tom, jak probíhá čištění toků a jaká překvapení přináší, jsem položila Lence Floriánové, člence spolku Za Sebevědomé Tišnovsko, která organizuje čištění místních vodních toků od počátku vzniku akce.

Lenko, čištění místních vodních toků se věnuješ víc jak deset let. Jak se toky změnil v průběhu této doby? Přibývá vyhozeného odpadu?

V podstatě se nezměnily vůbec. Co se poházeného odpadu týče, rok co rok je pořád co čistit.

Který z místních toků bývá nejvíce znečištěn a čím?

Tok, který se bude daný rok čistit, vždy vybíráme podle množství odpadků a podle toho, jak dlouho jsme jej nečistili. Opakovaně čistíme Svratku, Besének, Závistku až ke koupališti či

k Březině. Také potok Lubě byl již dvakrát za ty roky vysbírán. Některý tok stačí jeden rok vyčistit a pár let ho čistit nemusíme, není to tolik potřeba. Jiné by to naopak potřebovaly každý rok. Obecně jsou odpadem nejvíce znečištěny toky podél frekventovaných silnic, kde lidé běžně z aut vyhazují plechovky, PET láhve, a dokonce i pneumatiky. Běžné jsou také igelity, plastové pytle či stavebniny.

Kdo se zapojuje do čištění?

Dlouhé roky se zapojovaly do čištění s paní vychovatelkou děti z tišnovského dětského domova. Jinak přichází hodně členů ze spolku a také v menší míře i veřejnost. Každé čištění je zakončeno posezením u táboráku a drobným občerstvením. Město Tišnov nám poskytuje pytle na odpadky a zajišťuje pak jejich odvoz.

Kolik odpadu za to jedno odpoledne nasbíráte?

Záleží na míře znečištění, ale počet kolem 20–25 velkých pytlů je naprosto běžný.

Co jsou lidé schopni vyhodit do řek a potoků?

Každý rok jsou to pneumatiky, petky a plechovky od piva či limonád. Jeden rok jsme z řeky vytahovali vyhozenou ledničku, jiný rok jsme při čištění Závistky u koupaliště našli starý polorozpadlý sporák nebo kostru od židle. Likvidovali jsme i opuštěné bezdomovecké obydlí na kraji Besénku plné všemožného harampádí. Vždycky jsme něčím překvapeni a občas nám i něco doslova vyrazí dech.

Letos nás při příležitosti oslav Dne Země čeká čištění řeky Svratky. Čištění proběhne 18. dubna v odpoledních hodinách, s sebou si vezměte pracovní oděv a rukavice. Sraz bude ve 14 hodin na náměstí u kašny, odkud půjdeme k Trmačovu. Čistit začneme od mostu do Předklášteří až za koupaliště. Tam čištění zakončíme tradičním opékáním špekáčků a společným posezením. Uvítáme každou pomocnou ruku! Uskutečnění akce závisí na aktuální situaci.

Odpadky v řece.

ilustrační foto

ČTVRTLETNÍ PRÁCE SDH V TIŠNOVĚ

Tomáš Hudec, starosta SDH Tišnov

Vážení a milí čtenáři Tišnovských novin, rád bych vám v této nelehké době přiblížil práci SDH Tišnov v období od 1. 1. do 16. 3. 2020. V roce 2020 jsme se poprvé mohli potkat na Novoročním ohňostroji, kde ačkoliv „nenápadně“, ale přitom připravení okamžitě zasáhnout jsme dohlíželi na hladký průběh ohňostroje. Vše proběhlo, jak mělo, kromě pár nezbedných žhavých kousků, které spadly do křoví v těsné blízkosti odpaliště. Aby nedošlo k rozšíření, kousky jsme uhasili a po ohlédnutí místa jsme se vrátili zpět na stanici.

Dne 12. 1. se poprvé rozezněla siréna, která nás dobrovolné hasiče svolává ke své činnosti. Byli jsme vysláni na dým z lesa v Pernštejnském Jestřebí, s tím, že se může jednat o pálení klesť a tím pádem i planý poplach, což se i potvrdilo. Následně jsme se vrátili zpět na stanici. Dne 15. 1. se rozezněla siréna hned dvakrát. Byli jsme vysláni na požár odpadu na hřbitově Tišnov, nicméně i zde se jednalo o planý poplach. Třetí výjezd (v době nočního klidu a zároveň v době, kdy v Tišnově nehoulkají sirény, tj. od 22.00 do 6.00) mířil k požáru trafostanice na konci Tišnova směrem Železně. Na místě jsme plnili úkoly, usměrnění dopravy a zálohy pro členy HZS Jihomoravského kraje až do příjezdu techniky E.ON.

Další akce, kde jsme byli s Vámi, byl XVI. reprezentační ples města Tišnova. Požární služba se týkala celého večera z preventivních důvodů, pro případ vzniku požáru. Naštěstí vše proběhlo bez komplikací.

Letošní čtvrtá siréna svolávající nás k činnosti se rozezněla v pátek 13. 3. krátce po 10. hodině, kdy jsme byli vysláni na požár

střechy přístřešku u rodinného domu v Hradčanech. Na místě zasahovala jednotka profesionálních hasičů z Tišnova. Naše jednotka pomohla s vytvořením druhého útočného proudu a za použití dýchací techniky prováděla hasební práce. Po uhašení byly přístřešek a hromada dřeva pod ním rozebrány a dohašeny, aby nedošlo ke znovuvznícení. Po ukončení se vrátily všechny jednotky HZS Jihomoravského kraje stanice Tišnov, SDH Tišnov, SDH Drásov a SDH Sentic zůstat na své stanici.

V závěru bych se chtěl zmínit o sběru železného šrotu, který se uskuteční 16. 5. 2020. Budeme ještě projednávat, zdali se uskuteční či nikoliv, a v příštím vydání vás budeme informovat.

Přeji Vám klidné a hlavně zdravé dny.

Redakčně kráceno

Stanice HZS JMK a SDH Tišnov.

Foto: Tomáš Hudec

ZAHÁJENÍ REKONSTRUKCE WC SOKOLOVNY

Helena Žižlavská

V sobotu 29. 2. 2020 se konala sokolská brigáda na odstranění stromů a keřů z atria u restaurace Krček. Tímto byl učiněn první krok k zahájení rekonstrukce. Nyní už probíhá odstraňování dlažby a obrubníků a poté nastoupí firma Univers a začnou výkopové práce na nové kanalizaci. Tato etapa by měla být dokončena v půlce dubna. Do konce dubna proběhnou zahradnické úpravy a atrium bude možné opět využívat k posezení.

Atrium sokolovny bez stromů.

Foto: archiv T. J. Sokol Tišnov

Další část – kompletní rekonstrukce uvnitř WC a poté i vnější zateplení objektu – začne až po oslavách 100 let gymnázia, tj. v polovině června a mělo by být hotovo do konce prázdnin.

Velice děkujeme všem sokolům, kteří přiložili ruce či pilu k dílu, a také městu Tišnov za poskytnutí kontejneru na větve.

SOKOLSKÉ BRNO 2021

Myslíte, že je předčasné informovat o akci, která se bude konat v příštím roce? Není tomu tak, protože přípravy již začaly. V naší jednotě se od podzimu 2019 schází ženy pod vedením Marie Palmové k nácviku skladby Reminiscence. Je to skladba složená ze tří skladeb naší drahé cvičitelky paní Marie Frantové. Ukázkou jste mohli vidět 9. 2. 2020 na sokolské akademii v Tišnově.

V neděli 1. 3. 2020 se konal v Brně oblastní sraz žen, na kterém naše ženy skladbu předvedly a zčásti naučily další cvičitelky z celého Jihomoravského kraje. Těšíme se, že na sletu v Brně se vystoupení povede a účast žen na této skladbě bude hojná. Pokud máte zájem se přidat, přijďte se podívat přímo do cvičení žen, které je každé úterý od 18.30 ve velkém sále sokolovny.

JSME TU PRO VÁS DOMOV SV. ALŽBĚTY NA ŽERNŮVCE

Věra Dvořáková, ředitelka

Staráte se doma o svého blízkého seniora a péče už přestává být možná? Snažíte se udělat pro něj vše, co je ve vašich silách, ale domácí podmínky to už neumožňují? Využili jste všechny možnosti terénních pečovatelských a ošetrovatelských služeb, případně LDN, a přesto to již nestačí? Senior již sám cítí, že v domácím prostředí už zůstat nemůže a potřebuje stálou péči v takové míře, kterou mu již rodina nebo přechodné zařízení nedokáže poskytnout... Toto vše je realita, která může potkat nemálo rodin, které musí tuto situaci akutně řešit.

Pro tyto seniory je tu Domov sv. Alžběty na Žernůvce, zřízený Kongregací Milosrdných sester III. řádu sv. Františka pod ochranou Svaté Rodiny v Brně. Provoz Domova byl zahájen 1. 11. 2002 jako pobytová sociální služba osobám starším 65 let věku, dle § 49 z. č. 108/2006 Sb., které se ocitly v nepříznivé zdravotní a sociální situaci.

Naším cílem je, aby klienti mohli svůj život prožít důstojně a smysluplně v ovzduší důvěry, radosti a pokoje, aby netrpěli nesnesitelnou bolestí, nebyli izolováni ani osamoceni. Zvláště aby i v posledních chvílích života mohli vnímat blízkost pečujících, rodiny a v případě potřeby i duchovní doprovázení.

Domov sv. Alžběty poskytuje službu 45 seniorům, kteří jsou převážně z oblasti Tišnova a jeho okolí. Tito mají v regionu blízké vazby na své rodiny a známé, kteří je mohou neomezeně

navštěvovat a trávit s nimi čas. Jsou ubytováni v jedno-, dvou- a třílůžkových pokojích se sociálním zařízením. K dispozici mají společenskou a návštěvní místnost, knihovnu, jídelnu, kapli a areál zahrady. Bezbariérové vstupy a lůžkový výtah umožňují přístup do všech prostor i imobilním klientům. Domov má vlastní prádelnu a moderní kuchyni s jídelnou, kde je zajišťována celodenní strava, včetně diet doporučených lékařem.

Komplexní ošetrovatelskou a obslužnou péči zajišťuje kvalifikovaný personál v nepřetržitém provozu. Lékařskou péči poskytuje praktická lékařka v ambulanci Domova.

Klienti se mohou účastnit aktivizačních i rehabilitačních činností a kulturních akcí.

Vzhledem k tomu, že přijímáme klienty, kteří jsou nejpotřebnější, neevoluujeme žádosti „pouze pro jistotu“, ale až ve fázi, kdy žadatel potřebuje 24hodinovou péči. Naši snahou je poskytnout klientům kvalitní péči a možnost důstojně prožít podzim svého života. Blížší informace najdete na www.dosa.cz.

Domov sv. Alžběty na Žernůvce.

Foto: archiv DOSA

DOMÁCÍ HOSPICOVÁ PÉČE Z POHLEDU KLIENTA

OBLASTNÍ CHARITA
TIŠNOV

Jana Pospíšilová

Když se dozvíte tu hroznou diagnózu s názvem rakovina (či jiné těžko vyléčitelné onemocnění), podlomí se Vám kolena a svět se Vám obrátí vzhůru nohama. Nejinak tomu je, pokud onemocní někdo z Vašich blízkých. Zbývá ovšem naděje a důvěra v lékařskou pomoc a základy medicíny. Když i tato poslední naděje uhasne, je snahou nejbližších pomoci nemocnému prožít poslední dny života důstojně, doma, v kruhu svých milovaných. K tomu, abychom se mohli o nemocného doma postarat, potřebujeme odbornou pomoc a tou je i u nás na Tišnovsku Domácí hospicová péče. O nevléčitelně nemocného i jeho rodinu se stará celý tým hospicové péče: koordinátorka, zdravotní sestra, lékař, v případě potřeby také psycholog a duchovní. Zdravotní sestra navštěvuje

rodinu každý den a řeší aktuální potřeby nemocného, zaučuje pečující osobu tak, aby byla schopna se o nemocného postarat. Je možné také zapůjčit různé kompenzační pomůcky, které nemocný potřebuje.

Já jsem se s tímto empatickým týmem seznámila v posledních dnech života mojí maminky. Nabídnutá a poskytovaná pomoc a péče překročily veškerá očekávání v těchto opravdu přetěžkých chvílích. Byly nám psychickou oporou, odbornou pomocí, osobami, na které jsme se mohli kdykoli s důvěrou obrátit.

Dovoluji si říct, že práce v Domácí hospicové péči se jim stala posláním, nikoli zaměstnáním. Jsou nadějí v důstojný odchod v domácím prostředí, záměnou za neosobní a chladné prostředí nemocniční.

Chtěla bych tímto motivovat ostatní, kteří se o nevléčitelně nemocného chtějí doma starat, nebo snad váhají, zdali tuto těžkou úlohu zvládnou, aby se s důvěrou na tento tým obrátili.

Zároveň bych chtěla poděkovat celému kolektivu Hospicové domácí péče, včetně s koordinátorkou Mgr. Janou Křížovou i lékařem MUDr. Václavem Trmačem. Z celého srdce bych pak chtěla poděkovat i zdravotní sestřičce Janě Holasové, která nám byla neskutečnou oporou.

Více informací o nabízených službách Oblastní charity Tišnov najdete na: www.tisnov.charita.cz.

Domácí hospicovou péči můžete také podpořit svou činností – dobrovolnickou, finanční či modlitbou. Přeji Vám i Vaším blízkým hlavně zdraví.

CSS OPĚT V TIŠNOVSKÝCH NOVINÁCH

Jana Hutařová, ředitelka CSS Tišnov

Milí čtenáři Tišnovských novin, po delší době se opět hlásíme na těchto stránkách a zaujímáme naše tradiční místo v tomto měsíčníku. Omlouváme se Vám všem, kteří jste postrádali naše příspěvky i program akcí na další měsíce. I přes personální krizi, která nás na podzim postihla na pozici kulturního pracovníka, se nám podařilo zajistit a zrealizovat naplánované předvánoční akce. A to jak Mikulášskou zábavu, tak Vánoční zpívání s Jiřím Helánem, Vánoční zdobení perníčků s Alenou Smejkalovou či Vánoční vystoupení pro seniory. Uskutečnil se i výlet na hrad Špilberk a již potřetí prohlídka vily Tugendhat. To vše hlavně díky paní Martě Špírkové, která se i přes velké množství své vlastní práce tohoto všeho ujala. Patří jí za to můj velký dík. Od 1. 2. 2020 máme pozici kulturně-aktivizačního pracovníka již obsazenou. Je jím paní **Kateřina Malášková**, která bude nadále zajišťovat všechny akce a aktivity pro seniory CSS a celého Tišnova. Kontaktovat ji můžete na telefonním čísle **730 193 325** nebo na mailové adrese kultura@css-tisnov.cz či osobně v knihovně CSS Tišnov.

V únoru jsme už pro naše seniory připravili zpívání s dětmi ze ZŠ Smíškova, Maškarní zábavu a začátkem března Oslavu MDŽ. Současná situace nás bohužel donutila všechny další naplánované akce a aktivity odložit nebo pozastavit.

Věřím, že v dalším čísle Tišnovských novin Vás už budeme moci informovat o termínech kulturních akcí, výletů, zájezdů, plavání, přednášek a všech dalších aktivit pro seniory z Tišnova, tak jak jste na to byli vždy zvyklí.

Přeji Vám hodně zdraví, optimismu a psychické pohody.

JAK SE ŽIJÍ SENIORŮM V PENZIONU?

Ludmila Cvrkalová

Chtěla bych na tuto otázku odpovědět z vlastní zkušenosti, protože patřím k těm několika obyvatelům, kteří tady bydlí téměř od začátku. 7. února to bylo 23 let.

Že je Penzion jak na Králově, tak K Čimperku velmi potřebný, o tom svědčí množství žádostí o umístění.

Co všechno zde najdete a co můžete využít bez velké námahy – stačí kousek

dojít nebo sjet výtahem: kadeřnictví, kosmetiku, kapli, ordinaci lékařky, pedikúru, rehabilitace a masáže, obchod s potravinami a drogerií. Také zde máme společenské místnosti, jídelnu, knihovnu a tělocvičnu. To vše je k dispozici nejen nám obyvatelům penzionu, ale všem v okruhu ORP.

Myslím, že ti, kteří zde bydlí, mi potvrdí, že se nenudí. V pondělí, středu a pátek se cvičí, v úterý máme kurz trénování paměti a kroužek zpěvu, ve čtvrtek ruční práce, zájezdy a kulturní vystoupení. Jedenkrát za měsíc (a koncem roku bychom měli mít padesáté setkání) probíhají poslechové hudební pořady s panem Ing. Seyfertem. Jednou za čtrnáct dní můžeme jet plavat do Wellness Kuřim.

Velkou výhodou jsou zajištěné obědy, které si sníme buď společně v jídelně, nebo odneseme do svých bytů.

Avšak tím největším kladem v našem věku je poskytování celodenní pečovatelské služby. Pokud je třeba, je o nás ve dne i v noci postaráno.

Samozřejmě každý člověk je jiný, má jiné představy, nároky, pohledy na život. Ale protože jsem denně s ostatními obyvateli ve styku, vím, že si žít v Penzionu pochvalují. A nejen oni, ale i jejich děti, které se tak mohou v klidu věnovat svým rodinám a vědí, že o jejich rodiče je dobře postaráno v našem tišnovském Penzionu.

NOVÉ WEBOVÉ STRÁNKY CSS

Kateřina Malášková,

kulturní a aktivizační pracovníce

Vy, kteří navštěvujete naše webové stránky www.css-tisnov.cz, jste si už jistě všimli, že prošly velkou změnou – doufáme, že i pro vás k lepšímu.

Novou grafickou podobou jsme se rozhodli navázat na naše logo. Jeho symbolika trojlístku totiž nejlépe vystihuje naše tři základní činnosti:

- ubytování (Penzion Králova a Penzion K Čimperku 1812, 1813)
- terénní pečovatelská služba
- kulturně společenské akce pro tišnovské seniory

O každé z těchto činností Vás budeme průběžně informovat v dalších článcích Tišnovských novin.

Kromě nové grafiky, textů, fotografií a moderního přehledného designu mají

naše nové webové stránky ještě jednu novinku. Tou je možnost přihlásit se na naše zájezdy a výlety přímo přes ně.

Pokud u daného výletu kliknete na „Detailní informace“, otevře se vám přehledná tabulka, kde po vyplnění základních údajů stačí kliknout na „Odeslat přihlášku“ a nám přijde informační mail o vašem přihlášení. Tím je vše hotovo. Nezapomeňte, prosím, vyplnit i zastávku, kde nastoupíte. Věřím, že to bude pro Vás pohodlný a oblíbený způsob, jak se hlásit na naše zájezdy. Možnost přihlášky telefonicky, mailem nebo osobně samozřejmě stále platí.

WIFI PRO OBYVATELE PENZIONU

Obyvatelé CSS mají nově možnost využít wifi v prostorách Penzionu Králova, a to v jídelně, knihovně a vestibulu. Z důvodu, že do určité míry neseme odpovědnost za stahovaný obsah, nemůže být tato wifi veřejná a volně přístupná. Našemu nájemníkovi na vyžádání nastavíme heslo přímo do jeho zařízení u kulturně-aktivizační pracovníce p. Kateřiny Maláškové.

ROUŠKY PRO SENIORY

Slyšela jsem jednoho psychologa říkat, že potřeba pomoci, solidarity, užitečnosti je v dnešních dnech pro člověka stejně přirozená jako pocity strachu, úzkosti a nejistoty.

Já se ale stále ráda nechávám překvapovat tím, jak se to naše „lidské plémě“ dokáže v dobách horších či zlých semknout, nezištně pomáhat, být empatickým.

Krásným příkladem tohoto bohublého lidského konání bylo množství ušitých roušek, kterých se nám dostalo od dárců z Tišnova. Díky nim jsme mohli všem zhruba 250 seniorům v našem penzionu rozdat ušité bavlněné roušky hned následující den po vyhlášení nařízení vlády o trvalém nošení mimo domov. Většina seniorů už samozřejmě svoji roušku měla od své rodiny, někteří si ji i sami ušili podle návodu, který jsme jim poskytli. I přesto byla pro nás jistota, že se může každý senior chránit, velmi důležitá. Dokonce zbylo i pro naše pečovatelky, které je také velmi uvítaly.

Náš velký dík proto patří zejména těmto dárcům: INSPIRO Tišnov, ZŠ Tišnov, nám. 28. října, paní Vrtělová, paní Mgr. Jaroslava Paruchová, paní Alena Smejkalová, zaměstnankyně CSS, paní Jaroslava Dvořáková, seniorka CSS, slečna Magdaléna Hutařová. Děkuje! ☺

Úspěšná nadnárodní společnost **Thuasne CR, s. r. o.**,
jejíž aktivity jsou zaměřeny na výrobu
a prodej zdravotnických výrobků,
hledá pro svou výrobní divizi se sídlem v **Předklášteří**

vhodné kandidátky pro pracovní pozici

ŠÍČKA

Náplň práce: • šití zdravotnických výrobků

Požadujeme: • ZŠ / SŠ vzdělání
• min. 1 rok praxe v šití
• pečlivost, pracovitost a manuální zručnost
• dobrá pracovní morálka
• trestní bezúhonnost

Nabízíme: • zajímavé finanční ohodnocení
• stabilní zázemí prosperující firmy
• práce pro atraktivní odvětví zdravotnictví
• příjemné čisté pracovní prostředí
• nástup možný ihned

Benefity: • 13. plat
• týden dovolené navíc
• stravenky
• příspěvek na penzijní/životní připojištění
• příspěvek na dopravu

Bližší informace, týkající se této pracovní nabídky, budou předmětem osobních jednání vhodných kandidátů s vedením firmy Thuasne CR, s. r. o. v Předklášteří.

Pokud vás tato nabídka oslovila a splňujete uvedené požadavky, zašlete svůj životopis na mailovou adresu: **prace@thuasne.cz**

OBJEVTE SPOLEČNOST THUASNE

www.thuasne.cz

PÁDY LETADEL NA KONCI VÁLKY

Vladimír Vecheta

Když je v Tišnově zmíněno téma zříceného letadla, automaticky se vybaví „slavný“ pád spojeneckého zásobovacího bombardéru **B-24H-30-CF Liberator**, který na konci války dopadl sestřelen a téměř celý shořel nedaleko dnešní hasičské stanice a hradčanské vlakové zastávky u Tišnova. Jde také o nejlépe zdokumentovanou leteckou havárii, jež je každoročně připomínána populární **pietní a vojensko-historickou akcí Fly-ing Rumor**. Na Tišnovsku však nešlo o jedinou událost. V letech 1944–45 se v regionu odehrála hned tři podobná nedobrovolná letecká přistání. Na to, že šlo o válečné roky, je však unikátní fakt, že dle dostupných dobových záznamů a materiálů žádná z těchto událostí neskončila tragicky. Ani pro posádku ve vzduchu, ani pro obyvatelstvo na zemi.

V Tišnovských novinách psal o těchto událostech naposledy před dvanácti lety nyní již zesnulý písmák a znalec regionu pan **Karel Krejčí**. Za použití jeho materiálů a archivu Tišnovských novin si tedy v rámci připomínky 75. výročí ukončení bojů II. světové války na Tišnovsku dovolíme zopakovat dvě z těch již zapomínaných „kuriozit“ regionální historie, které se odehrály v nedalekém Synalově.

SYNALOV, 14. 3. 1944

Vyvýšená poloha hory Sýkoř představovala v krajině Tišnovska pro piloty vždy nejen významný orientační bod, ale nezřídka i nebezpečný oříšek. Místní říkají, že si hora tvoří svoje počasí. Mraky přitahuje i rozráží a zejména se s oblibou zahaluje i na dlouhé dny hustou podzimní nebo jarní mlhou. To pak doslova zmizí

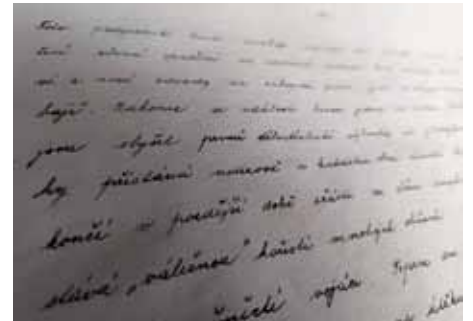
Trosky letounu Stuka (1944) v Synalově.
Foto: archiv Karla Krejčího

a stane se z ní nečekaná past. Osudnou se tak stala 14. března 1944 pro stroj pilota německého střemhlavého bombardéru **Junkers Ju 87** zvaného „Stuka“. Těžko dnes soudit, co předcházelo pádu, a tak vodítkem může být pouze dobový záznam, který uvádí, že ke zřícení došlo pro nepříznivé počasí. Kdo zná ony synalovské mlhy, umí si situaci dobře představit. Informace, že letoun se zřítil nad Ochozí, ukazuje na směr, odkud přilétal. Zřejmě v nízké výšce nad obcí jej po úhybném manévru z údolí překvapila hmota hory Sýkoř tak, že nestihl zvednout stroj dostatečně vysoko, a v sedle mezi Ochozí a Synalovem mohl zavazit a poškodit stroj o vrcholky velkých buků. Zde se pilot před pádem zachránil na padáku výskokem, neovládané letadlo ale už jen opsalo nad Synalovem široký oblouk a dopadlo na louku v místě zvaném „Dalíšky“. Od té se mělo odrazit a rozbít na okraji lesa. Obyvatelé Synalova tak mohou hovořit o štěstí, že se letoun nezřítil přímo do zástavby obce v kotlině. Podle Karla Krejčího šlo o stroj výcvikové jednotky SG (Schlachtgeschwader) 102 z Havlíčkova Brodu.

Zajímavostí této události je, že zůstala v pamětech jaksi upozaděna, dost možná nejen proto, že proběhla ještě „hluboko“ ve válečné době, a o likvidaci stroje se postarala tehdejší protektorátní správa. Určitě byla v paměti překryta druhou leteckou havárií, která se nad Synalovem odehrála o rok později, a jen pár set metrů od místa prvního dopadu.

SYNALOV, 25. 4. 1945

Vysoko položený terén v okolí Synalova se stal ještě jednou nedobrovolnou přistávací plochou, a to pro německého pilota stroje **Messerschmitt Bf 109**. Stroj označený bílou desítkou patřil asi II./JG 52. Tato jednotka měla tehdy letiště v Hörschingu a operační oblast Brno a Pasov. Příčina nouzového přistání letounu byla v tomto případě ryze válečná a stroj dosedl na zem po leteckém souboji zřejmě v rámci operace osvobození Brna. Podle záznamů zasažený stroj odhodil kryt kabiny nad Šerkovicemi, které leží od místa „přistání“ právě ve směru od Brna, na jih, ještě před Lomnicí. Pilot

Dobový záznam v Kronice obce Synalov.

se opět zachránil na padáku výskokem v nízké výšce a jeho stroj poté přistál „na břicho“ na hřebeni „Na Balinkách“ či Bařinách, jak je odlesněný hřeben na jih od Synalova směrem k Lomnici nazýván. Synalov navršil ochránilo od přímého zásahu, který mohl nastat, pokud by letadlo přeletělo jen o kousek hřeben Balinek, za nímž by stroj pokračoval přímo do kotliny se zástavbou.

O této události již nejsou místní zdroje tak skoupé na slovo. Zatímco předchozí havárii v roce 1944 žádná z místních kronik nezachycuje, událost ze samého konce války Kronika obce Synalova stručně, ale výstižně uvádí: „... koncem války přistává nouzově v katastru obce německé letadlo, jehož sláva končí v pozdější době zčásti ve sběru starých surovin, zčásti se stává „válečnou“ kořistí mnohých občanů.“ Zajímavá je i dobová fotografie z archivu Karla Krejčího, která ukazuje, že troska letadla byla oblíbeným místem obhlídek mládeže a dětí.

Dnes místa obou leteckých havárií již nic nepřipomíná. Jen vzpomínka na neklidné válečné časy v pamětech a učebnicích a výhledy do kraje, které tu zůstaly stejné.

Trosky letounu Messerschmitt (1945) v Synalově. Foto: archiv Karla Krejčího

DUBNOVÉ KALENDÁRIUM TIŠNOVSKA

Václav Seyfert

5. DUBNA – PŘED 55 LETY

V pondělí 5. dubna 1965 byla otevřena **samoobsluha na sídlišti pod Klucaninou**. Nejrychleji se rozvíjející obytná část Tišnova tak dostala vlastní obchod a stále rostoucí počet obyvatel nového sídliště již nemusel chodit nakupovat do centra města.

9. DUBNA – PŘED 105 LETY

V pátek 9. dubna 1915 se v Brtnici u Jihlavy **narodil Leoš Malec**. Stejně jako ostatní mužští příslušníci jeho rodiny po celé čtyři generace zpět zvolil i on učitelské povolání. Z jihlavského gymnázia přešel na učitelský ústav ve Znojmě, který ukončil v roce 1935. Jeho tamní profesor, akademický malíř Otakar Zemina, v něm probudil lásku k výtvarné činnosti. Po vojně se v roce 1939 s rodiči odstěhoval do Tišnova, kde byl jeho otec jmenován okresním školním inspektorem. Sám vyučoval nejprve v Nedvědicích, posléze v Dolních Loučkách a především plně čtvrtstoletí na tišnovských školách. Oblíbil si řezbářskou práci s dřevem, především se ale věnoval scénografii. Od roku 1945 pracoval jako jevištní výtvarník nejprve sokolského a později Karasova divadla v Tišnově. Zúčastnil se mnoha výstav, přehlídek a soutěží, například v Chlumci nad Cidlinou, Vysokém nad Jizerou nebo v Ivanovicích na Hané. Při vzniku měsíčníku Naše Tišnovsko se v roce 1970 podílel na grafické úpravě jeho titulní stránky. Aktivně sportoval, miloval skauting a pobyt v přírodě. V 90. letech se podílel na vydávání edice Tišnov fotorevue. Také výročí jeho úmrtí spadá do dubnového období – zemřel v neděli 23. dubna 2000, tedy před 20 lety.

9. DUBNA – PŘED 95 LETY

Ve čtvrtek 9. dubna 1925 se **narodil Karel Seyfert**, vnuk stejnojmenného starosty města Tišnova z let 1909–1914. Po absolvování tišnovského gymnázia vystudoval v Brně právnickou fakultu, pracovní působil po dlouhá léta v Okresním průmyslovém podniku Brno-venkov a poté na právním oddělení Uranových dolů Dolní Rožinka. Stal se významnou osobností města v oblasti sportu a hudby. Po skončení aktivní sportovní kariéry

vedl nejprve oddíl ledního hokeje, později tenisu a nakonec se stal předsedou celé tělovýchovné jednoty, v níž se zasloužil o vybudování sportovní haly u sokolovny. V roce 1953 založil taneční orchestr, který působil nejprve pod hlavičkou Karasova divadla, později pod jeho vlastním jménem. Plných 34 let jeho kapela hrávala v tišnovské sokolovně téměř na všech společenských plesech, on sám byl nejen organizátorem a aranžérem skladeb, ale hrál také na klavír, saxofon, klarinet či akordeon a zpíval. Zemřel 19. listopadu 1987. V roce 2015 byl in memoriam jmenován čestným občanem města.

9. DUBNA – PŘED 60 LETY

V úterý 9. dubna 1960 byl **zrušen okres Tišnov**. Stalo se tak na základě zákona o územním členění státu, který toho dne přijalo Národní shromáždění Československé republiky. Tišnov byl do té doby okresním městem prakticky již od 27. srpna 1896, kdy zde bylo zřízeno okresní hejtmanské v rámci rakousko-uherské monarchie a tento stav byl převzat i po vzniku republiky, pouze došlo k postupnému přejmenování hejtmanské na okresní správu politickou (1919) a okresní úřad (1927). Okres byl zrušen za Protektorátu Čechy a Morava 28. května 1942, ale byl znovu obnoven po skončení 2. světové války. Zákonem z roku 1960 byl vytvořen nový okres Brno-venkov, jehož se město Tišnov stalo součástí.

22. DUBNA – PŘED 90 LETY

V úterý 22. dubna 1930 v sokolovně **proběhla tryzna za Aloise Jiráska**, který deset dnů před tím zemřel. Tryzna začala uvedením Foersterova sboru Oráč na slova moravského kněze a básníka Karla Dostála-Lutinova, následoval přednes básně Antonína Bebra Před hrobem Mistra. Ředitel tišnovského gymnázia Alois Macků promluvil o Jiráskově díle a jeho významu pro národní osvobození, poté byl přečten úryvek z Psohlavců (Kozinova smrt). Dramatický odbor v režii Václava Majora sehrál třetí jednání Jiráskovy divadelní hry Otec. Na závěr starosta Alois Řezáč přečetl Jiráskův dopis z roku 1917, jímž spisovatel reagoval na udělení

čestného občanství. Tišnov se tehdy stal vůbec prvním z mnoha českých a moravských měst, které Jiráskova ještě před vznikem samostatné republiky poctilo tímto titulem.

27. DUBNA – PŘED 130 LETY

V neděli 27. dubna 1890 **vznikl v Lomničce samostatný hasičský sbor**. Již v roce 1882 vytvořil tehdejší starosta Josef Novotný cvičící četnu při hasičském sboru v Tišnově, která pak byla zásluhou učitele Jindřicha Kokty přeměněna v samostatný sbor. Na ustavující schůzi do něj vstoupilo 19 činných a 5 přispívajících členů, starostou sboru se stal Jan Antl. První stříkačku zakoupil sbor od tišnovských hasičů za 120 zlatých – byla dřevěná, čtyřkolová a voda se do ní nalávala putnami. Nový stroj byl pořízen o dva roky později a v roce 1894 bylo postaveno hasičské skladiště. Od června 1996 sbor existuje jako pobočný spolek Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, jeho starostou je od ledna 2015 Petr Špaček. V roce 2005 se hasiči z Lomničky podíleli na likvidaci požáru hradu Pernštejn, v dubnu 2019 otevřeli nově rekonstruovanou hasičskou zbrojnici.

30. DUBNA – PŘED 70 LETY

V neděli 30. dubna 1950 byl **založen Okresní stavební podnik v Tišnově (OSP)**. Jeho prvním ředitelem se stal Jaroslav Roman. OSP se zasloužil o výstavbu některých obcí, například Koclířova na Svitavsku nebo Krhovic na Znojensku, podílel se na modernizaci zdravotnických zařízení, škol, obchodů či rekreačních objektů. Jeho zaměstnanci rovněž opravovali historické památky, jako například Porta coeli, hrad Pernštejn nebo zámky v Lysicích, Boskovicích a Lomnici. V červenci 1960 byl OSP Tišnov začleněn do nově vytvořeného Okresního stavebního podniku Brno-venkov jako stavební správa Tišnov a podílel se na tehdejší rekonstrukci zdejší nemocnice nebo výstavbě rodinných domků. Po změně režimu byl podnik od srpna 1991 v likvidaci a 29. září 1994 byl vymazán z obchodního rejstříku.

NAPSALI JSME PŘED 50 LETY

4. díl DUBEN 1970

Václav Seyfert

Listujeme historicky čtvrtým číslem měsíčníku Naše Tišnovsko, který je přímým předchůdcem dnešních Tišnovských novin. V dubnu roku 1970 si mohli čtenáři přečíst například toto...

SKROMNÝ DEMOKRAT LENIN

V dubnu onoho roku se slavilo 100. výročí narození Vladimíra Iljiče Lenina a to bylo „něco“ i pro regionální tiskoviny. V duchu tohoto jubilea se nesl celý úvodník tehdejšího čísla a dnes je už docela těžké posoudit, zda je jeho obsah spíše k smíchu nebo k pláči. Neodolal jsem, abych z něj neocitoval některé klíčové pasáže: „Měsícem Leninovým můžeme právem nazvat letošní duben a letošní rok rokem Leninovým, protože na 21. duben (což je na tu dobu těžko uvěřitelný omyl, protože Lenin se ve skutečnosti narodil o den později, 22. 4. 1870 – pozn. aut.) připadá sté výročí narození tohoto vynikajícího myslitele, demokrata, revolucionáře a politika, především však velkého a přitom neobyčejně skromného člověka, který doslova pohnul světem, člověka, jehož zásluhou zvítězily ideje socialismu v největší zemi světa a odtud se rozšířily a přispěly k osvobození dělnické třídy ve světovém měřítku. V našem městě vyvrcholí oslavy v sobotu 18. dubna slavnostním večerem v sokolovně... Hudební část kulturního programu večera bude tvořit převážně hudba Beethovenova, kterou Lenin zvláště miloval pro její dumavou melodičnost... a ze záznamu na gramofonové desce uslyší účastníci večera Leninův hlas...“

ZIMA NA BRUMOVĚ

O sněhových radovánkách na brumovském táboře psal populární učitel Milan Jeřábek. V textu se prakticky bezprostředně po sobě mísí jak doznívající relikty konce šedesátých let (junáci už si toho brzy poté příliš neužili), tak nastupující zvyklosti časů normalizačních (zvláštní péče o děti členů Jednotných zemědělských družstev měla naopak do budoucna zelenou): „Během zimních prázdnin využili příznivých sněhových podmínek a překrásného počasí žáci ZDŠ Gottwaldova, potom se zde vystřídaly skupiny Junáků ze Šlapanic a Újezda s Junáky z Tišnova. Novou akcí byl letos krátkodobý lyžařský výcvik dětí členů JZD z našeho okresu, pořádaný

Dubnové číslo Našeho Tišnovska z roku 1970 mělo růžovou obálku.

ve spolupráci s Českým svazem družstevních rolníků z okresů Brno-venkov.“ V závěru si autor článku postěžoval: „Škoda, že pro všechny akce nacházíme mezi dětmi tišnovských škol i mezi jejich rodiči jen malý zájem, ačkoliv přírodní krásy a výborné sněhové podmínky Brumova se plně vyrovnají horským oblastem daleko od Tišnova.“

LOVU ZDAR

Václav Borek seznámil čtenáře s činností tišnovských myslivců. „Myslivecké sdružení má 26 členů, kteří obhospodařují cca 1400 hektarů honební plochy. Nezbytnými pomocníky při lovu zvěře jsou psi. Těchto – jak myslivci říkají – lovecky upotřebitelných psů mají k dispozici šest... Větší sněhová přikrývka způsobila, že zvěř zeslábla a větší měrou byla vystavena škodné. Myslivci se snaží zachovat kmenové stavy lovné zvěře pro rok 1970. Proto také nesplnili plán odstřelu. Rovněž se starají o to, aby byla oživena krev bažantů. Za tímto účelem jsou nakupováni kohouti i slepice. Bohužel, v našich lesích se vyskytuje ještě další

škodná, kterou je – člověk. Dokladem toho jsou různé nástrahy na zvěř, které se v lese vyskytují. Jsou poškozována i myslivecká zařízení, jako krmelce, zásypy, boudy na krmivo apod. ...“

O DALŠÍM VE STRUČNOSTI

Jan Hájek ve svých Malých kapitolách z historie Tišnovska vzpomínal na válečné události, které se odehrály v dubnu 1945. Medailónek tentokrát představil sběratele lidových písní Hynka Bíma. Redakce blahopřála tišnovskému rodákovi MUDr. Antonínu Bílému, řediteli OÚNZ v Praze 5, k udělení čestného titulu Zasloužilý lékař. Josef Ondroušek psal o soutěžení tišnovských radioamatérů i o zahájení rybářské sezóny. Dubnová vycházka vedla Předklášteřím do údolí Loučky. Zaujala informace, že místní lidový soud projednával i jeden případ trestného činu „přípravy opuštění republiky“. Karasovo divadlo zvalo na premiéru detektivní hry Signál k vraždě, při níž „nevyjdete do poslední minuty z napětí, kdo vlastně je dvojnásobným vrahem“. Kino opět přineslo dva starší české filmy Noční motýl (1941) a Batalion (1937), mezi dětskými představeními se skvěl Krejčíkův klenot Vyšší princip v obklopení sovětských filmů Zlatý klíček a Medvědi v manéži. Tělovýchovná jednota Baník Tišnov se na sportovní stránce pochlubila řadou zajímavých čísel ze své činnosti. Každých 14 dnů probíhal v závodě Brněnské papírny kurs šití. Nejstarší občanka města Josefa Gruberová slavila 96. narozeniny...

Zadržte, panel Našel jsem ještě jeden výtisk... Kresba: Mir. Pavlík

Tradiční veselá kresba Miroslava Pavlíka.

JARO JE TU, PŘILÉTAJÍ TAŽNÍ PTÁCI

Josef Permedla

Kukačka obecná – *Cuculus canorus* je stěhovavý pták. K nám přilétá v období konce dubna a na začátku května a odlétá v srpnu na africký kontinent. Jen málokterý z evropských ptačích druhů se může chlubit tím, že jej podle hlasu pozná úplně každý.

Kukačka obecná. Foto: Josef Permedla

Tento středně velký pták má podlouhlé tělo zakončené dlouhým ocasem. Samci jsou modrošedí až šedí s příčným pruhováním. Jejich spodní strana těla má barvu bílou a na prsou s tmavými šedo-hnědými příčnými pruhy. Samice bývají zespodu hnědé, někdy s červeným příděchem a méně výrazným proužkováním.

Kukačky jsou ptáci samotářští, takže je nikdy nenajdete ve velkých hejnech či skupinách. Žijí skrytě, pokud kukačku spatříte, tak spíše za letu, kdy připomíná menšího dravce. Nevytvářejí trvalejší páry.

Samci vábí samičky typickým voláním „kuku“, na které samice odpovídají „kvikkvikkvik“. Na fotografii je sameček a pořízena byla u řeky Svratky na staré vrbě. Samice vejce snáší v době od května do července. Kukačky vlastní hnízda nestaví, využívají nevědomého pohostinství většinou malých hmyzožravých pěv-

ců. Hostiteli bývají rákosník, červenka nebo rehek zahradní. Samice vloží vždy jedno vejce do hnízda nového opatrovníka. Malá kukačka se vylíhne už po dvaceti dnech a velmi rychle roste. I díky tomu je schopná ihned vyhodit z hnízda ostatní mláďata nebo ještě nevylíhlá vejce. Za sezónu do hnízd naklade 15 až 20 vajec i více. Kukačka se živí především hmyzem. Velmi ráda má velké brouky a housenky, motýly.

Podle tradice má každá dívka, zaslechne-li kukaččí hlas, spočítat, kolikrát zakuká, a podle toho zjistí, za kolik let se vdá. Snad každý zná písničku: Prší, prší, jen se leje, kam koničky pojedeme, pojedeme na luka, až kukačka zakuká. Kukačka už zakukala, má panenka zaplakala, kukačko, už nekukej, má panenka, neplakej...

DOČKÁME SE DALŠÍHO OBJEVU?

Pavel Vašík

Od posledního ob-
jevného úspěchu kra-
sového prostor v Krá-
lově jeskyni na Květnici uplynulo již
dlouhých dvanáct roků. Přesto nepřestá-
váme doufat, že nám jeskyně vydá další
tajemství, a dál pracujeme na průzkumu
dalších prostor. V úrovni horního patra,
tedy na úrovni vstupu do jeskyně, jsme
prokopali štolu, jejímž cílem bylo zastih-
nout **tektonickou linii** spojující **Hrozivý
dóm** a **Ztracené komíny**. Šlo o poměrně
složitý úkol. Museli jsme projít prosint-
rovanými sedimenty s příměsí kvarcitové
drtě a kamenů. Dále porouchou s vrstvami
písku a plastickými sedimenty. Ražbu se
po šestnácti měsících podařilo dokončit
průkopem do krasové pukliny. Práce jsme
však po několika měsících zastavili. Hlav-
ním důvodem bylo, že se uvolňovaná ces-
ta stočila do komínu směrem k povrchu,
a tím skončily naše naděje nového objevu.

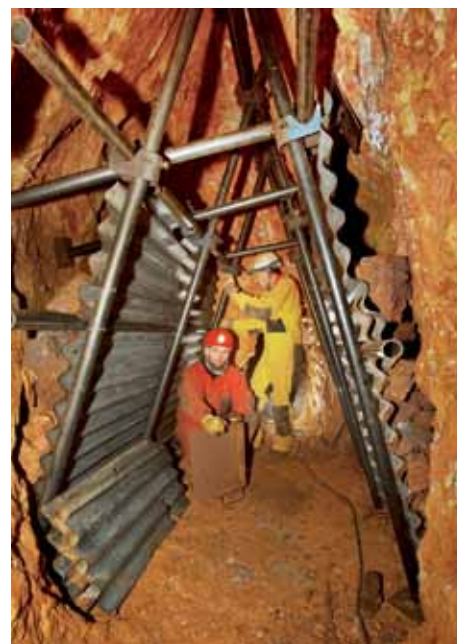
Kromě objevných prací je také naším
úkolem **dbát na bezpečnost doposud zpří-**

stupněných prostor. V únoru 2017 vznikl
na transportní cestě čtyřmetrový výval.
Byli jsme zde nuceni provést provizorní ro-
zepření sedimentů, což se později ukázalo
jako nedostatečné. Navíc se na rozpěrách
po roce objevila plíseň. Proto jsme na pod-
zim 2019 dřevěnou výztuž nahradili ocelo-
vou, osadili ji vlnitými plechy a vypadané
kapsy vyplnili těžkým materiálem.

Dalším souběžným pracovištěm v jes-
kyni je **sonda v Tišnovském dómu**.
Cílem je ověřit hloubku sedimentů a na-
lézt odtokovou cestu, tedy možné pokračo-
vání jeskyně. Zde je pro práci, těžbu
a transport zapotřebí více lidí, proto zde
činnost pokračuje pomaleji. V hloubce
11,5 metru narazila sonda na litou skálu.
Zda se jedná o dno celé prostory nebo jen
skalní výstupek, zatím nevíme. V hloubce
9 metrů bylo nainstalováno měřicí
zařízení ke sledování případného pohybu
a sesedání zeminy. Podle výsledků se te-
prve rozhodneme o dalším postupu a za-
bezpečení nebo ukončení sondáže.

Rádi bychom se při některém z dalších
dnů otevřených dveří, které v jeskyni
pravidelně pořádáme, konečně pochlubili
dalšími objevenými krasovými prostory,
a tak nám držte palce.

Redakčně kráceno

David Bednář a Pavel Vašík při zabezpečo-
vacích pracích v Králově jeskyni.

Foto: Michal Beneš

KVĚTINOVÉ HODINY TIŠNOVSKA ZA PODLÉŠKAMI A KONIKLECI

Jan Lacina

Jaterník podléška rozkvétá v údolí Jamského potoka již začátkem března.

Foto: Olga Valouchová

První měsíce roku patřily rostlinám bíle kvetoucím, další fáze našich květinových hodin je modrá. Já vím, do března rozkvétá třeba i žlutý podběl a méně nápadný křivátec nebo červenofialové dymnivky, alespoň v naší rodině však bylo (a dodnes je) zvykem putovat za modromodrými podléškami a modrofialovými koniklecí.

Jaterník podléška (též jaterník trojlobočný) je dosud poměrně běžným druhem listnatých hájů nižších a středních poloh. Růstává i pod lískou – odtud název podléška. Je zajímavé sledovat, kam až od Tišnova proniká do nitra Českomoravské vrchoviny – údolím Besénku po odbočku na Strhaře, údolím Svratky po Vír, údolím Loučky po Mitrov. My však, zpravidla již první březnový víkend, putujeme pod Rohozec do údolí Jamského potoka. Potůček tam teče místy i po cestě a hned nad ním na úpatí svahu pod smíšenými a bukovými porosty se to sem tam modrá. Jak úlevná očista očí po vleklé spíše šedivé než bílé zimě! Nelze ovšem zamlčet, že vzácně se vyskytují i rostliny růžově kvetoucí, jak jsem před lety zjistil na hřbetu Lysé nad Šerkovicemi. V průběhu března se pak dá jít za modrou záplavou podléšek třeba i na Šatany na severním úpatí Klucaniny. A vzpomenete si – jak je tomu dávno pradávno! – že první kytičku od dívky jste dostali pod Vokounovou vyhlídkou. Nebyla to tradiční kytička fialek, ale právě podléšková. Snad tam rostou dodnes.

Podstatně vzácnějším druhem než jaterník podléška je koniklec velkokvětý, zákonem chráněná rostlina teplých a suchých strání zejména na vápnitých podkladech. Má poměrně malý areál, většina lokalit

je soustředěna do jižní poloviny Moravy. A možno říct, že Tišnovsko bývalo koniklecovou velmocí. Věhlasný botanik docent Jan Šmarda uvádí z Tišnovska a Kuřimska v první polovině minulého století dvacet lokalit; zůstala jich zachována sotva polovina!

Vzpomínám, jaký to býval pro nás děti svátek, když se v neděli koncem dubna – kolem sv. Jiří – putovalo z Tišnova na pouť do Čebína. Do poloviny padesátých let se ještě dalo jet starou „tišnovkou“ do Drásova. A odtud pak pěšky na Malhostovicou pecku, sousedící Zkamenělou svatbu a přes Čebínku na kolotoče a „gumového“ hada do Čebína. Těch konikleců, co jsme cestou potkali! Na prvních dvou jmenovaných kopečkách rozkvétají dodnes, třebaže místo stovek již jen desítky, a jsou proto dokonce vyhlášeny za evropsky významné lokality programu Evropské unie NATURA 2000. Nejkrásnější část Čebínky – skalnatý jižní svah – zmizel i s koniklecí a dalšími vzácnými druhy při těžbě vápence. Několik posledních květů – sotva deset – jsem tam vloni našel na lesním okraji při západním úpatí. Třetím místem u Čebína, kde koniklece dosud rostou, je evropsky významná lokalita Na Lesní horce. Kdo však odtud pamatuje záplavu květů ještě před půl stoletím, bude i zde poněkud

zklamán, populace konikleců značně prořídla. Ale snad se ji podaří díky vyhrabávání staré trávy a likvidaci živelného náletu dřevin zachránit, obdobně jako na Svídovci mezi Rohozcem a Jamným.

Šmardou uváděné koniklece na Květnici již nepamatují, zato si je dobře pamatují na Klucanině. Rostly tam na dvou místech. Populace na okraji borového lesa poblíž mostu přes říčku Lubě (říkali jsme tomu místu „U drásovského mostu“) zanikla začátkem devadesátých let minulého století. Byla utlačena náletem dřevin a vysokých bylin a trav. Rozsáhlejší populace na Trnci zanikala již v průběhu šedesátých let. Část lesního okraje s koniklecí si tam zabrali zahrádkáři z nově vznikající kolonie v opuštěném hliníku cihelny a ukládali zde zahradní odpad i stavební materiál. Další část byla přeměněna v jistě užitečné a dodnes oblíbené a vyhledávané hřiště. Poněkud absurdní ovšem bylo, že zde místo vzácných konikleců, čilimníků řezenských a hvězdnic chlumních, zaniklých při terénních úpravách, byly pro okrasu vysazeny kosatce a další zahradní druhy.

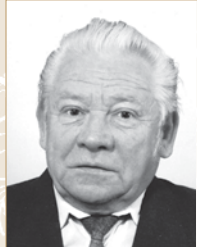
Když jsem se nedávno při výzkumu moravských šibenic v týmu prof. Josefa Ungra pokusil rekonstruovat vegetační kryt v 18. století odlesněného šibeničního pahorku nad Trncem, uvědomil jsem si, že cesta odsouzenců k tišnovské šibeniční vedla suchými trávníky, ve kterých se to v průběhu dubna muselo modrat koniklecí! A moc jsem si přál, aby se alespoň některé pahorky na Tišnovsku i nadále modraly vzácnými květy, ovšem bez kulisy hrůzných šibenic.

K vzácným druhům teplejší části Tišnovska patří velmi dekorativní koniklec velkokvětý.

Foto: Petr Halas

Vzpomínáme

Dne 1. března uplynulo osmnáct smutných roků od chvíle, kdy nás opustil manžel, tatínek, dědeček pan **JOSEF JANDA**. Tiše vzpomíná manželka a děti s rodinami.

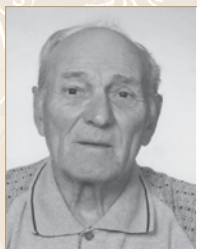
Dne 29. března uplynulo pět smutných roků od doby, co nás opustil náš milovaný manžel, tatínek a dědeček pan **MILAN NAVRÁTIL**. S bolestí v srdci stále vzpomínají manželka a dcery s rodinami.

Dne 2. dubna uplynulo dvacet let od úmrtí pana **ING. VLADIMÍRA TICHÉHO**. S láskou, díkem a vděčností Bohu za dar jeho života vzpomínají manželka a děti s rodinami.

Dne 4. dubna to budou tři roky, co nás navždy opustil syn a bratr **DRAHOMÍR KALÁŠEK**. S láskou vzpomínají rodiče a bratr s rodinou. Za tichou vzpomínku děkujeme.

Dne 9. dubna uplyne sedm smutných let, kdy nás navždy opustil náš milovaný manžel, tatínek, dědeček, strýc a bratr pan **VÁCLAV VODÁK**. S láskou vzpomíná manželka a děti s rodinami.

Dne 13. dubna uplynulo 25. výročí úmrtí naší milované maminky, babičky paní **MARIE DVOŘÁKOVÉ**. Za tichou vzpomínku děkují dcery s rodinami.

Dne 18. dubna vzpomeneme druhého smutného výročí úmrtí manžela, tatínka a dědečka pana **JAROSLAVA KUČERY** z Tišnova. To nejcennější, co může jeden člověk druhému dát, jsou dobré vzpomínky. Stále vzpomínají manželka Květa a synové s rodinami.

Dne 20. dubna uplyne osm let od úmrtí naší milované maminky a babičky **DRAHOMÍRY DVOŘÁKOVÉ**. Vzpomíná syn Radek s rodinou.

Před sto lety, 24. dubna 1920, se narodil dobrý člověk, křesťan a politický vězeň totalitního režimu, pan **KAREL KLÍČ**. S láskou a s díky za jeho život na něj v modlitbě vzpomínají dcera a synové s rodinami.

Dne 25. dubna uplynulo třicet tři roků, co od nás navždy odešel náš milovaný manžel, tatínek a dědeček pan **MILOSLAV ŠTĚRBA**. Kdo jste ho znali, vzpomeňte s námi. Děkuje manželka a dcera s rodinou.

Dne 4. května uplyne 12. smutný rok od úmrtí našeho tatínka a dědečka pana **JANA DVOŘÁKA**. Za tichou vzpomínku děkují dcery s rodinami.

Podávání VZPOMÍNEK!

Vážení vzpomínající, protože chceme, aby byly naše služby přístupnější, jsou od května 2019 přijímány vaše vzpomínky do Tišnovských novin pracovníci TIC Tišnov na náměstí Míru.

TIŠNOVSKÁ NOČNÍ OBLOHA CO SPATŘÍME, KDYŽ ZVEDNEME OČI, II. DÍL

Vladimír Vecheta

V prvním dílu seriálu na procházce tišnovskou noční oblohou jsme se zadívali na nejbližší a nejznámější či nejjasnější objekty, které pohled na nebe v noci nabízí. Šlo o tělesa z nejbližšího nebeského a vesmírného okolí Země. Nyní je čas vpít svůj zrak do temnoty a začít si dělat pořádek v miliardách malých světél, kterým říkáme hvězdy.

NEKONEČNÝ VESMÍR HVĚZD

To množství větších či menších, hustěji či řidčeji rozmístěných světelných bodů, jsou cizí slunce, jimž jsme na všech stranách obklopeni. Leží od nás v nejrůznějších vzdálenostech a mají různou povrchovou teplotu i velikost. To jsou důvody jejich rozmanitosti. Neznamena tedy, že pokud hvězda svítí silněji a vypadá větší, že takovou je i ve skutečnosti. Spíše se nachází v prostorách vesmíru blíže k naší Zemi než jiné, a/nebo má vyšší teplotu povrchu, a tím i větší svítivost než její sousedky. Vlastnosti hvězd vyvozují vědci z jejich pozorování, výsledky však skýtají mnoho čísel a málo poetiky. Pro náš laický pohled na oblohu je tedy lepší v ní vidět než spektrální barvy a magnitudy spíše obrazy, které tam vtiskla lidská fantazie i prachobyčejná praktičnost vedená snahou se v těch milio-
nech světél trochu zorientovat.

Souhvězdí

Takovou pomůckou poznávání hvězdné oblohy se stala souhvězdí. Jsou to zdánlivé útvary na obloze tvořené spojnici několika nejjasnějších hvězd. Tyto v dávných dobách lidem připomínaly různé bohy, zvířata apod., podle kterých je pak pojmenovali. V každé civilizaci byl systém souhvězdí jiný. Na nebi bylo Mezinárodní astronomickou unií (v roce 1925) nakonec ustaveno právě **88 souhvězdí**. Z nich **48** nese pojmenování ještě z **antických dob** a vztahují se k řeckým mýtům. Vidíme je především u nás, na severní nebeské klenbě. Jsou to třeba *Býk*, *Velká medvědice*, *Orion*, *Andromeda* a další. Řekové tato souhvězdí převzali už z Mezopotámie nebo z Egypta. Mimo-

chodem nejstarší vyobrazení souhvězdí se týká Orionu a bylo vyryto na kosti pocházející z doby kamenné. Souhvězdí jižní oblohy, na kterou hledí obyvatelé Austrálie nebo jižní Afriky a Ameriky, vznikla později. Autory jejich názvů i tvarů jsou mořeplavci a vědci. Proto tu najdeme např. *Trojúhelník*, *Mikroskop*, *Lodní kýl* a podobně.

Jednotlivé hvězdy souhvězdí spojuje **pouze lidská představivost**, ale nejsou to žádné pevné obrazce. Kromě toho se vedle sebe promítají hvězdy, které dělí propastné vzdálenosti. To jen nám připadají „vedle sebe“. A protože se náš výhled do vesmíru díky oběhu Země v průběhu roku mění, dělíme pro nás pozorovatele celou nebeskou báň nad svou hlavou na **pět částí**. Čtyři tvoří skupiny souhvězdí viditelná na večerní obloze v jednotlivých ročních dobách – pak hovoříme o **jarní, letní, podzimní a zimní obloze**. Společná pro celý rok jsou pak souhvězdí, která uvidíme kdykoliv během roku, protože nikdy nezapadají za obzor. Nachází se okolo severního pólu a nazývají se **circumpolární**. O jednotlivých „oblohách“ se dočtete v průběhu roku v dalších číslech Tišnovských novin.

Další (mezi)hvězdné útvary

Při velmi hluboké tmě a čisté obloze neuniknou dobrým očím malé mlhavé obláčky, které vypadají, jako by se neuměly zaostřit. Proto se jim v minulosti vžilo označení „mlhoviny“. Až s pomocí dalekohledů byly rozlišeny v několik rozdílných útvarů. Skutečné **mlhoviny** tvoří rozptýlený plyn a prach a na obloze je po-

Galaxie M31 v Andromedě.

Foto: Guillermo Ferla, zdroj Unsplash

střehneme, jen když tuto „mlhu“ osvětluje nějaká blízká hvězda. Takovou a zároveň nejznámější je *Velká mlhovina v Orionu*. Většina mlhavých útvarů viditelných očima jsou však hvězdokupy. Skutečné tlačení hvězd na jednom místě ve vesmíru vznikly zpravidla jako místo jejich zrodu, odkud se vzniklé hvězdy pozvolna vzdalují, ale my je stále ještě vidíme blízko sebe. Cvičené oko najde skoro pokaždé **hvězdokupy** v souhvězdí Persea nebo Herkula. Na jednotlivé hvězdy je však rozlišit jen dalekohled. S jednou výjimkou – nejznámější i největší hvězdokupou na obloze jsou *Plejády*, známé jsou i pod lidovým názvem Kuřátka v souhvězdí Býka. Na zimní obloze jste si jich určitě všimli.

Mléčná dráha.

A nakonec nejvzdálenější útvar, jaký můžeme ve vesmíru pouhým okem spatřit. Najdeme ho jako obláček v souhvězdí *Andromedy*. Jde o spirální **galaxii** označenou *M31*. Tento útvar leží 2 mil. světelných let od nás. Galaxie jsou něco jako hvězdné kontinenty v moři vesmíru. V jedné takové se nacházíme ostatně i my s naší planetou a se všemi hvězdami, které okem pozorujeme okolo nás. Na přítomnost v takovém hvězdném ostrově nás upomíná poslední nezmíněný objekt oblohy, a to populární **Mléčná dráha**. Stříbřitý pruh táhnoucí se hvězdným nebem nejsou mraky, ať už pozemské nebo mezihvězdné, i když tak vypadají. Je to náš pohled na hustou koncentraci dalších a dalších hvězd, s nimiž jsme společně stlačeni do velkého otáčejícího hvězdného disku, který nazýváme *Galaxie* (s velkým G), jehož nejhustší část takto vidíme jen jako pruh světla. Ale to už je jiný příběh.

Tak, vyjděte zas někdy ven a podívejte se na hvězdné nebe. Třeba tak konečně něco spatříte. ☺

O tom, jak se nachystat k pozorování, a také o souhvězdích viditelných během roku se dočtete v dalších číslech TN.

PESACHOVÁ VEČEŘE VELIKONOCE JAKO V IZRAELI

Eliška & Vladimír Vechetovi

Ať už slavíme Velikonoce s alespoň základní znalostí příběhu Ježíše Krista nebo jen jako „svátky jara“, neuškodí, připomeneme-li si původ tohoto jednoho z nejstarších svátků vůbec, který se slaví už víc jak tři tisíce let. A to hostinou, která je základem slavení Velikonoc v židovské tradici – pesachovou večeří.

Pokrmý na pesachové tabuli

Večeři snadno zvládneme připravit v každé domácnosti a ještě oceníme, jak nápaditě a chutně je sestavena. Protože večeře mají svůj po staletí ustálený příběh (**seder**, česky „řád“), má i každý z pokrmů své jméno a symbolický význam. U méně známých uvádíme krátký recept přípravy:

הציב – Zro'a – opečená kost, je připomínkou obětního beránka. Mělo by se jednat o kost z beránka, nicméně lze použít třeba opečené kuřecí křídlo nebo krk. Na samotnou hostinu se nejvíc osvědčily pečené kuřecí paličky. Jedna na osobu stačí... Tak dobře. Dvě.

הביי – Bejca – vejce uvařené natvrdo, symbol nového života a též Izraele, který je přirovnáván ke žlutku, který nikdy zcela nesplyne s bílkem, stejně jako Izrael nikdy nesplynul během pobytu v Egyptě s okolními národy. Na hostinu jich stačí pár, nikdy si nevezmou všichni.

המץ – Maca – macesy = nekvašené chleby v podobě placek.

Recept: hladká mouka a voda. Jinak opravdu nic. Do mouky přidávat vodu podle potřeby, výsledná konzistence asi jako těsto na kynuté koláčky, prostě aby se s tím dobře pracovalo, nelepilo to, ani nebylo příliš tuhé. Pak není potřeba ani moc mouky na vyválení placek. Válet na tloušťku cca 3–4 mm, jestli máš k dispozici ježka (váleček s ostny), udělat s ním do placky dírkou. Péct nasucho na teflonové pánvi na středním až nižším plameni (nutno vychytat). Čistit průběžně páničku od připálené mouky. Na obřad potřebuješ 3 velké placky, na hostinu se doporučuje 3 kousky na osobu, ale ze zkušenosti je to tak 1,5 placky. A jestli chcete být fakt košer, tak od okamžiku smísení mouky s vodou do upečení nesmí uplynout víc než 18 minut.

Tabule pesachové večeře.

Pozn.: maca se peče i během roku a přidává se do ní sůl a olej. Tato varianta však není košer pro Pesach.

רורב – Maror – hořké byliny (např. křen, ředice, čekanka nebo římský salát) připomínající hořkost otroctví. Stačí nakrájet/nastrouhat na kousky, které se dají pohodlně sníst, a naskládat na mísu. Někde se z toho dělá salát, ale to opravdu není nutné. Během obřadu se stejně namáčí ve slané vodě. Na sederový talíř dáme zvlášť křen a zvlášť salát (hazeret).

ספרכ – Karpas – zelenina (např. nejlépe jarní zelenina s natí, petržel, ředkev, řapíkatý celer, ale i brambor nebo cibule). Symbol židovské prosperity před sestoupením do Egypta, také symbol přicházejícího jara. Přesmyčkou lze získat slovo parech, což znamená tvrdou práci a připomíná, že radost a smutek krácejí ruku v ruce spolu.

מימ – Majim – slaná voda připomínající zázrak během přechodu přes Rákosové moře, stejně jako slané slzy. Vodu a macesy neumístujeme na sederový talíř.

תסורב – Charoset – zlatý hřeb večera. Podobně jako u nás bramborový salát o Vánocích, charoset chutná v každé rodině jinak. Základem jsou strouhaná jablka, ořechy a červené víno. Podle různých tradic se přidávají rozmixované datle, rozinky, mandle, skořice, zázvor, med. Charoset má připomínat materiál na výrobu cihel, které museli zotročení Izraelité dělat pro faraóna. Podle jiných symbolizuje sladkost svobody.

Postup výroby: Jablka oloupeme a zbavíme jádřinců. Rozinky a případně také datle bez pecek a fíky rozmixujeme. Stejně postupujeme i v případě ořechů a jablek. Pokud máme dostatečně velký a výkonný robot, můžeme udělat všechno naráz. Pokud nemáme robot, strouháme a krájíme na co nejmenší kousky. Do hotové hmoty přidáváme skořici a červené víno. Na tři jablka využijeme půl lžičky skořice a tři lžíce vína. Ořechy využíváme takové, které máme. Je-li hmota málo sladká, přidáme med. Pokud jde o množství, počítáme jedno jablko na osobu.

Pozor, je dobré mít i variantu bez ořechů, alergie na ořechy je poměrně častá. V nealko verzi nahrazujeme víno medem a citrónem. Víno – je hlavním nápojem večera. Nealko varianta: vinný mošt, hroznový džus, voda.

Jak večeře probíhá

Pro každého stolujícího připravíme **talíř, příbor, sklenici** na víno, **ubrousek** a **Pesachovou Hagadu**. Na stole stojí alespoň **dvě svíce** a **malé misky se slanou vodou**, může zde být i mísa s vodou na omytí rukou. Kde máte k dispozici, zaujímá dominantní místo na stole tzv. **sederová mísa** s hlavními rituálními předkrmy a talíř se **3 velkými macesy**.

Chcete-li si tabuli vychutnat ve správném pořadí, scénář večera je v tradiční formě je zapsán v knize zvané **Hagada** (vyprávění). Podle ní má večeře 14 kroků a vedle jídla zahrnuje i řadu vyprávění. Hlavním smyslem je totiž připomenout si události dávné historie a poučit se z nich pro současnost. V jednoduché verzi si ji můžete stáhnout na webu Tišnovských novin.

Sederová mísa.

No ale i když nebudete pesachovou večeří prožívat přesně podle harmonogramu, nechte si chutnat a obcerstvěte se místo historie čerstvou dávkou jarních darů země. Dobrou chuť!

Foto: zdroj www.fzo.cz
(Federace židovských obcí)

KŘÍŽOVKA

Z HISTORIE KARASOVA DIVADLA – 3. DÍL

Martin Sebera, text Václav Seyfert

Třetí část pokračuje křížovkářský cyklus o historii Karasova divadla. V tajenkách je uveden jednak název hry, s níž se divadlo představilo tišnovským divákům v roce uvedeném v levém horním rohu obrazce, a také jméno a příjmení jednoho z herců, který v této hře účinkoval.

1959	MRAVOVĚDEC	1. TAJENKA	ŠVÝCARSKÉ SPORTOVNÍ STŘEDIŠKO	FRANCOUZ- SKÝ ROMANO- PISEC	ONO (ANGL.)	VÝBĚŽEK PEVNINY DO MOŘE	NÁPOVĚDA: ASIN	OTVOR PRO ČEP	ŘEV (SLOVENSKY)	ODNÁŠKA	DRUHÝ DÍL 2. TAJENKY	ZKR. DOMU ARMÁDY
MUŽSKÉ JMÉNO							ZPĚVNÝ PTÁK					
KARTY K VÝKLADU BUDOU- CNOSTI							SOTVA DÍL PŮDY					
MODLA					HONOSNĚ VELBLOUD (SLOVENSKY)							ŽENSKÉ JMÉNO
KOUSAT (SLOVENSKY)						SIBÍŘSKÝ VELETOK POPĚVEK			KONĚ SMĚNEČNÝ RUČITEL			
PŘEDLOŽKA JÍST				ŽENSKÝ HLAS NEMOC KLOUBŮ			SÍDLO V TURECKU HUTNÍ VÝROBEK					
DĚTSKÝ POZDRAV			ČÍSLOVKA ZÁKLADNÍ PALMA			ŘÍMSKÝ 505 LUŠTĚNINA				ZKR. NÁRODNÍ GALERIE		
MATKA MOHAME- DOVA						ZÁBAVA LEDOVEC				NEBO (ANGL.) SPLATIT		
ČÁST NOHY					PANOVNÍKOVÍ DOBYTEK							
CITOSLOVCE PODIVU				ODNÍMAT LŮNA ŽEN					KLESÁNÍ PODVOD			
ZDE			ÚPADEK KONEC					SPZ OKR. KLADNO ZRUŠENÍ			ANTILOPA	CHAČATUR- JANOVO JMÉNO
POPĚVEK FÁZE MĚSÍCE						ŠPANĚLSKÁ VYCHOVA- TELKA	STOPA TÍMTO ZPŮSOBEM					
NETRPĚT ZÁNĚTEM SLIZNICE												
TAMTEN					PRVNÍ DÍL 2. TAJENKY							
KOUPACÍ NÁDOBY					JEDNÁNÍ				DO TOHO MÍSTA			

Znění obou tajenek zašlete na adresu noviny@kulturatishov.cz nejpozději do **15. dubna 2020**. Jména výherců budou oznámena na závěr celého seriálu v lednovém čísle ročníku 2021. Správné řešení z minulého čísla: **Noc na Karlštejně, Jan Rampel**.

Město Tišnov, nám. Míru 111, 666 19 Tišnov

PŘIJME BRIGÁDNÍKY na letní koupaliště v Tišnově plavčík/plavčice

Požadujeme:

- min. věk 18 let • fyzická zdatnost
- časová flexibilita • svědomitost
- práci na dobu červen–srpen 2020

Nabízíme:

- práci v zajímavém prostředí • čtyřdenní kurz plavčíka (18., 19., 25. a 26. 4. 2020 – platí zaměstnavatel a je nutný pro výkon práce)
- odměna 110–130 Kč/hod.
- pracovní dobu podle domluvy
- smlouvu na DPP/DPČ

Při větším počtu zájemců budou upřednostněni uchazeči s platným osvědčením o kvalifikaci vodního záchranáře (plavčík, vodní dozor, záchranářské minimum...)

Přihlášku se stručným životopisem zasílejte do: **3. 4. 2020** na adresu: MěÚ Tišnov, nám. Míru 111, 666 19 TIŠNOV nebo doručte na podatelnu MěÚ Tišnov, nám. Míru 346, a to v zalepené obálce označené textem „Plavčík – neotvírat“

Město Tišnov nabízí k prodeji byt o velikosti 3+1

do osobního vlastnictví, nacházející se v klidné zóně pod horou Klucanina, jedná se o byt č. 2 na ulici Halasova 995 v Tišnově.

Prodej bytu proběhne obálkovou metodou, byt bude prodán nejvyšší nabídce, minimální nabídková cena musí činit částku 2 500 000 Kč.

Více informací a podmínky prodeje na:

www.tisnov.cz/uredni-deska – Záměr prodeje bytu č. 2 na ulici Halasova 995 v Tišnově, vyhlášený dne 19. 3. 2020, v aktualitách na webu města Tišnova nebo na e-mailu katerina.smetanova@tisnov.cz.

Předání bytu po podepsání kupní smlouvy, uhrazení kupní ceny a nákladů spojených s prodejem, zápisu do katastru nemovitostí.

➤ **Stavební firma hledá zaměstnance** na pozici stavebního dělníka z Tišnova nebo okolí. Vítána kvalifikace práce s kamenem, montáž gabionů, montáž bednění a výztuže. Zajistíme dopravu z místa bydliště na stavbu. Kontakt na stavbyvedoucího: Antonín Vašíček, mob. +420 723 090 932.

➤ Hledáme posilu do našeho týmu na pozici **PHP developera**. Požadujeme znalost programovacího jazyka PHP, HTML5 a CSS3. Pro práci je také nezbytná alespoň základní znalost databází, konkrétně používáme MySQL. Výhodou je znalost Javascript. Pozice je vhodná pro externí spolupráci, příp. HomeOffice. Koordinační porady budou probíhat v naší tišnovské kanceláři. V případě zájmu nás, prosím, kontaktujte na tel. čísle 549 259 540 nebo zašlete e-mail na tisnov@provod.cz.

➤ Jste malá firma nebo živnostník a je ohroženo Vaše podnikání? Právý čas spojit se s experty, kteří Vám poradí a pomůžou s reklamou na internetu! Máme vynikající reference. Více na www.ppcefektivne.cz nebo na tel. 773 647 900.

➤ **Elektrikář** – opravy atd. Tel. 797 676 748.

➤ **Hledám pronájem malého bytu** na omezenou dobu. Vdova 74 let. Tel. 734 491 929.

➤ **Hledáme ke koupi RD** s většími pozemky na Tišnovsku, prosím, nabídněte. Tel. 739 871 556.

➤ **Nabízím pohlednice pro sběratele**, různé (květiny, města). Tel. 604 515 894.

**PRODEJ • SERVIS
PRONÁJEM**

www.samsontech.cz

- ZAMĚŘENÍ PROSTORU
- 3D VIZUALIZACE
- VÝBĚR DODAVATELE
- REALIZACE

tel: 608 406 681

info@tcreadesign.cz

www.tcreadesign.cz

Nový ceník inzerce platný od 1. 3. 2020

najdete na
www.tisnovskenoviny.cz

KOMPLEXNÍ REALITY

Profesionální
realitní servis
od roku 1997.

TRADICE

JISTOTA

PROFESIONALITA

Prodej RD 4+2, Předklášteří, ulice
Nezvalova CP 284 m²

5,200.000,- Kč

Prodej pozemku Malhostovice,
CP 2.344 m²

250,- Kč / m²

Prodej stavebního pozemku, Horní
Loučky, CP 814 m²

1500,- Kč / m²

Pronájem vybaveného bytu 1+1,
Tišnov, Humpolka, CP 36 m²

10.000,- Kč / měsíc vč. energií

Pronájem vybaveného bytu 2+kk,
Tišnov, Humpolka, CP 48 m²

12.000,- Kč / měsíc vč. energií

Pronájem bytu 4+kk, Hradčany, ulice
Drásovská CP 75 m²

10.000,- Kč / měsíc bez energií

BEZSTAROSTNÝ PRODEJ ZA NEJvyšší CENU

PRO NAŠE KLIENTY S HOTOVOSTÍ HLEDÁME BYTY V TIŠNOVĚ

Nabízíme:

- určení tržní ceny
nemovitosti **ZDARMA**
- pro prodávající veškeré
služby **ZDARMA**

KONTAKTUJTE NAŠE MAKLÉRE ZNALÉ TIŠNOVSKÉHO REGIONU.

Vaši makléři pro Tišnov a okolí

Rádi vám poskytneme
profesionální realitní služby
podložené 20ti letými
zkušenostmi.

Mgr. Milan Halouzka
M: 776 077 842
office@komplexnireality.cz

Bc. Jitka Mikulová
M: 775 163 208
makler@komplexnireality.cz

BcA. Aleš Cecava
M: 734 202 434
info@komplexnireality.cz

Jsme tišnovská realitní kancelář
a podporujeme region:

Budova Komerční banky, I. patro
Komenského nám. 124, 666 01 Tišnov

T: 549 410 321 / M: 775 163 208
E: makler@komplexnireality.cz

www.komplexnireality.cz

Místní rodinná firma s tradicí od roku 1997

www.komplexnireality.cz

Pomozte s prevencí onemocnění COVID-19

Vyhňte se kontaktu s nemocnými.

Kašlete do ohnutého lokte
či kapesníku, který
poté ihned vyhodte.

Nedotýkejte se nosu, očí a úst.

Čistěte a dezinfikujte povrchy,
kterých se často dotýkáte.

S nemocí zůstaňte doma
a kontaktujte lékaře,
nechodte do ordinací!

Myjte si často ruce mýdlem
nebo použijte dezinfekci
na bázi alkoholu.

